

Saturs

I *Leģislatīvi akti*

REGULAS

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/522 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma “ES – veselībai”) 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014 ⁽¹⁾ 1
- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (es) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 30

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ.

I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2021/522

(2021. gada 24. marts),

ar ko izveido Savienības rīcības programmu veselības jomā (programma “ES – veselībai”) 2021.–2027. gadam un atceļ Regulu (ES) Nr. 282/2014

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 168. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 1. punktu viens no Savienības mērķiem ir stiprināt savu tautu labklājību.
- (2) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 9. un 168. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 35. pantu, nosakot un īstenojot visu Savienības politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēka veselības aizsardzības līmenis.
- (3) LESD 168. pants paredz, ka Savienībai jāpapildina un jāatbalsta valstu veselības politika, jāstimulē sadarbība starp dalībvalstīm un jāveicina to programmu koordinācija, pilnībā respektējot to, ka par veselības politikas noteikšanu un veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu, vadību un sniegšanu atbild dalībvalstis.

⁽¹⁾ OV C 429, 11.12.2020., 251. lpp.

⁽²⁾ OV C 440, 18.12.2020., 131. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2021. gada 9. marta nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2021. gada 17. marta lēmums.

- (4) Lai īstenotu LESD 168. pantā izklāstīto prasību izpildi, ir veiktas darbības, jo īpaši balstoties uz iepriekšējām Savienības rīcības programmām sabiedrības veselības jomā, proti, programmām, kas paredzētas Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumos Nr. 1786/2002/EK⁽⁴⁾ un Nr. 1350/2007/EK⁽⁵⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 282/2014⁽⁶⁾.
- (5) 2020. gada 11. martā Pasaules Veselības organizācija (PVO) jaunā koronavīrusa (Covid-19) uzliesmojumu pasludināja par globālu pandēmiju. Šī pandēmija ir izraisījusi nepieredzētu pasaules mēroga veselības krīzi ar nopietnām sociālekonomiskām sekām un cilvēku ciešanām, kas jo īpaši skārušas personas ar hroniskām saslimšanām. Turklāt veselības aprūpes iestāžu darbinieki, kuri Covid-19 krīzes laikā ir bijuši neaizvietojami, ir pakļauti liela veselības apdraudējumam.
- (6) Lai gan par savu veselības politiku atbildīgas ir dalībvalstis, tām būtu jāaizsargā sabiedrības veselība Eiropas solidaritātes garā, kā aicināts Komisijas 2020. gada 13. marta paziņojumā "Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu". Notiekošajā Covid-19 krīzē gūtā pieredze ir pierādījusi, ka vajadzīga turpmāka Savienības līmeņa rīcība, kas atbalstītu sadarbību un koordināciju starp dalībvalstīm. Šādi sadarbībai būtu jāuzlabo gatavība, profilakse un kontrole attiecībā uz smagu cilvēku infekciju un slimību izplatīšanos pāri robežām, lai cīnītos ar citiem nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem, kā arī aizsargātu un uzlabotu visu cilvēku veselību un labbūtību Savienībā. Lai uzlabotu noturību pret turpmākiem apdraudējumiem, izšķiroša nozīme ir gatavībai. Šajā sakarā būtu jāsniedz iespēja dalībvalstīm brīvprātīgi veikt stresa testus, lai uzlabotu gatavību un palielinātu noturību.
- (7) Tāpēc ir lietderīgi 2021.–2027. gada laikposmam izveidot jaunu un pastiprinātu Savienības rīcības programmu veselības jomā "ES – veselībai" ("Programma"). Saskaņā ar Savienības darbības mērķiem un Savienības kompetencēm sabiedrības veselības jomā Programmai būtu vairāk jākoncentrējas uz darbībām, attiecībā uz kurām Savienības līmeņa sadarbība dod priekšrocības un paaugstina efektivitāti, un darbīamu, kas ietekmē iekšējo tirgu.
- (8) Programmai vajadzētu būt līdzeklim, ar ko veicināt darbības jomās, kurās ir Savienības pievienotā vērtība, ko var apliecināt. Ar šādām darbībām cita starpā vajadzētu stiprināt dalībvalstu paraugprakses apmaiņu, atbalstīt zināšanu apmaiņas vai savstarpējās mācīšanās tīklus, novērst pārrobežu veselības apdraudējumus, lai mazinātu šādu apdraudējumu riskus un to radītās sekas, risināt konkrētus ar iekšējo tirgu saistītus jautājumus attiecībā uz kuriem Savienība var rast kvalitatīvus risinājumus Savienības mērogā, tādējādi atraisot inovācijas potenciālu veselības jomā, un uzlabot efektivitāti, novēršot pasākumu pārklāšanos un optimizējot finanšu resursu izlietojumu. Ar Programmu arī būtu jāatbalsta spēju veidošanas darbības, lai stiprinātu stratēģisko plānošanu, daudzavotu finansējuma pieejamību un spēju investēt Programmas darbībās un tās īstenot. Tādēļ ar Programmu būtu jāsniedz individuāli pielāgota palīdzība tām dalībvalstīm vai dalībvalstu grupām, kurām ir vislielākās vajadzības.
- (9) Ar šo regulu nosaka Programmas finansējumu, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa atbilstīgi 18. punktam 2020. gada 16. decembra lēmuma nolīgumā starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai⁽⁷⁾. Šā finansējuma apjoms ir 500 000 000 EUR 2018. gada cenās atbilstīgi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2020. gada 22. decembra kopīgajai deklarācijai par konkrētu programmu pastiprināšanu un pamataktu pielāgošanu⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1786/2002/EK (2002. gada 23. septembris) par Kopienas rīcības programmas pieņemšanu sabiedrības veselības aizsardzības jomā (2003–2008) (OV L 271, 9.10.2002., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1350/2007/EK (2007. gada 23. oktobris), ar ko izveido otro Kopienas rīcības programmu veselības aizsardzības jomā (2008.–2013. gadam) (OV L 301, 20.11.2007., 3. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 282/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido trešo Savienības rīcības programmu veselības jomā (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1350/2007/EK (OV L 86, 21.3.2014., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ OV L 433I, 22.12.2020., 28. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 444I, 22.12.2020., 1. lpp.

- (10) Lai Programma būtu līdzsvarota un mērķtiecīga, šajā regulā konkrētām rīcības jomām būtu jānosaka budžeta dotācijas minimālā un maksimālā daļa, tādējādi sniedzot norādījumus par resursu sadali attiecībā uz Programmas īstenošanu.
- (11) Sakarā ar pārrobežu veselības apdraudējumu nopietno dabu Programmai būtu jāatbalsta koordinēti Savienības līmeņa sabiedrības veselības pasākumi, kas vērsas pret šādiem draudiem dažādos aspektos. Lai nostiprinātu spēju Savienībā sagatavoties jebkādam turpmākām veselības krīzēm, uz tām reaģēt un tās pārvaldīt, Programmai būtu jāatbalsta darbības satvarā, ko veido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1082/2013/ES^(*) iedibināti mehānismi un struktūras un citi attiecīgi mehānismi un struktūras, kas minēti Komisijas 2020. gada 11. novembra paziņojumā ar nosaukumu "Eiropas veselības savienības veidošana – ES noturības pastiprināšana pret pārrobežu veselības apdraudējumiem", tostarp darbības, kuru mērķis ir stiprināt gatavības plānošanu un reaģētspēju valsts un Savienības līmenī, palielināt Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) un Eiropas Zāļu aģentūras (EMA) ietekmi un izveidot iestādi gatavībai un reaģēšanai veselības ārkārtas situācijās. Šādas darbības varētu ietvert spēju veidošanu reaģēšanā uz veselības krīzes, ar vakcināciju un imunizāciju saistītus profilaktiskus pasākumus, pastiprinātas uzraudzības programmas, veselības informācijas sniegšanu un platformas apmaiņai ar paraugpraksi. Šajā kontekstā Programmai, ievērojot pieejas "Viena veselība" un "veselība visās politikas jomās", būtu jāveicina Savienības un dalībvalstu dalībniekiem piemītošā krīžu novēršanas, krīzgatavības un krīžu uzraudzības, un pārvaldības spēja un reaģēšanas spēja Savienības mērogā un pārnozaru griezumā, aptverot arī situatīvo plānošanu un gatavības mācības. Programmai būtu jāatbalsta, ka tiek izveidots integrēts pārnozaru riska komunikācijas satvars visām veselības krīzes fāzēm, proti, profilakses, sagatavošanās un reaģēšanas fāzei.
- (12) Lai nostiprinātu spējas Savienībā novērst veselības krīzes, sagatavoties tām, reaģēt uz tām un tās pārvaldīt, Programmai būtu jāatbalsta darbības, ko veic satvarā, kuru veido ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem iedibināti mehānismi un struktūras. Minētais atbalsts varētu aptvert spēju veidošanu reaģēšanā uz veselības krīzi, tostarp situatīvo plānošanu un gatavības mācības, profilaktiskus pasākumus, piemēram, tādus, kas saistīti ar vakcināciju un imunizāciju, pastiprinātas uzraudzības programmas un labāku koordināciju un sadarbību.
- (13) Veselības krīžu kontekstā ātrāk izstrādāt un apzināt efektīvus medicīniskus pretpasākumus var palīdzēt klīniskās pārbaudes un veselības aprūpes tehnoloģiju novērtēšana (HTA). Tāpēc vajadzētu būtu iespējai ar Programmu atbalstīt darbību atvieglināšanu minētajās jomās.
- (14) Lai aizsargātu cilvēkus, kas ir nelabvēlīgā situācijā, arī tos, kuri cieš no psihiskām slimībām, un tos, kuriem ir pārnēsājamas vai nepārnēsājamas slimības un hroniskas slimības vai kuri visvairāk cieš no tām, Programmai būtu arī jāsekmē darbības, kas mazina un novērš veselības krīžu netiešās sekas šādu mazaizsargātu grupu pārstāvjiem un darbības, kas uzlabo psihisko veselību.
- (15) Covid-19 krīze ir izgaismojusi daudzas problēmas, tostarp Savienības atkarību no trešām valstīm, to izejvielu, aktīvo farmaceitisko vielu, zāļu, medicīnisko ierīču un personīgo aizsarglīdzekļu krājumu nodrošināšanā, kuri Savienībā ir vajadzīgi veselības krīzēs, jo īpaši pandēmijās. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta darbības, kas Savienībā sekmē ar krīzi saistītu produktu ražošanu, iepirkšanu un pārvaldīšanu, lai mazinātu iztrūkuma risku, vienlaikus nodrošinot papildināmību ar citiem Savienības instrumentiem.
- (16) Lai mazinātu sekas, ko nopietni pārrobežu veselības apdraudējumi rada sabiedrības veselībai, vajadzētu būt, ka ar Programmas atbalstītajām darbībām, izmantojot sadarbību un paraugprakses apmaiņu, tostarp arī palielinot kopīgu rīcību skaitu, tiek uzlabota dalībvalstu veselības sistēmu sadarbība. Minētajām darbībām būtu jānodrošina, ka dalībvalstis ir spējīgas reaģēt uz ārkārtas situācijām veselības jomā, tostarp uzņemties situatīvo plānošanu, gatavības mācības un veselības aprūpes un sabiedrības veselības darbinieku prasmju pilnveidi, kā arī saskaņā ar valsts stratēģijām izveidot mehānismus, ar kuriem efektīvi pārraudzīt un pēc vajadzības izplatīt vai sadalīt krīzes laikā vajadzīgās preces un pakalpojumus.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1082/2013/ES (2013. gada 22. oktobris) par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 2119/98/EK (OV L 293, 5.11.2013., 1. lpp.).

- (17) Liela nozīme slimību profilaksē un reaģēšanā uz tām ir informācijai, ko sniedz personām. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta plašai sabiedrībai vai konkrētām cilvēku vai speciālistu grupām adresētas un papildus valstu kampaņām šajā jomā īstenotas komunikācijas darbības, kuras popularizē slimību profilaksi un veselīgu dzīvesveidu, cīnās pret maldinošu informāciju un dezinformāciju attiecībā uz slimību profilaksi, cēloņiem un ārstēšanu, pievēršas vakcīnneizlēmībai un atbalsta centienus pastiprināt tādu altruistisku rīcību kā orgānu un asiņu ziedošana.
- (18) Šī Programma sinerģijā ar tādām citām Savienības programmām kā programma "Digitālā Eiropa", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido programmu "Digitālā Eiropa" un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240, pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa", kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 ("Apvārsnis Eiropa"), Eiropas Reģionālās attīstības fonds ("ERAF"), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu, Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), programma *InvestEU*, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/523⁽¹⁰⁾ un Atvēršanas un noturības mehānisms, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241⁽¹¹⁾, varētu atbalstīt darbības, kas virza veselības aprūpes pakalpojumu digitālo pārveidi un palielina šādu pakalpojumu sadarbību, tostarp attīstot Eiropas veselības datu telpu.
- (19) Veselība ir ieguldījums, un šai koncepcijai vajadzētu būt Programmas pamatā. Cilvēkus ilgāk uzturot veselus un aktīvus un ar veselībratības uzlabošanu dodot viņiem iespējas pašiem aktīvi rūpēties par savu veselību, tiks labvēlīgi ietekmēta veselība, mazināta nevienlīdzība un nelīdztiesība veselības aprūpes jomā, uzlabota seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pieejamība, dzīves kvalitāte, darba ņēmēju veselība, produktivitāte, konkurētspēja un iekļautība un vienlaikus samazināts valstu veselības aprūpes sistēmām un valsts budžetiem radītais spiediens. Turklāt, lai panāktu iekļaujošu izaugsmi, Programmai būtu jāatbalsta arī darbības, ar ko mazina nevienlīdzību veselības aprūpes nodrošināšanā, jo īpaši lauku un attālos apvidos, tostarp tālākos reģionos. Komisija ir apņēmusies palīdzēt dalībvalstīm sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus, kas noteikti ANO 2015. gada 25. septembra rezolūcijā "Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam" ("ANO programma 2030. gadam"), jo īpaši 3. ilgtspējīgas attīstības mērķi "Nodrošināt veselīgu dzīvi un veicināt labklājību visu vecumu cilvēkiem". Programmai tāpēc būtu jāpalīdz īstenot uz minēto mērķu sasniegšanu vērstas darbības.
- (20) Nepārnēsājamas slimības bieži vien ir ģenētisku, fizioloģisku, vides un uzvedības faktoru kombinācijas rezultāts. Tādas nepārnēsājamas slimības kā sirds un asinsvadu slimības, vēzis, psihiskas slimības, neiroloģiskas slimības, hroniskas elpceļu slimības un diabēts Savienībā ir lielākie invaliditātes, slimību, ar veselības stāvokli saistītas pensionēšanās un pāragras nāves cēloņi un rada būtiskas sociālas un ekonomiskas sekas. Lai Savienībā mazinātu nepārnēsājamo slimību ietekmi uz indivīdiem un sabiedrību un sasniegtu ANO programmas 2030. gadam 3. mērķi, tostarp jo īpaši (bet ne tikai) minētā mērķa 3.4. mērķrādītāju, proti līdz 2030. gadam par trešdaļu mazināt pāragru mirstību no nepārnēsajamām slimībām, ir svarīgi reaģēt integrēti, galveno uzmanību pievēršot veselības veicināšanai un slimību profilaksei attiecīgajās nozarēs.
- (21) Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta veselības veicināšana un slimību profilakse un jāuzlabo psihiskā veselība visā indivīda dzīves laikā, pievēršoties veselības riska faktoriem un veselību noteicošiem faktoriem, kas arī palīdzētu sasniegt ANO programmas 2030. gadam 3. mērķi. Programmai būtu arī jāatbalsta mērķi, kas izklāstīti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā "Eiropas zaļais kurss" ("Eiropas zaļais kurss").

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (skatīt šā *Oficiālā Vēstneša* 30. lpp.).

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar kuru izveido Atvēršanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (22) Programmai arī turpmāk būtu jāatbalsta darbības alkohola lietošanas radītā kaitējuma mazināšanas un novēršanas jomā, īpaši pievērsties jauniešu aizsardzībai.
- (23) Savienībā ir ievērojams hronisku slimību radītais slogs. Ir skaidri atzīts, ka šajā sakarā profilaksei un agrīnai diagnostikai ir liela nozīme. Programmai būtu jāatbalsta darbības minētajās jomās un konkrētu Savienības profilakses un slimību pārvaldības pamatnostādņu izstrāde un tādējādi jācenšas mazināt dalībvalstu slogu, kopīgi strādājot pie labākas un efektīvākas hronisko slimību pārvaldības. Demogrāfiskās izmaiņas, jo īpaši novecojošā sabiedrība, ir pārbaudījums veselības aprūpes sistēmu ilgtspējai. Turklāt īpaša uzmanība ir jāpievērš ar vecumu saistītajām slimībām un veselības traucējumiem, piemēram, demencei, un ar vecumu saistītajai invaliditātei.
- (24) Pēc sirds un asinsvadu slimībām otrais lielākais mirstības cēlonis dalībvalstīs ir vēzis. Tā ir arī viena no nepārnēsājamām slimībām, kurām ir kopīgi riska faktori un kuru profilakse un kontrole būtu ieguvums lielākajai daļai iedzīvotāju. Nepilnvērtīgs uzturs, mazkustīgs dzīvesveids, aptaukošanās, tabaka un pārmērīga alkohola lietošana ir riska faktori, kas raksturīgi arī citām hroniskām slimībām, tādām kā sirds un asinsvadu slimības, un tāpēc vēža profilakses programmas būtu jāīsteno ar integrētas hronisko slimību profilakses pieeju. Programmai un programmas "Apvārsnis Eiropa" vēža pētniecības uzdevumam būtu jāatbalsta Eiropas Vēža uzveikšanas plāna, kas izklāstīts Komisijas 2021. gada 3. februāra paziņojumā, attiecīgie pasākumi, ar kuriem būtu jāsekmē integrēta pieeja, kas aptver profilaksi, skrīningu, agrīnu diagnostiku, uzraudzību, ārstēšanu un aprūpi, kā arī pacientu un izdzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu.
- (25) Vajadzētu būt iespējai atbalstīt pētījumus par slimību specifiku atkarībā no dzimuma, lai palīdzētu uzlabot zināšanas un informētību šajā jautājumā, tādējādi uzlabojot slimību profilaksi, diagnostiku, uzraudzību un ārstēšanu.
- (26) Programmai būtu jādarbojas sinerģiski un tādā veidā, kas papildina citas Savienības rīcībpolitikas, programmas un fondus, piemēram programmu "Digitālā Eiropa", "Apvārsnis Eiropa", Savienības civilās aizsardzības mehānisma *RescEU* rezervi, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2019/420 ⁽¹²⁾ ("*RescEU* rezerve"), Ārkārtas atbalsta instrumentu, kas izveidots ar Padomes Regulu (ES) 2016/369 ⁽¹³⁾, ESF+, kurā ietilpst Nodarbinātības un sociālās inovācijas sadaļa, tostarp attiecībā uz sinerģijām, lai labāk aizsargātu miljoniem Savienības darba ņēmēju veselību un drošību, *InvestEU* programmu, Vienotā tirgus programmu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido iekšējā tirgus, uzņēmumu, tostarp mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspējas, augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības jomas un Eiropas statistikas programmu (Vienotā tirgus programma) un atceļ Regulas (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 un (ES) Nr. 652/2014, ERAF, Atveseļošanas un noturības mehānismu, "*Erasmus+*", kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā "*Erasmus+*" un atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013, programmu "Eiropas Solidaritātes korpuss", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido programmu "Eiropas Solidaritātes korpuss" un atceļ Regulas (ES) 2018/1475 un (ES) Nr. 375/2014,

un tādiem Savienības ārējās darbības instrumentiem kā kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu – Globālā Eiropa, un ar ko groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009, un Pirmspievienošanās palīdzības instruments (III), kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2019/420 (2019. gada 13. marts), ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (OV L 77I, 20.3.2019., 1. lpp.).

⁽¹³⁾ Padomes Regula (ES) 2016/369 (2016. gada 15. marts) par ārkārtas atbalsta sniegšanu Savienībā (OV L 70, 16.3.2016., 1. lpp.).

(IPA III). Attiecīgā gadījumā būtu jāiedibina kopīgi noteikumi, lai starp Savienības rīcībpolitikām, programmām un fondiem tiktu nodrošināta konsekvence un papildināmība, vienlaikus gādājot, ka tiek ievērota minēto rīcībpolitiku specifika, un pieskaņotos tādām minēto rīcībpolitiku, programmu un fondu stratēģiskajām prasībām kā ERAF un ESF+ veicinošie nosacījumi. Komisijai un dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai šāda sinerģija un papildināmība būtu pienācīgi ņemta vērā, izstrādājot šajā regulā noteiktās gada darba programmas.

- (27) Lai nodrošinātu saderību un papildināmību starp Programmu un citām Savienības rīcībpolitikām, instrumentiem un darbībām, Komisijai programmas “ES – veselībai”, ko izveido ar šo regulu, vadības grupā būtu jāapspriežas ar dalībvalstīm par Programmas prioritātēm un stratēģiskajiem ievirzēm, kā arī par Programmas īstenošanu.
- (28) Programmai būtu jāpalīdz izveidot ar krīzi saistītu būtisku produktu rezervi, darbojoties sinerģiski un papildinoši ar *RescEU* rezervi, ārkārtas atbalsta instrumentu, kas izveidots ar Regulu (ES) 2016/369 Atveseļošanas un noturības mehānismu un citām Savienības rīcībpolitikām, programmām un fondiem, vajadzības gadījumā papildinot valstu krājumus Savienības līmenī.
- (29) Ņemot vērā, ka veselības aprūpē pieprasījums aug, dalībvalstu veselības aprūpes sistēmas saskaras ar zāļu pieejamības un cenu pieņemamības problēmām. Lai nodrošinātu labāku sabiedrības veselības aizsardzību, kā arī drošību un lielāku noteikšanu Savienības pacientiem, ir svarīgi, lai pacientiem un veselības sistēmām būtu piekļūstami ilgtspējīgas, efektīvas, taisnīgas, pieņemamas cenas un augsti kvalitatīvas zāles, tostarp pārrobežu kontekstā, un lai viņi spētu minētās zāles visā pilnībā izmantot, pamatojoties uz pārredzamu, konsekventu un uz pacientu orientētu medicīnisko informāciju.
- (30) Cita starpā ņemot vērā, ka pieprasījums veselības aprūpē aizvien palielinās, Programmai būtu jāatbalsta Savienības uzraudzības, ziņošanas un paziņošanas sistēmas izveide attiecībā uz zāļu un medicīnisko ierīču izstrūkumu, lai izvairītos no iekšējā tirgus sadrumstalotības un nodrošinātu, ka šīs zāles un medicīniskās ierīces ir pieejamākas un cenas ziņā pieņemamākas, turklāt ierobežojot savu piegādes ķēžu atkarību no trešām valstīm. Tāpēc Programmai būtu jāveicina zāļu un medicīnisko ierīču ražošana Savienībā. Konkrētāk, lai tiktu nodrošinātas neapmierinātas medicīniskās vajadzības, Programmai būtu jāatbalsta klīnisku un taustāmu pierādījumu vākšana, kas ļautu izstrādāt, atļaut, novērtēt un darīt pieejamas iedarbīgas zāles, tostarp ģenēriskās un biolīdzīgās zāles, medicīniskās ierīces un ārstēšanu, būtu jāveicina jaunu zāļu pētniecība un izstrāde, īpašu uzmanību pievēršot antimikrobiāliem līdzekļiem un vakcīnām, ar kurām risinātu attiecīgi rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem un ar vakcīnām novēršamu slimību problemātiku, būtu jāveicina stimuli palielināt antimikrobiālo līdzekļu ražošana, personalizēta ārstēšana un vakcīnas un būtu jāsekmē veselības aprūpes produktu digitālā pārveide un informācijas par zālēm pārraudzības un vākšanas platformas. Programmai būtu arī jāveido stingrāks process lēmumu pieņemšanai par zālēm, nodrošinot, ka ir pieejami un analizējami reālos apstākļos iegūti veselības aprūpes dati. Turklāt Programmai būtu jāpalīdz panākt, ka pētījumu rezultāti tiek izmantoti vislabākajā veidā, un jānodrošina, ka veselības aprūpes sistēmās un klīniskajā praksē ir vieglāk ieviest, izvērst un izmantot inovācijas veselības jomā.
- (31) Ņemot vērā to, ka zāļu un jo īpaši antimikrobiālu līdzekļu optimāla piegāde un lietošana sniedz ieguvumus indivīdiem un veselības sistēmām, tāpēc Programmai būtu jāpopularizē to piesardzīga un efektīva lietošana atbilstīgi pieejai “Viena veselība”, Komisijas 2017. gada 29. jūnija paziņojumam “Eiropas “Viena veselība” rīcības plāns pret antimikrobiālajiem līdzekļiem izveidojušās rezistences (AMR) apkarošanai” un atbilstīgi Eiropas Savienības stratēģiskai pieejai attiecībā uz farmaceitiskiem līdzekļiem vidē, kas izklāstīta Komisijas 2019. gada 11. marta paziņojumā. Programmai būtu arī jāveicina pasākumi, kas nostiprina ar zāļu ražošana, lietošanu un likvidēšanu saistīto vidisko risku novērtēšanu un pienācīgu pārvaldīšanu.
- (32) Savienības veselības aizsardzības tiesību akti tūlītēji ietekmē sabiedrības veselību, cilvēku dzīvi, veselības sistēmu efektivitāti un noturību un iekšējā tirgus pienācīgu darbību. Tiesiskajam regulējumam, kas reglamentē zāles un medicīniskās tehnoloģijas, tostarp medicīniskus ražojumus, medicīniskās ierīces un cilvēkcilmes vielas, un tiesiskajam regulējumam, kas reglamentē tabakas jomu, pacientu tiesības pārrobežu veselības aprūpē un nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, ir būtiska nozīme veselības aizsardzībā Savienībā. Tāpēc Programmai būtu

jāatbalsta veselību reglamentējošo Savienības tiesību aktu izstrāde, īstenošana un izpilde un kopīgi ar attiecīgajām struktūrām, tādām kā EMA un ECDC būtu jānodrošina augsti kvalitatīvi, salīdzināmi un uzticami dati, tostarp reālos apstākļos iegūti veselības aprūpes dati, uz kuriem balstīt politikas izstrādi un pārraudzību, noteikt mērķrādītājus un izstrādāt rīkus progresa mērīšanai.

- (33) Eiropas references tīkli (ERT), kas tikai izveidoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/24/ES⁽¹⁴⁾, ir virtuāli tīkli, kuros iesaistīti veselības aprūpes sniedzēji visā Eiropā. To uzdevums ir atvieglināt diskusiju par kompleksu vai retu slimību ārstēšanu un par slimībām, kurām nepieciešama ļoti specializēta terapija un koncentrētas zināšanas un resursi. Tā kā ERT var tuvināt diagnozi un uzlabot augsti kvalitatīvas veselības aprūpes sniegšanu pacientiem ar retām slimībām, kā arī var kalpot par medicīniskās izglītības un pētniecības un informācijas izplatīšanas centriem, Programmai būtu jāsekmē, ka tiek izvērstas ERT un citos transnacionālos tīklos notiekošā tīklošanās.
- (34) ERT un pārrobežu sadarbība veselības aprūpes sniegšanā pacientiem, kas pārvietojas starp dalībvalstīm, ir piemēri jomām, kurās apliecinājies, ka integrētam darbam starp dalībvalstīm piemīt izteikta pievienotā vērtība un liels potenciāls vairot veselības sistēmu efektivitāti un tātad uzlabot sabiedrības veselību kopumā. Sadarbība attiecībā uz HTA ir vēl viena joma, kas dalībvalstīm sniedz pievienoto vērtību. Tāpēc Programmai būtu jāatbalsta darbības, kas darītu iespējamu šādu integrētu un noturīgu koordinētu darbu, tādējādi kalpojot arī tam, lai sekmētu, ka tiek īstenota paraugprakse, kuras nolūks ir pieejamos resursus visefektīvāk sadalīt attiecīgajām populācijām un teritorijām, lai panāktu maksimālu rezultātu.
- (35) Šai Programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046⁽¹⁵⁾ ("Finanšu regula"). Finanšu regulā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu pārvaldību, finanšu instrumentiem, budžeta garantijām, finansiālo palīdzību un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanu.
- (36) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas pēc to spējas sasniegt konkrētos attiecīgo darbību mērķus un sniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroļu izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Izdarot minēto izvēli, būtu arī jāapsver, vai neizmantot vienreizējus maksājumus, vienotas likmes finansējumu un vienības izmaksas, kā arī finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā. Ar labuma guvējiem izvirzītajām tehniskās un finansiālās ziņošanas prasībām būtu jānodrošina piemērojamo finanšu prasību ievērošana un vienlaikus līdz minimumam jāsamazina administratīvais slogs.
- (37) Lai optimizētu no Savienības budžeta pilnīgi vai daļēji finansētu investīciju pievienoto vērtību un ietekmi, būtu jāmeklē jo īpaši sinerģijas Programmu un citām Savienības programmām, arī tādām, kurām ir dalīta pārvaldība. Lai no minētajām sinerģijām gūtu maksimālu labumu un izvairītos no dublēšanās, būtu jāizveido atbilstoši mehānismi, arī kumulatīvs finansējums darbībai, kuru aptver Programma un vēl cita Savienības programma, ja vien šāds kumulatīvs finansējums nepārsniedz attiecīgās darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Šādā nolūkā šajā regulā būtu jāizklāsta attiecīgi noteikumi, jo īpaši par iespēju vienas un tās pašas izmaksas vai izdevumus proporcionāli deklarēt gan programmā, gan arī vēl citā Savienības programmā, lai nodrošinātu detalizētu un pārredzamu ziņošanu.
- (38) Ņemot vērā Programmas aptverto mērķu un darbību specifiku, dažos gadījumos ar Programmu saistītās darbības vislabāk spēs īstenot dalībvalstu attiecīgās kompetentās iestādes. Tāpēc šīs iestādes, ko norīkojušas dalībvalstis, būtu jāuzskata par norādītām labuma guvējām Finanšu regulas 195. panta nozīmē un dotācijas minētajām iestādēm būtu

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/24/ES (2011. gada 9. marts) par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē (OV L 88, 4.4.2011., 45. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

jāpiesķir, iepriekš npublicējot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Programmas ieguldījumi būtu jāīsteno ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm.

- (39) Saskaņā ar Finanšu regulas 193. panta 2. punktu dotāciju var piešķirt darbībai, kas jau ir sākusies, ar noteikumu, ka pieteikuma iesniedzējs var pierādīt nepieciešamību sākt darbību pirms dotācijas nolīguma parakstīšanas. Tomēr izmaksas, kas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, nav attiecināmas izmaksas, izņemot pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos. Lai izvairītos no jebkādiem Savienības atbalsta traucējumiem, kas varētu kaitēt Savienības interesēm, vajadzētu būt iespējai attiecīgajā finansēšanas lēmumā – uz noteiktu laiku daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākumā un tikai pienācīgi pamatotos gadījumos – paredzēt darbību un izmaksu attiecināmību no 2021. finanšu gada sākuma pat tad, ja minētās darbības īstenotas un minētās izmaksas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.
- (40) ERT ir apstiprinājusi ERT dalībvalstu padome, izmantojot apstiprināšanas procedūru, kas izklāstīta Komisijas Īstenošanas lēmumā 2014/287/ES ⁽¹⁶⁾. Tāpēc ERT būtu jāuzskata par norādītiem labuma guvējiem Finanšu regulas 195. panta nozīmē un dotācijas ERT būtu jāpiesķir, iepriekš npublicējot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Tiešās dotācijas būtu jāpiesķir arī citām saskaņā ar Savienības noteikumiem ieceltām struktūrām (piemēram, references laboratorijām un centriem, izcilības centriem un transnacionāliem tīkliem).
- (41) Tā kā Savienības rīcībpolitiku pamats šajā jomā ir kopīgās vērtības, par kurām panākta vienošanās, proti, solidaritāte ar mērķi panākt kvalitatīvu veselības pakalpojumu vienlīdzīgu un vispārēju aptvērumu un tā kā Savienībai ir centrāla nozīme globālo veselības problēmu, kas izklāstītas Padomes 2010. gada 10. maija secinājumos par ES nozīmi pasaules veselības aizsardzības nozarē un atspoguļotas ANO programmā 2030. gadam, risināšanas progressa, koordinācijas un sadarbības paātrināšanā, Programmā būtu jāpastiprina tāds Savienības devums starptautiskām un globālām veselības iniciatīvām, jo īpaši PVO iniciatīvām, kurš uzlabotu veselību, risinātu veselības aprūpes nevienlīdzības jautājumu un nostiprinātu aizsardzību pret globāliem veselības apdraudējumiem.
- (42) Lai maksimāli palielinātu Savienības un starptautisko pasākumu rezultativitāti un efektivitāti, Programmas īstenošanā būtu jāattīsta sadarbība ar tādām attiecīgām starptautiskām organizācijām kā Apvienoto Nāciju Organizācija un Pasaules Banka, kā arī Eiropas Padome un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO). Lai palielinātu ietekmi, būtu arī jātiecas panākt sinerģija ar tām dalībvalstu nacionālajām organizācijām, kas aktīvi darbojas globālās veselības jomā. Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2013/755/ES ⁽¹⁷⁾ fiziskajām personām un tiesību subjektiem, kas veic uzņēmējdarbību aizjūras zemēs un teritorijās (AZT), vajadzētu būt tiesīgiem saņemt finansējumu saskaņā ar Programmu, ievērojot tās noteikumus un mērķus un iespējamus režīmus, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (43) Programmas īstenošana būtu jāatbalsta ar plašiem informēšanas pasākumiem, lai nodrošinātu, ka tiek pienācīgi pārstāvēti un ņemti vērā pilsoniskās sabiedrības uzskati un vajadzības. Tāpēc Komisijai būtu reizi gadā jāprasa atsauksmes no attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp pilsoniskās sabiedrības un pacientu asociāciju pārstāvjiem, akadēmiskajām aprindām un veselības aprūpes speciālistu apvienībām, par Programmas prioritātēm un stratēģiskajām ievirzēm un vajadzībām, kas būtu jānodrošina ar tās darbībām. Komisijai arī katru gadu pirms darba programmu sagatavošanas darbu noslēgšanas būtu jāinformē Eiropas Parlaments par šādu sagatavošanas darbu progresu un ieinteresēto personu informēšanas darbību iznākumu.

⁽¹⁶⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums 2014/287/ES (2014. gada 10. marts), ar ko nosaka kritērijus Eiropas references tīklu un to dalībnieku izveidošanai un izvērtēšanai, kā arī informācijas un zināšanu apmaiņas veicināšanai saistībā ar šādu tīklu izveidi un izvērtēšanu (OV L 147, 17.5.2014., 79. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- (44) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu⁽¹⁸⁾ noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz šādu programmu īstenošanu, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, kas prasītu, lai trešās valstis, kuras piedalās Programmā, atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (OLAF) un Revīzijas palātai (ECA) piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci.
- (45) Lai uzlabotu veselības sistēmu gatavību un reaģētspēju, būtu jāpastiprina sadarbība ar trešām valstīm apmaiņā ar zināšanām un paraugpraksi.
- (46) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹⁹⁾ un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽²¹⁾ un (ES) 2017/1939⁽²²⁾ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu, un attiecīgā gadījumā - administratīvu sodu uzlikšanu. Saskaņā jo īpaši ar Regulām (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013, OLAF ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, ieskaitot pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁽²³⁾.
- (47) Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras piedalās ciešākā sadarbībā saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939, – EPPO nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.
- (48) Šai regulai piemēro horizontālos finanšu noteikumus, ko pieņēmuši Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz LESD 322. pantu. Minētie noteikumi ir izklāstīti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru, kā izveido un izpilda budžetu ar dotāciju, iepirkumu, godalgu, netiešas izpildes, finanšu instrumentu, budžeta garantiju, finanšu palīdzības un ārējo ekspertu izdevumu atlīdzināšanas starpniecību, un nodrošina finanšu jomas subjektu atbildības kontroli. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, iekļauj arī vispārēja nosacījuma mehānisma režīmu Savienības budžeta aizsardzībai.
- (49) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu, kas pieņemts saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas konvenciju par klimata pārmaiņām un ANO programmas 2030. gadam ilgtspējīgas attīstības mērķiem, Programmā būtu jāpalīdz Savienības politikā integrēt darbību klimata jomā un sasniegt vispārēju mērķrādītāju, proti, vismaz 30 % Savienības budžeta un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta, kas izveidots ar Padomes Regulu (ES) 2020/2094⁽²⁴⁾ izdevumu kopējās summas veļtīt

⁽¹⁸⁾ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽²⁰⁾ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁽²¹⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁽²²⁾ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

⁽²⁴⁾ Padomes Regula (ES) 2020/2094 (2020. gada 14. decembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes (OV L 433 I, 22.12.2020., 23. lpp.).

klimata mērķu sasniegšanai. Ar Programmu būtu jāatbalsta darbības, kurās ievērotu Savienības klimata un vides standartus un prioritātes un Eiropas zaļā kursa principu “nenodarīt kaitējumu”. Sagatavojot un īstenojot Programmu, būtu jāapzina attiecīgās darbības, un Programmas starpposma izvērtēšanas kontekstā tās būtu jāpārskata.

- (50) Saskaņā ar LESD 8. pantu, Savienība, veicot visas darbības, tiecas novērst nevienlīdzību un sekmēt sieviešu un vīriešu līdztiesību. Dzimumu līdztiesība, kā arī tiesības un vienlīdzīgas iespējas visiem un minēto mērķu integrēšana būtu jāņem vērā un jāveicina Programmas novērtēšanā, sagatavošanā, īstenošanā un uzraudzīšanā.
- (51) Vajadzētu būt iespējai Programmas politikas mērķus īstenot arī, izmantojot fonda *InvestEU*, kas noteikts programmā *InvestEU*, finanšu instrumentus un budžeta garantijas. Tirgus neveiksmes un nepietiekami optimālu ieguldījumu situāciju risināšanā finansiālais atbalsts būtu jāizmanto samērīgi. Programmas finansētajām darbībām nevajadzētu dublēt vai izspiest privāto finansējumu vai kropļot konkurenci iekšējā tirgū. Darbībām kopumā vajadzētu būt ar Savienības pievienoto vērtību.
- (52) Programma būtu jāīsteno tā, lai tiktu ievēroti dalībvalstu pienākumi attiecībā uz veselības rīcībpolitiku noteikšanu un veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un sniegšanu. Būtu jānodrošina būtiska dalībvalstu iesaiste Programmas pārvaldībā un īstenošanā.
- (53) Ņemot vērā, kāda daba un potenciāls mērogs piemīt pārrobežu draudiem veselībai, mērķi Savienības iedzīvotājus no šādiem draudiem pasargāt un vairo veselības krīžu novēršanu un gatavību nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs. Saskaņā ar LES 5. pantā izklāstīto subsidiaritātes principu Savienības līmeņa darbība var īstenot arī tālab, lai atbalstītu dalībvalstu centienus panākt augsta līmeņa sabiedrības veselības aizsardzību, lai uzlabotu zāļu, medicīnisko ierīču un ar krīzi saistītu produktu un pakalpojumu pieejamību, ilgtspēju, pieņemamību, piekļūstamību, drošumu un to cenas pieņemamību Savienībā, lai atbalstītu inovāciju, atbalstītu integrētu un koordinētu darbu un paraugprakses īstenošanu dalībvalstu un to reģionu vidū, kā arī lai risinātu jautājumu par veselības aprūpes piekļūstamības nevienlīdzību un netaisnību visā Savienībā, radot tādu efektivitātes pieaugumu un pievienotās vērtības ietekmi, kas nebūtu panākami nacionālā līmenī, turklāt būtu jāievēro dalībvalstu kompetence un atbildība Programmas aptvertajās jomās. Saskaņā ar minētajā pantā izklāstīto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (54) Lai varētu veikt iespējamus pielāgojumus, kas vajadzīgi Programmas mērķu sasniegšanai, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz šīs regulas II pielikumā izklāstīto rādītāju pārskatīšanu, grozīšanu un papildināšanu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu (Iestāžu nolīgums) ⁽²⁵⁾. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (55) Dalībvalstis un iesaistītās valstis ir izraudzījušās valstu koordinācijas punktus, kas palīdz Komisijai popularizēt trešo Savienības rīcības programmu veselības jomā (2014–2020), kas izveidota ar Regulu (ES) Nr. 282/2014, un attiecīgā gadījumā izplatīt tās rezultātus un pieejamo informāciju par tās ietekmi dalībvalstīs un iesaistītajās valstīs. Ņemot vērā šādu darbību nozīmīgumu, Programmā ir lietderīgi atbalstīt šādas darbības, lai tās varētu turpināt.

⁽²⁵⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (56) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka gada darba programmas atbilstīgi šajā regulā izklāstītajiem kritērijiem, apstiprina konkrētas atbalsttiesīgas darbības un paredz noteikumus par tehniskām un administratīvām procedūrām, kas vajadzīgas Programmas darbību īstenošanai, un par vienveidīgiem paraugiem Programmas īstenošanas pārraudzībai vajadzīgo datu vākšanai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁶⁾. Minēto īstenošanas aktu pieņemšanai būtu jāizmanto pārbaudes procedūra, ņemot vērā, ka tie ir saistīti ar programmu, kurai ir ievērojama ietekme.
- (57) Būtu regulāri un cieši jāuzrauga un jāizvērtē Programmas vērtība un ietekme. Izvērtēšanā būtu jākoncentrējas uz Programmas mērķiem un jāņem vērā tas, ka Programmas mērķu sasniegšanai varētu būt nepieciešams laiks, kas ir ilgāks par Programmas darbības termiņu. Tāpēc būtu jāizstrādā starpposma novērtējuma ziņojums un Programmas noslēgumā – novērtējuma ziņojums, lai izvērtētu Programmas prioritāšu īstenošanu.
- (58) Ievērojot, ka trešā Savienības rīcības programma veselības jomā (2014–2020) ir beigusies, Regula (ES) Nr. 282/2014 ir lieka un būtu jāatceļ.
- (59) Lai nodrošinātu nepārtrauktu atbalstu veselības jomā un īstenošanu no daudzgadu finanšu shēmas (2021–2027) sākuma, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā un tā būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu “ES – veselībai” (“Programma”) uz daudzgadu finanšu shēmas darbības laikposmu (2021–2027). Programmas darbības ilgums ir saskaņots ar daudzgadu finanšu shēmas darbības ilgumu.

Regulā ir izklāstīti arī Programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “asociēta valsts” ir trešā valsts, kas ir puse ar Savienību noslēgtā nolīgumā, kurš tai ļauj piedalīties Programmā saskaņā ar 6. pantu;
- 2) “finansējuma apvienošanas darbība” ir Savienības budžeta atbalstītas darbības, tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma atbalstītas darbības, kurās tiek apvienoti no Savienības budžeta finansēti neatmaksājama atbalsta veidi un/vai finanšu instrumenti ar atmaksājama veida atbalstu no attīstības iestādēm vai citām publiskām finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un komerciāliem investoriem;

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- 3) "veselības krīze" ir ar kādu sabiedrības veselības aspektu saistīta krīze vai nopietns incidents, kuru rada no cilvēka, dzīvniekiem, augiem, pārtikas, bioloģiskām vielām, ķimikālijām, vides cēlies apdraudējums vai nezināmas izcelsmes apdraudējums un kurš prasa iestāžu steidzamu rīcību;
- 4) "ar krīzi saistīti produkti" ir izstrādājumi, rīki un vielas, kas veselības krīzes sakarā vajadzīgi, lai novērstu, diagnosticētu vai ārstētu kādu slimību un tās sekas vai lai veiktu slimību un infekciju monitoringu un epidemioloģisku uzraudzību, tostarp, bet ne tikai, zāles, piemēram, vakcīnas un to starpprodukti, aktīvās farmaceitiskās vielas un izejvielas, kā arī medicīniskās ierīces un slimnīcu un medicīniskās iekārtas, piemēram, plaušu ventilatori, aizsargapģērbs un aizsarglīdzekļi, diagnostikas materiāli un instrumenti, individuālie aizsardzības līdzekļi, dezinfekcijas līdzekļi, to starpprodukti un to ražošanai nepieciešamās izejvielas;
- 5) "pieeja "Viena veselība"" ir daudznozarju pieeja, kas atzīst, ka cilvēka veselība ir saistīta ar dzīvnieku veselību un vidi un ka šie trīs aspekti ir jāņem vērā darbībās, ar kurām novērš veselības apdraudējumu;
- 6) "Eiropas references tīkli" (ERT) ir Direktīvas 2011/24/ES 12. pantā minētie tīkli;
- 7) "tiesību subjekts" ir jebkura fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kas minētajos aktos par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskās personas statuss, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai subjekts bez juridiskas personas statusa, kā tas minēts Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- 8) "trešā valsts" ir valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts;
- 9) "nopietns pārrobežu veselības apdraudējums" ir dzīvībai bīstams vai citādi nopietns bioloģiskas, ķīmiskas, vides vai nezināmas izcelsmes apdraudējums veselībai, kurš izplatās pāri dalībvalstu robežām vai rada ievērojamu šādas izplatības risku un kura dēļ var būt nepieciešama koordinācija Savienības līmenī, lai nodrošinātu augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni;
- 10) "veselība visās politikas jomās" ir no nozarēm neatkarīga valsts rīcībpolitiku izstrādes, īstenošanas un pārskatīšanas pieeja, kura paredz ņemt vērā lēmumu ietekmi uz veselību un kuras mērķis ir panākt sinerģiju, izvairīties no attiecīgo rīcībpolitiku radītas kaitīgas ietekmes uz veselību un uzlabot iedzīvotāju veselību un vienlīdzību veselības jomā;
- 11) "veselību noteicošie faktori" ir virkne faktoru, kas ietekmē cilvēka veselības stāvokli, piemēram, ar uzvedību saistīti, bioloģiski, sociālekonomiski un vides faktori;
- 12) "ārkārtas atbalsts" ir uz vajadzībām balstīta ārkārtas reaģēšana, kura papildina skarto dalībvalstu reaģēšanu un kuras mērķis ir saglabāt dzīvību, novērst un atvieglot cilvēku ciešanas un saglabāt cilvēka cieņu visos gadījumos, kur vien nopietnu pārrobežu veselības apdraudējumu dēļ rodas šāda vajadzība.

3. pants

Vispārīgie mērķi

Programmai ir Savienības pievienotā vērtība un tā papildina dalībvalstu rīcībpolitikas, lai visā Savienībā uzlabotu cilvēka veselību un visās Savienības rīcībpolitikās un darbībās nodrošinātu augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni. Tā, attiecīgā gadījumā ievērojot pieeju "Viena veselība", tiecas sasniegt šādus vispārīgos mērķus:

- a) uzlabot un veicināt veselību Savienībā, lai mazinātu pārnēsājamu un nepārnēsājamu slimību radīto slogu, atbalstot veselības veicināšanu un slimību profilaksi, mazinot nevienlīdzību veselības aprūpes jomā, veicinot veselīgu dzīvesveidu un veicinot piekļuves veselības aprūpei;
- b) aizsargāt cilvēkus Savienībā no nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un stiprināt veselības sistēmu reaģētspēju un dalībvalstu koordināciju nopietnu pārrobežu veselības apdraudējumu novēršanai;
- c) uzlabot zāļu, medicīnisko ierīču un ar krīzi saistīto produktu pieejamību, piekļūstamību un cenas pieņemamību Savienībā un atbalstīt ar tiem saistīto inovāciju;

- d) stiprināt veselības sistēmas, uzlabojot to noturību un resursu izmantošanas efektivitāti, jo īpaši:
 - i) atbalstīt integrētu un koordinētu darbu starp dalībvalstīm;
 - ii) veicināt paraugpraksi īstenošanu un veicināt datu kopīgošanu;
 - iii) stiprināt veselības aprūpes darbaspēku;
 - iv) risināt demogrāfisko pārmaiņu ietekmi; un
 - v) sekmēt digitālo pārveidi.

4. pants

Konkrētie mērķi

Šīs regulas 3. pantā minēto vispārīgo mērķu sasniegšanu tuvina ar šādu konkrētu mērķu starpniecību, visās Savienības rīcībpolitikās un pasākumos nodrošinot augsta līmeņa cilvēka veselības aizsardzību un attiecīgā gadījumā ievērojot pieeju "Viena veselība":

- a) sinerģijā ar citām Savienības darbībām, atbalstīt darbības, kas vērstas uz slimību profilaksi, veselības veicināšanu un pievēršas veselību noteicošiem faktoriem, cita starpā mazinot kaitējumu veselībai, kuru nodara nelikumīgu narkotisko vielu lietošana un atkarība no šādām vielām, un atbalstīt darbības, ar ko novērš nevienlīdzību veselības aprūpes jomā, uzlabo veselības izglītību, uzlabo pacienta tiesības un pacienta drošību, aprūpes kvalitāti un pārrobežu veselības aprūpi, un darbības, kuru mērķis ir uzlabot gan pārnēsājamu, gan nepārnēsājamu slimību – jo īpaši vēža un bērnu vēža, – uzraudzību, diagnostiku un ārstēšanu, kā arī atbalstīt darbības, kas vērstas uz psihiskās veselības uzlabošanu, īpašu uzmanību pievēršot jauniem aprūpes modeļiem un problemātiskiem jautājumiem saistībā ar ilgtermiņa aprūpi, lai tādējādi stiprinātu Savienībā veselības sistēmu izturētspēju;
- b) stiprināt Savienības spēju novērst nopietnus pārrobežu veselības apdraudējumus, tiem sagatavoties un uz tiem ātri reaģēt saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, kā arī uzlabot veselības krīžu pārvaldību, tādēļ jo īpaši koordinējot, nodrošinot un izvērtējot ārkārtas veselības aprūpes spēju, atbalstot datu vākšanu, informācijas apmaiņu, uzraudzību, valstu veselības aprūpes sistēmu brīvprātīgu noturības testēšanas koordinēšanu un kvalitatīvas veselības aprūpes standartu izstrādi valsts līmenī;
- c) atbalstīt darbības, kuru mērķis ir veicināt zāļu un medicīnisko ierīču un ar krīzi saistītu produktu pieejamību, pieklūstamību un cenas pieņemamību, veicinot ilgtspējīgu ražošanu un piegādes ķēžu veidošanu un inovāciju Savienībā, vienlaikus atbalstot zāļu – jo īpaši antimikrobiālu līdzekļu – piesardzīgu un lietderīgu izmantošanu, un darbības, ar ko atbalsta videi mazāk kaitīgu zāļu izstrādi, kā arī zāļu un medicīnisko ierīču videi draudzīgu ražošanu un utilizāciju;
- d) sinerģijā ar citiem Savienības instrumentiem, programmām un fondiem, bet neskarot dalībvalstu kompetences jomas un cieši sadarbojoties ar attiecīgajām Savienības struktūrām, atbalstīt darbības, kas vajadzības gadījumā Savienības līmenī papildina valsts krājumu veidošanu ar krīzi saistītiem būtiskiem produktiem;
- e) sinerģijā ar citiem Savienības instrumentiem, programmām un fondiem, bet neskarot dalībvalstu kompetences jomas un cieši sadarbojoties ar ECDC, izveidot struktūru un apmācību resursus dalībvalstu brīvprātīgi atvēlētā medicīnas, veselības aprūpes un atbalsta personāla rezervei, lai veselības krīzes gadījumā to varētu mobilizēt;
- f) veicināt to, ka veselības aprūpes sniegšanas un pētniecības un inovācijas vajadzībām tiek vairāk un atkārtoti izmantoti veselības dati, veicināt digitālo rīku un pakalpojumu ieviešanu, kā arī veselības aprūpes sistēmu digitālo pārveidi, cita starpā atbalstot Eiropas veselības datu telpas veidošanu;
- g) uzlabot piekļuvi kvalitatīvai, uz pacientu vērstai, uz rezultātiem balstītai veselības aprūpei un saistītajiem aprūpes pakalpojumiem, tā cenšoties panākt visaptverošu veselības aprūpi;
- h) atbalstīt Savienības veselības tiesību aktu izstrādi, īstenošanu un izpildi un vajadzības gadījumā arī to pārskatīšanu, kā arī atbalstīt derīgu, ticamu un salīdzināmu augstas kvalitātes datu sniegšanu uz pierādījumiem balstītas lēmumu pieņemšanas un pārraudzības vajadzībām, un veicināt par citu Savienības relevantu rīcībpolitiku ietekmi uz veselību sagatavotu novērtējumu izmantošanu;

- i) atbalstīt integrētu darbu starp dalībvalstīm un jo īpaši to veselības aprūpes sistēmām, cita starpā arī ļoti iedarbīgas profilakses prakses ieviešanu, atbalstīt darbu pie HTA un stiprināt un plašāk izvērst tīklošanos Eiropas references tīklos un citos starpvalstu tīklos, tostarp attiecībā uz slimībām, kas nav retas slimības, lai paplašinātu pacientu tvērumu un uzlabotu reaģēšanu uz mazizplatītām un kompleksām gan pārnēsājamām, gan nepārnēsājamām slimībām;
- j) atbalstīt globālās saistības un veselības iniciatīvas, pastiprinot Savienības atbalstu starptautisku organizāciju – jo īpaši PVO – darbībām un sekmējot sadarbību ar trešām valstīm.

5. pants

Budžets

1. Programmas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam ir 2 446 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Pēc Padomes Regulas (ES, Euratom) 2020/2093 ⁽²⁷⁾ 5. pantā noteiktās konkrētām programmām paredzētās korekcijas veikšanas šā panta 1. punktā minēto summu palielina, papildus piešķirot vēl 2 900 000 000 EUR 2018. gada cenās, kā norādīts minētās regulas II pielikumā.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās summas var izmantot arī tehniskai un administratīvai palīdzībai, kas vajadzīga Programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, pārraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.
4. Šā panta 1. un 2. punktā minētās summas sadalījums atbilst šādiem nosacījumiem:
 - a) ne mazāk kā 20 % no summas rezervē veselības veicināšanas un slimību profilakses darbībām, kā minēts 4. panta a) punktā;
 - b) ne vairāk kā 12,5 % no summas rezervē iepirkumiem, ar ko Savienības līmenī papildina valsts krājumu veidošanu ar krīzi saistītiem būtiskiem produktiem, kā minēts 4. panta d) punktā;
 - c) ne vairāk kā 12,5 % no summas rezervē globālo saistību un veselības iniciatīvu atbalstam, kā minēts 4. panta j) punktā;
 - d) ne vairāk kā 8 % no summas rezervē administratīvo izdevumu segšanai, kā minēts 3. punktā.
5. Apropriācijas, kas saistītas ar darbībām, kuras paredzētas šīs regulas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā, ir piešķirtie ieņēmumi Finanšu regulas 21. panta 3. punkta a) apakšpunkta un 5. punkta nozīmē.
6. Budžeta saistības, kas ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
7. Saskaņā ar Finanšu regulas 193. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktu ierobežotā laikposmā pienācīgi pamatotos gadījumos, kas precizēti finansēšanas lēmumā, darbības, kuras saņem atbalstu ar šo regulu, un to pamatā esošās izmaksas var uzskatīt par atbalsttiesīgām sākot no 2021. gada 1. janvāra, pat ja minētās darbības tikušas īstenotas un minētās izmaksas ir radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.
8. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, 3. punktā minēto izmaksu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2027. gada 31. decembra.

⁽²⁷⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433I, 22.12.2020., 11. lpp.).

*6. pants***Programmas asociētas trešās valstis**

1. Programmā var piedalīties šādas trešās valstis:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekles, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, — saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu;
 - b) valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
 - c) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
 - d) citas trešās valstis – saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ar noteikumu, ka nolīgums:
 - i) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kas piedalās Savienības programmās, iemaksām un ieguvumiem;
 - ii) izklāsta nosacījumus dalībai programmās, tostarp katras programmas finansiālo iemaksu aprēķinu, un programmu administratīvās izmaksas;
 - iii) trešai valstij nepiešķir nekādas pilnvaras pieņemt lēmumus attiecībā uz Savienības programmu;
 - iv) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt Savienības finanšu intereses.
2. Šā panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktā minētās iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

II NODAĻA

FINANSĒJUMS*7. pants***Savienības finansējuma apgūšana un veidi**

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas norādītas minētās regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Programma var nodrošināt finansējumu jebkurā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, jo īpaši dotāciju, godalgu un iepirkuma veidā.
3. Risku, kas saistīts ar līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem, var segt ar iemaksām savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, un tās tiek uzskatītas par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulu. Komisija nosaka īpašus noteikumus attiecībā uz mehānisma darbību.

4. Gadījumos, kad Komisija īsteno ārkārtas atbalsta darbības ar nevalstiskas organizācijas starpniecību, finansiālās un darbības spējas kritērijus uzskata par izpildītiem, ja starp minēto organizāciju un Komisiju ir spēkā uz Padomes Regulas (EK) Nr. 1257/96 ⁽²⁸⁾ pamata noslēgts partnerības pamat nolīgums.

8. pants

Dotācijas

1. Dotācijas no Programmas piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.
2. Dotācijas var izmantot kombinācijā ar finansējumu no Eiropas Investīciju bankas, valsts attīstību veicinošām bankām vai citām attīstības vai publiskām finanšu iestādēm, kā arī kombinācijā ar finansējumu no privātā sektora finanšu iestādēm un publiskā vai privātā sektora investoriem, tostarp tikai publiskā sektora dalībnieku partnerībām vai publiskā un privātā sektora partnerībām.
3. Savienības izmaksātās dotācijas nepārsniedz 60 % no attiecināmām izmaksām darbībai, kas saistīta ar kādu no Programmas mērķiem, vai nevalstiskas struktūras darbībai. Īpašas lietderības gadījumos, Savienības ieguldījums var sasniegt līdz pat 80 % no attiecināmām izmaksām. Darbības, kas skaidri nodrošina Savienības pievienoto vērtību, ir uzskatāmas par īpaši lietderīgām cita starpā, ja:
 - a) vismaz 30 % no ierosinātās darbības budžeta tiek piešķirti dalībvalstīm, kuru NKI uz iedzīvotāju ir mazāks kā 90 % no Savienības vidējā rādītāja; vai
 - b) attiecīgajā darbībā piedalās struktūras no vismaz 14 iesaistītajām dalībvalstīm, un vismaz četras no tām ir dalībvalstis, kuru NKI uz iedzīvotāju ir mazāks kā 90 % no Savienības vidējā rādītāja.
4. Ja tās ir 13. panta 6. un 7. punktā minētās tiešās dotācijas, šādas dotācijas var sasniegt līdz pat 100 % no attiecināmām izmaksām.

9. pants

Iepirkums gadījumos, kad ir ārkārtas situācija veselības jomā

1. Ja saskaņā ar Lēmuma Nr. 1082/2013/ES 9. pantu ir paziņots, ka ir radies vai plašumā vēršas nopietns pārrobežu veselības apdraudējums, vai ja saskaņā ar minētā Lēmuma 12. pantu sabiedrības veselības jomā ir konstatēta ārkārtas situācija, iepirkumu uz šīs regulas pamata var īstenot kādā no turpmāk norādītajiem veidiem:
 - a) Finanšu regulas 165. panta 2. punktā minētais kopīgais iepirkums ar dalībvalstīm, ar kura palīdzību dalībvalstis var pilnībā iegādāties, īrēt vai nomāt kopīgā iepirkuma rezultātā iegūtās spējas;
 - b) iepirkums, ko Komisija veic dalībvalstu vārdā, pamatojoties uz nolīgumu starp Komisiju un dalībvalstīm;
 - c) iepirkums, ko Komisija veic kā vairumtirgotājs, pērkot, uzkrājot un pārdodot tālāk vai ziedojot dalībvalstīm vai Komisijas izraudzītām partnerorganizācijām preces un pakalpojumus, arī nomas kārtībā.
2. Ja tā ir 1. punkta b) apakšpunktā minētā iepirkuma procedūra, attiecīgos līgumus slēdz:
 - a) Komisija – gadījumos, kad pakalpojumi vai preces ir jāsniedz vai jāpiegādā dalībvalstīm vai Komisijas izraudzītām partnerorganizācijām;
 - b) iesaistītās dalībvalstis – gadījumos, kad šīm dalībvalstīm pašām jāiegādājas, jānomā vai jāņem līzīngā spējas, ko tām iepirkusi Komisija.

⁽²⁸⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību (OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.).

3. Ja tās ir 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētās iepirkuma procedūras, Komisija attiecībā uz savu iepirkumu pilda Finanšu regulas prasības.

10. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības uz Programmas pamata īsteno saskaņā ar Regulu (ES) 2021/523 un Finanšu regulas X sadaļu.

11. pants

Kumulatīvais finansējums

1. Darbība, kura saskaņā ar Programmu ir saņēmusi finansējumu, var saņemt finansējumu arī no citas Savienības programmas, tostarp no dalītas pārvaldības fondiem, ar noteikumu, ka finansējums nesedz vienas un tās pašas izmaksas.
2. Attiecīgajam darbības finansējumam piemēro attiecīgās Savienības programmas noteikumus.
3. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas. Atbalstu no dažātajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros izklāstīti atbalsta nosacījumi.

III NODAĻA

DARBĪBAS

12. pants

Atbalsttiesīgas darbības

Finansējumu ir tiesības saņemt tikai par tām darbībām, ar kurām īsteno 3. un 4. pantā uzskaitītos mērķus, jo īpaši par I pielikumā minētajām darbībām.

13. pants

Tiesību subjekti, kas tiesīgi piedalīties

1. Lai pretendētu uz finansējumu, tiesību subjektiem papildus Finanšu regulas 197. pantā izklāstītajiem kritērijiem ir:
 - a) jābūt iedibinātiem kādā no turpmāk minētajiem:
 - i) dalībvalstī vai ar to saistītā aizjūras zemē vai teritorijā;
 - ii) Programmas asociētā trešā valstī; vai
 - iii) saskaņā ar 17. pantu izveidotajā gada darba programmā ("gada darba programma") iekļautā trešā valstī, kā paredzēts 2. un 3. punktā minētajos nosacījumos; vai
 - b) jābūt tiesību subjektiem, kas izveidoti uz Savienības tiesību aktu pamata, vai starptautiskai organizācijai.
2. Tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav Programmas asociētā trešā valsts, izņēmuma kārtā ir tiesīgi piedalīties Programmā gadījumos, kad šāda piedalīšanās ir nepieciešama konkrētās darbības mērķu sasniegšanai. Šāda nepieciešamība ir pienācīgi jāatspoguļo finansēšanas lēmumā.
3. Tiesību subjekti, kas veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kura nav Programmas asociētā trešā valsts, savas dalības izmaksas sedz paši.

4. Fiziskām personām nav tiesību saņemt dotācijas no Programmas.
5. Darbību finansēšanai tiešās dotācijas no Programmas var piešķirt bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus, ja šādas dotācijas ir pienācīgi pamatotas un ja minētās darbības sniedz Savienības pievienoto vērtību, un tas ir skaidri norādīts gada darba programmās, un ja līdzfinansējumu nodrošina kompetentās iestādes, kuras atbildīgas par veselības jomu dalībvalstīs vai Programmas asociētās trešās valstīs, ja to sniedz attiecīgas starptautiskas veselības organizācijas, vai publiskā sektora struktūras vai nevalstiskas organizācijas, kuras pilnvarojušas minētās kompetentās iestādes, neatkarīgi no tā, vai minētās struktūras vai organizācijas darbojas individuāli vai sadarbības tīklā.
6. Tiešās dotācijas no Programmas Eiropas references tīkliem piešķir bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus. Tiešās dotācijas var piešķirt arī citiem starpvalstu tīkliem, kas veidoti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.
7. Bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tiešās dotācijas no Programmas var piešķirt PVO darbību finansēšanai, ja finansiāls atbalsts ir vajadzīgs, lai īstenotu vienu vai vairākus Programmas konkrētos mērķus, un ja attiecīgās darbības nodrošina Savienības pievienoto vērtību, un tas ir skaidri norādīts gada darba programmās.
8. Bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus dotācijas no Programmas var piešķirt nevalstisku organizāciju darbības finansēšanai, ja finansiāls atbalsts ir vajadzīgs, lai īstenotu vienu vai vairākus Programmas konkrētos mērķus, un ja attiecīgā darbība nodrošina Savienības pievienoto vērtību, un tas ir skaidri norādīts gada darba programmās, un ja minētās organizācijas atbilst visiem turpmāk norādītajiem kritērijiem:
 - a) tās ir bezpeļņas organizācijas, kas nav atkarīgas no nozares interesēm, komercinteresēm un uzņēmējdarbības interesēm vai citām konfliktējošām interesēm;
 - b) tās strādā sabiedrības veselības jomā, tiecas sasniegt vismaz vienu no Programmas konkrētajiem mērķiem, un tām ir nozīmīga loma Savienības līmenī;
 - c) tās aktīvi darbojas Savienības līmenī un vismaz pusē dalībvalstu, ar līdzsvarotu Savienības ģeogrāfisko pārklājumu.

Minēto kritēriju izpildes analīzi Komisija pienācīgi atspoguļo finansēšanas lēmumā.

14. pants

Attiecināmās izmaksas

1. Ievērojot Finanšu regulas 186. pantā noteiktos kritērijus un saskaņā ar minētās regulas 193. panta otrās daļas a) punktu, izmaksas, kas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas dienas, ir attiecināmās izmaksas šādu darbību finansēšanai:
 - a) darbībām, ar kurām īsteno šīs regulas 3. panta b) punktā minēto mērķi; vai
 - b) pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos, ja vien minētās izmaksas ir tieši saistītas ar atbalstīto darbību un pasākumu īstenošanu, – darbībām, ar kurām īsteno mērķus, kas nav šā punkta a) apakšpunktā minētie mērķi.
2. Izmaksas atbilstoši šā panta 1. punkta a) apakšpunktam saistībā ar pasākumiem, kurus veic, ja ir aizdomas par tādas slimības parādīšanos, kas varētu radīt pārrobežu veselības apdraudējumu, ir attiecināmās izmaksas no dienas, kad par iespējamo minētās slimības parādīšanos ir paziņots Komisijai, ja vien pēc tam attiecīgās slimības parādīšanās vai klātbūtnes fakts ir apstiprināts.
3. Izņēmuma gadījumos veselības krīzes laikā, kas iestājusies nopietna pārrobežu veselības apdraudējuma rezultātā, kā tas definēts Lēmuma Nr. 1082/2013/ES 3. panta g) punktā, izmaksas, kuras radušās subjektiem, kas iedibinājušies valstīs, kuras nav asociētās valstīs, var uzskatīt par attiecināmām izmaksām, ja tās ir pienācīgi pamatotas ar mērķi apturēt riska izplatību Savienības iedzīvotāju veselības aizsardzības nolūkā.

IV NODAĻA

PĀRVALDĪBA

15. pants

Kopīga politikas īstenošana

1. Ar šo regulu izveido programmas “ES – veselībai” vadības grupu.
2. Programmas “ES – veselībai” vadības grupas locekļi ir Komisija un dalībvalstis. Programmas “ES – veselībai” vadības grupā katra dalībvalsts ieceļ vienu locekli un vienu aizvietotāju. Komisija nodrošina programmas “ES – veselībai” vadības grupas sekretariāta struktūru.
3. Komisija apspriežas ar programmas “ES – veselībai” vadības grupu:
 - a) par sagatavošanas darbu, ko Komisija veic gada darba programmām;
 - b) katru gadu un vismaz sešus mēnešus pirms tam, kad 23. panta 1. punktā minētā komiteja tiek iepazīstināta ar gada darba programmas projektu par gada darba programmas prioritātēm un stratēģisko ievirzi.
4. Programmas vadības “ES – veselībai” grupa:
 - a) strādā pie tā, lai panāktu dalībvalstu veselības rīcībpolitiku, kā arī Programmas un citu – tostarp Savienības aģentūrām nozīmīgu, – Savienības rīcībpolitiku, instrumentu un darbību konsekvenci un papildināmību;
 - b) seko līdzi Programmas īstenošanai un vajadzības gadījumā uz novērtējumu pamata piedāvā to koriģēt;
 - c) pieņem savu reglamentu ar noteikumiem, kas paredz, ka grupas sanāksmes tiks rīkotas vismaz trīs reizes gadā, attiecīgā gadījumā klātienē, tā nodrošinot dalībvalstīm iespēju regulāri un pārredzami apmainīties ar viedokļiem.

16. pants

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām un Eiropas Parlamenta informēšana

1. Komisija apspriežas ar attiecīgām ieinteresētajām personām, tostarp pilsoniskās sabiedrības un pacientu organizāciju pārstāvjiem, lai uzklāstītu viņu viedokli:
 - a) par gada darba programmas prioritātēm un stratēģisko ievirzi;
 - b) par to, kādi jautājumi ar gada darba programmu ir jārisina un kādi rezultāti ar to ir sasniegti.
2. Šā panta 1. punkta vajadzībām Komisija rīko apspriešanos ar ieinteresētajām personām un nodrošina attiecīgo personu informēšanu, un Komisija to dara vismaz reizi gadā un sešu mēnešu periodā pirms tam, kad ar darba programmas projektu tiek iepazīstināta 23. panta 1. punktā minētā komiteja.
3. Komisija jebkurā brīdī var uzklāstīti attiecīgo decentralizēto aģentūru un arī neatkarīgu veselības jomas ekspertu viedokli tehniskos vai zinātniskos jautājumos, kas būtiski Programmas īstenošanai.
4. Katru gadu Komisija pirms programmas “ES – veselībai” vadības grupas pēdējās sanāksmes informē Eiropas Parlamentu par to, ar kādu rezultātu ir noslēdzies programmas “ES – veselībai” vadības grupas darbs, kā arī 1. un 2. punktā minētā apspriešanās ar ieinteresētajām personām.

17. pants

Programmas īstenošana

1. Komisija Programmu īsteno, izstrādājot gada darba programmas saskaņā ar Finanšu regulu.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem:
 - a) gada darba programmas, kurās izklāstīti jo īpaši šādi elementi:
 - i) veicamās darbības, cita starpā arī indikatīvs finanšu resursu sadalījums;
 - ii) apvienošanas darbībām rezervētā kopsumma;
 - iii) atbalsttiesīgas darbības 7. panta 3. un 4. punktā minētajos gadījumos;
 - iv) atbalsttiesīgas darbības, ko veic 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētie tiesību subjekti;
 - v) atbalsttiesīgas darbības, ko veic tiesību subjekti no trešās valsts, kura nav Programmas asociētā valsts, bet ir norādīta gada darba programmā, ievērojot 13. panta 2. un 3. punktā paredzētos nosacījumus;
 - b) lēmumus, ar ko apstiprina darbības, kuru izmaksas ir 20 000 000 EUR vai lielākas;
 - c) noteikumus, ar ko paredz:
 - i) tehniskus un administratīvus pasākumus, kas vajadzīgi Programmas darbību īstenošanai;
 - ii) standarta formas datu vākšanai, kas vajadzīgi Programmas īstenošanas pārraudzībai.
3. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 23. panta 2. punktā.

18. pants

Datu aizsardzība

Programmas vadības un īstenošanas procesā Komisija un dalībvalstis nodrošina, ka ir ievērotas visas attiecīgās tiesību normas par personas datu aizsardzību, un attiecīgā gadījumā ieviesti mehānismi, kas garantē šādu datu konfidencialitāti un drošību.

V NODAĻA

PĀRRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

19. pants

Pārraudzība un ziņošana

1. Regulas II pielikumā ir izklāstīti rādītāji, pēc kuriem tiek ziņots par to, ciktāl ir izdevies sasniegt 3. un 4. pantā minētos Programmas vispārīgos un konkrētos mērķus.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 25. pantu, lai grozītu II pielikumu attiecībā uz rādītājiem gadījumos, kad to uzskata par nepieciešamu.
3. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka Programmas īstenošanas un rezultātu pārraudzībai vajadzīgie dati tiek vākti efektīvi, rezultatīvi un savlaicīgi. Tādēļ Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko Savienības līdzekļu saņēmējiem un attiecīgā gadījumā dalībvalstīm nosaka samērīgas ziņošanas prasības.

20. pants

Izvērtēšana

1. Komisija veic Finanšu regulas 34. panta 3. punktā paredzēto izvērtēšanu pietiekami savlaicīgi, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.

2. Komisija iepazīstina ar Programmas starpposma izvērtējumu ne vēlāk kā 2024. gada 31. decembrī. Pamatojoties uz starpposma izvērtējumu, attiecīgi pielāgo Programmas īstenošanu.
3. Programmas noslēgumā, bet ne vēlāk kā četrus gadus laikā pēc 1. pantā minētā perioda beigām Komisija iepazīstina ar galīgo izvērtējumu.
4. Gan starpposma, gan galīgā izvērtējuma secinājumus līdz ar saviem apsvērumiem Komisija publicē un dara tos zināmus Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

21. pants

Revīzijas

Finanšu regulas 127. pantā minētā vispārējā ticamības apliecinājuma pamatā ir revīzijas, kuras par Savienības ieguldījuma izmantošanu ir veikušas personas vai subjekti, tostarp personas vai subjekti, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotas personas vai subjekti.

22. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts Programmā piedalās ar lēmumu, kas pieņemts, ievērojot starptautisku nolīgumu vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, OLAF un Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. OLAF gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.

23. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz programmas “ES – veselībai” komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

24. pants

Konsekvence un papildināmība ar citām Savienības rīcībpolitikām, instrumentiem un darbībām

Komisija un dalībvalstis nodrošina Programmas un citu – tostarp Savienības aģentūrām nozīmīgu, – Savienības rīcībpolitiku, instrumentu un darbību vispārēju konsekveni, sinerģiju un papildināmību, cita starpā arī kopīgi strādājot programmas “ES – veselībai” vadības grupā.

25. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņem 19. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2021. gada 26. marta.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 19. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 19. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

VI NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

26. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības līdzekļu saņēmēji atzīst minēto līdzekļu izcelsmi un nodrošina Savienības līdzekļu redzamību – jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā –, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar Programmu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar Programmu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem.
3. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. un 4. pantā minētajiem mērķiem.

27. pants

Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 282/2014 atceļ no 2021. gada 1. janvāra, neskarot šīs regulas 28. pantu.

28. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas uzsāktas, ievērojot Regulu (ES) Nr. 282/2014, ko turpina piemērot minētajām darbībām līdz to slēgšanai.
2. No Programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp pasākumiem, kuri pieņemti, ievērojot Regulu (ES) Nr. 282/2014, un Programmu.

29. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 24. martā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
D. M. SASSOLI

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
A.P. ZACARIAS

I PIELIKUMS

IESPĒJAMO ATBALSTTIESĪGO DARBĪBU SARAKSTS SASKAŅĀ AR 12. PANTU

1. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta a) punktā noteikto mērķi
 - a) Atbalsts tādu programmu izstrādei un īstenošanai, kas palīdz dalībvalstīm un atbalsta dalībvalstu darbības, ar kurām uzlabo veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumus;
 - b) Atbalsts, kas palīdz īstenot un pilnveidot apsekojumus, pētījumus, salīdzināmu datu un statistikas vākšanu, kas attiecīgā gadījumā ietver pēc dzimuma un vecuma iedalītus datus, metodiku izstrādi, klasifikācijas, mikrosimulācijas, izmēģinājuma projektus, rādītāju noteikšanu, zināšanu apriti un salīdzināšanu ar etaloniem;
 - c) Atbalsts dalībvalstu darbībām, ar ko veido veselīgu un drošu pilsētvidi, darba vidi un skolas vidi, piedāvā iespējas izvēlēties veselīgu dzīvesveidu, popularizē veselīgu uzturu un regulāru fizisko aktivitāti, ņemot vērā neaizsargāto grupu vajadzības ikvienā dzīves posmā un tā cenšoties veicināt veselību visa mūža ilgumā;
 - d) Atbalsts dalībvalstīm, kas palīdz tām efektīvi reaģēt uz pārnēsājamām slimībām, kā arī īstenot šādu slimību profilaksi, uzraudzību, diagnostiku un ārstēšanu;
 - e) Atbalsts dalībvalstu darbībām, kas vērstas uz veselības veicināšanu un slimību profilaksi cilvēka mūža ilgumā un pievēršas veselības apdraudējuma faktoriem, tādiem kā aptaukošanās, neveselīgs uzturs un fiziska mazkustība;
 - f) Atbalsts darbībām, kas vērstas uz psihiskās veselības uzlabošanu;
 - g) Atbalsts darbībām, kas papildina pasākumus, kurus dalībvalstis veic, lai mazinātu kaitējumu veselībai, ko nodara nelikumīgu narkotisko vielu lietošana un atkarība no šādām vielām, un tas cita starpā attiecas arī uz informēšanas un preventīviem pasākumiem;
 - h) Atbalsts rīcībpolitiku un darbību īstenošanai, kuru mērķis ir mazināt nevienlīdzību un netaisnību saistībā ar veselības aprūpi.
 - i) Atbalsts darbībām, ar ko veicina veselības izglītību;
 - j) Atbalsts, kas palīdz popularizēt un īstenot Eiropas pretvēža rīcības kodeksa ieteikumus un atbalsts minētā rīcības kodeksa pašreizējās redakcijas pārskatīšanai;
 - k) Darbības, kas atbalsta vēža reģistru ieviešanu visās dalībvalstīs;
 - l) Darbības, kas sekmē sadarbību starp iesaistīto dalībvalstu valsts struktūrām un ar ko atbalsta virtuāla Eiropas izcilības tīkla veidošanu, lai stiprinātu pētniecību par visiem vēža veidiem, tostarp bērnu vēzi, sekmētu klīnisko datu vākšanu un apmaiņu ar šādiem datiem un palīdzētu no pētījumu rezultātiem veidot vēža pacientu ikdienas aprūpi un ārstēšanu;
 - m) Atbalsts darbībām, ar ko kvalitatīvāku padara vēža pacientu aprūpi, cita starpā arī attiecībā uz profilaksi, skrīningu, agrīnu diagnostiku, uzraudzību un ārstēšanu, atbalstošu un paliatīvo aprūpi, izmantojot integrējošu un uz pacientu vērstu pieeju, un atbalsts kvalitātes nodrošināšanas sistēmu izveidošanai vēža ārstniecības iestādēm un citām iestādēm, kurās tiek ārstēti vēža pacienti, tostarp bērnu vēža ārstniecības iestādēm;
 - n) Atbalsts, kas palīdz izveidot kvalitātes nodrošināšanas sistēmas vēža ārstniecības iestādēm un citām iestādēm, kurās ārstējas vēža pacienti;
 - o) Atbalsts mehānismiem, kas paredzēti, lai veidotu starpspecialitāšu kapacitāti un nodrošinātu pastāvīgu izglītošanos vēža pacientu aprūpes jomā;
 - p) Darbības, kas atbalsta vēzi uzveikušo pacientu un viņu aprūpētāju dzīves kvalitāti tostarp psiholoģiskā atbalsta nodrošināšanu atsāpīnāšanu un ar veselību saistītu profesionālās reintegrācijas aspektu īstenošanu;
 - q) Darbības, ar ko stiprina sadarbību pacienta tiesību, pacienta drošības un kvalitatīvas aprūpes jomā;
 - r) Atbalsts darbībām, kas saistītas ar epidemioloģisko uzraudzību, tā palīdzot novērtēt cilvēku veselību ietekmējošus vai noteicošus faktorus;

- s) Sinerģijā ar citām programmām, bet neskarot dalībvalstu kompetences jomas, atbalsts darbībām, ar ko uzlabo veselības aprūpes darbaspēka ģeogrāfisko sadalījumu un darbībām, ar ko nepieļauj "medicīnisku tuksnešu" veidošanos;
- t) Atbalsts, kas palīdz izstrādāt pamatnostādnes par pārnēsājamu un nepārnēsājamu slimību profilaksi un pārvaldību, un kas palīdz izstrādāt instrumentus un veidot tīklus paraugprakses apmaiņai šajā jomā;
- u) Atbalsts dalībvalstu darbībām, kas vērstas uz veselību noteicošiem faktoriem un kas cita starpā mazina ar alkoholu saistīto kaitējumu un tabakas lietošanu;
- v) Atbalsts instrumentiem un platformām, ar ko vāc faktiskus pierādījumus par vakcīnu drošumu, efektivitāti un ietekmi pēc vakcinācijas;
- w) Atbalsts iniciatīvām, kas vērstas uz vakcinācijas tvēruma rādītāju uzlabošanu dalībvalstīs;
- x) Sabiedrībai un ieinteresētajām personām paredzēti informēšanas pasākumi, kas popularizē Savienības darbību šajā pielikumā minētajās jomās;
- y) Gan plašai sabiedrībai, gan konkrētām sabiedrības grupām paredzētas izpratnes veicināšanas kampaņas un komunikācijas pasākumi, kuru mērķis ir nepieļaut vilcināšanos vakcinēties un šo problēmu risināt, kā arī nepieļaut un novērst maldinošu informāciju un dezinformāciju par slimību profilaksi, ceļoņiem un ārstēšanu tādā veidā, kas papildina valsts īstenotas kampaņas un komunikācijas pasākumus par šiem jautājumiem;
- z) Sabiedrībai paredzēti informēšanas pasākumi attiecībā uz veselības apdraudējumu un veselību noteicošiem faktoriem;
- za) Atbalsts darbībām, kas mazina ar veselības aprūpi saistītas inficēšanās risku.

2. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta b) punktā noteikto mērķi

- a) Darbības, ar ko veido spēcīgāku kritisko veselības infrastruktūru, lai pārvarētu veselības krīzes, palīdzot veidot instrumentus slimību uzliesmojumu uzraudzībai, prognozēšanai, profilaksei un pārvaldībai;
- b) Atbalsts darbībām, kas sekmē Savienības un valsts līmeņa iesaistīto personu spēju novērst Savienības mēroga veselības krīzi un šo personu gatavību šādai krīzei un spēju šādu krīzi pārvarēt un uz to reaģēt, tostarp brīvprātīgi noturības testi, ārkārtas situāciju plānošana un gatavības mācības; palīdzība izstrādāt kvalitatīvus veselības standartus valsts līmenī, mehānismus gatavības un reaģēšanas efektīvai koordinēšanai un šādu darbību koordinēšana Savienības līmenī;
- c) Atbalsts darbībām, ar ko izveido integrētu un transversālu riska komunikācijas sistēmu, kura aptver visus veselības krīzes posmus, proti, profilaksi, sagatavošanos, reaģēšanu un atgūšanos no krīzes;
- d) Atbalsts preventīvām darbībām, ar ko nodrošina neaizsargāto grupu aizsardzību pret veselības apdraudējumu, un darbībām, ar ko reaģēšanu uz veselības krīzēm un to pārvarēšanu pielāgo šo neaizsargāto grupu vajadzībām, piemēram, darbībām, ar kurām nodrošina pamataprūpi pacientiem ar hroniskām vai retām slimībām;
- e) Atbalsts darbībām, ar ko novērš veselības krīzes netiešās sekas uz veselību – jo īpaši saistībā ar psihisko veselību, – pacientiem, kuri cieš no vēža, no hroniskām slimībām un ir nonākuši citās neaizsargātās situācijās, cita starpā arī cilvēkiem, kam ir kāda atkarība, kam ir HIV/AIDS vai kas slimo ar hepatītu vai tuberkulozi;
- f) Sinerģijā ar citām programmām atbalsts apmācību un izglītības programmām, kas paredzētas veselības aprūpes un sabiedrības veselības jomas darbaspēka kvalifikācijas celšanai, kā arī darbinieku īslaicīgas apmaiņas programmām, jo īpaši ar mērķi uzlabot viņu digitālās prasmes;
- g) Atbalsts, kas palīdz izveidot un koordinēt Savienības references laboratorijas un Savienības references centrus, un izcilības centrus;
- h) Revīzija, ko veic dalībvalstu gatavības un reaģēšanas pasākumiem, piemēram attiecībā uz veselības krīžu pārvarēšanu, rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem un vakcināciju;
- i) Sabiedrībai paredzēti informēšanas pasākumi saistībā ar riska pārvaldību un gatavību veselības krīzēm;

- j) Atbalsts, kas veicina valsts sistēmu darbības rādītāju augšupēju konvergenci, izstrādājot un analizējot veselības rādītājus un īstenojot zināšanu apriti, kā arī organizējot valstu veselības aprūpes sistēmu brīvprātīgu noturības testēšanu;
- k) Atbalsts izmeklēšanai, riska novērtēšanai un riska pārvaldības darbam attiecībā uz saikni starp dzīvnieku veselību, vides faktoriem un cilvēku slimībām, cita starpā arī veselības krīžu laikā.

3. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta c) punktā noteikto mērķi

- a) Atbalsts darbībām, ar ko nostiprina laboratoriju jaudu un veselības produktu un ar krīzi saistītu nišas produktu ražošanu, pētniecību, izstrādi, un izvietošanu Savienībā;
- b) Atbalsts darbībām un savietojamiem IT rīkiem, ar ko īsteno zāļu un medicīnisko ierīču deficīta uzraudzību, novēšanu, pārvaldību, kā arī attiecīgo ziņošanu un brīdināšanu un kas palīdz arī nodrošināt to cenas pieņemamību;
- c) Sinerģijā ar citām programmām atbalsts klīniskiem izmēģinājumiem, lai paātrinātu novatorisku, drošu un iedarbīgu zāļu un vakcīnu izstrādi, reģistrēšanu un šādu zāļu un vakcīnu pieejamību;
- d) Atbalsts darbībām, kuru mērķis ir veicināt inovatīvu zāļu un vakcīnu izstrādi, lai risinātu pieaugošos veselības aprūpes nozares izaicinājumus un pacientu vajadzības, un veicināt komerciāli mazāk izdevīgu produktu, piemēram, antimikrobiālu līdzekļu, izstrādi;
- e) Atbalsts darbībām, ar ko veicina zāļu un medicīnisko ierīču videi draudzīgu ražošanu un utilizāciju un darbības, ar kurām atbalsta videi mazāk kaitīgu zāļu izstrādi;
- f) Atbalsts darbībām, kas veicina zāļu, jo īpaši antimikrobiālo līdzekļu, piesardzīgu un lietderīgu izmantošanu;
- g) Atbalsts darbībām, kuru mērķis ir stimulēt svarīgāko aktīvo farmaceitisko vielu un zāļu ražošanas pieaugumu Savienībā, tādēļ cita starpā dažādojot aktīvo farmaceitisko vielu un ģenērisko zāļu ražotāju piegādes ķēdes Savienībā, tā mazinot dalībvalstu atkarību no konkrētām trešām valstīm;
- h) Atbalsts darbībām, kas veicina zāļu un medicīnisko ierīču pieejamību, piekļūstamību un cenas pieņemamību;
- i) Sinerģijā ar citām programmām atbalsts darbībām, kas sekmē inovāciju nepatentētu zāļu pārprofilēšanas, sastāva to pilnveidošanas un šādu zāļu kombinēšanas jomā;
- j) Darbība, ar ko stiprina zāļu radītā vides riska novērtēšanu;
- k) Atbalsts, kas palīdz izveidot mehānismu starpnozaru koordinēšanas procesam, īstenojot pieeju "Viena veselība", un kas palīdz šādam mehānismam darboties.

4. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta d) punktā noteikto mērķi

- a) Uzraudzība attiecībā uz informāciju par valsts krājumu veidošanu ar krīzi saistītiem būtiskiem produktiem, kas īstenojama ar mērķi noskaidrot iespējamās vajadzības pēc papildu krājumu veidošanas Savienības līmenī;
- b) Darbības, ar ko nodrošina ar krīzes saistītu būtisku produktu krājumu veidošanas konsekvētu pārvaldību Savienības līmenī, tādā veidā, kas papildina citus Savienības instrumentus, programmas un fondus, un cieši sadarbojoties ar attiecīgajām Savienības struktūrām;
- c) Atbalsts darbībām, kas nodrošina ar krīzi saistītu būtisku produktu iepirkumu un piegādi, kas palīdz nodrošināt šādu produktu cenas pieņemamību, tādā veidā, kas papildina dalībvalstu krājumu veidošanas darbības.

5. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta e) punktā noteikto mērķi

Cieši sadarbojoties ar ECDC, sinerģijā ar citiem Savienības instrumentiem un pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetences jomas, atbalsts darbībām, ar ko veic sagatavošanas darbu, lai Savienības līmenī mobilizētu un apmācītu veselības krīzes gadījumā mobilizējamu medicīnas, veselības aprūpes un atbalsta personāla rezervi, un darbības, kas atvieglo paraugprakses apmaiņu starp valstu patlaban izveidotajām medicīnas, veselības aprūpes un atbalsta personāla rezervēm.

6. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta f) punktā noteikto mērķi
- a) Atbalsts Savienības regulējumam un attiecīgiem savietojamiem digitālajiem rīkiem, kas paredzēti sadarbībai starp dalībvalstīm un sadarbībai tīklos, un cita starpā arī tiem, kuri vajadzīgi sadarbībai HTA jomā;
 - b) Atbalsts, kas palīdz izvērst pietiekamā gatavības pakāpē izstrādātu, drošu un savietojamu digitālo pakalpojumu infrastruktūru un datu kvalitātes nodrošināšanas procesus un kas palīdz garantēt šādas infrastruktūras un procesu darbību un uzturēšanu, lai īstenotu datu apmaiņu, padarītu datus pieejamus un nodrošinātu datu izmantošanu un atkārtotu izmantošanu. Atbalsts pārrobežu tīklošanās darbībām, tādēļ cita starpā arī izmantojot e-veselības pacienta kartes, reģistrus un citas datubāzes un nodrošinot, ka minētie elementi ir savietojami; darbības, ar ko veido atbilstošas pārvaldības struktūras un savietojamas veselības informācijas sistēmas;
 - c) Atbalsts veselības aprūpes un veselības sistēmu digitālai pārveidei, tādēļ cita starpā nodrošinot arī salīdzināšanu ar etaloniem un spēju veidošanu inovatīvu rīku un tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta ieviešanai; un atbalsts veselības aprūpes speciālistu digitālo prasmju pilnveidošanai;
 - d) Atbalsts, kas palīdz optimāli izmantot telemedicīnas un tālveselības risinājumus, tādēļ cita starpā izmantojot satelītsakarus attālos reģionos, kas sekmē digitāli orientētu organizatorisko inovāciju veselības aprūpes iestādēs un digitālo rīku popularizēšanu, lai atbalstītu pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu iedzīvotājiem un uz pacientu vērstu aprūpi;
 - e) Atbalsts, kas palīdz izstrādāt datubāzes un digitālos rīkus un nodrošināt šādu datubāzu un digitālo rīku darbību, uzturēšanu un savietojamību, cita starpā arī jau ieviestiem projektiem un attiecīgā gadījumā ar citām tālzipētes tehnoloģijām, piemēram, tādām, kas izmanto kosmosa tehnoloģijas un mākslīgo intelektu;
 - f) Atbalsts darbībām, ar ko stiprina iedzīvotāju piekļuvi saviem veselības datiem un iespējas tos kontrolēt;
 - g) Atbalsts, kas palīdz izvērst digitālos rīkus un infrastruktūras dalībvalstīs un starp dalībvalstīm, un ar Savienības iestādēm, aģentūrām un struktūrām un kas palīdz nodrošināt, ka šādi rīki un infrastruktūras ir savietojami;
 - h) Atbalsts Eiropas veselības datu telpai paredzētiem sagatavošanas pasākumiem un projektiem;
 - i) Darbības, ar ko atbalsta e-veselību, piemēram, pāreju uz telemedicīnu, un zāļu lietošanu mājas apstākļos;
 - j) Atbalsts, kas palīdz izveidot savietojamu e-veselības pacienta karti atbilstoši Eiropas e-veselības pacienta karšu apmaiņas formātam, lai panāktu e-veselības plašāku izmantošanu un lai uzlabotu veselības aprūpes sistēmu ilgtspēju un noturību.
7. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta g) punktā noteikto mērķi
- a) Darbības, ar ko personām ar invaliditāti veicina piekļuvi veselības pakalpojumiem un ar tiem saistītajām iestādēm un aprūpei;
 - b) Atbalsts, kas palīdz stiprināt primāro veselības aprūpi un aprūpi vēl pamatīgāk integrēt, lai nodrošinātu vispārēju veselības apdrošināšanu un vienlīdzīgu piekļuvi labas kvalitātes veselības aprūpei;
 - c) Atbalsts dalībvalstu darbībām, kas veicina piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpei, un atbalsts integrētai starpnozaru pieejai attiecībā uz profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu un aprūpi.
8. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta 8. punktā noteikto mērķi
- a) Atbalsts veselības informācijas un zināšanu infrastruktūras izveidei un darbībai;
 - b) Atbalsts, kas palīdz īstenot Savienības veselības tiesību aktus un darbības, nodrošināt to izpildi un īstenot to uzraudzību, un tehniskā atbalsta sniegšana, lai īstenotu juridiskās prasības;
 - c) Atbalsts, kas palīdz veikt pētījumus un analīzi, novērtēt citu Savienības politikas darbību ietekmi uz veselību un sniegt zinātniskus ieteikumus, tā palīdzot veidot pierādījumos balstītu politiku;
 - d) Atbalsts ekspertu grupām un komandām, kas sniedz konsultācijas, datus un informāciju, lai palīdzētu izstrādāt un īstenot veselības politiku, un kas cita starpā nodrošina arī veselības rīcībpolitiku īstenošanas turpmāku izvērtēšanu;

- e) Atbalsts, kas palīdz valstu kontaktpunktiem un koordinācijas punktiem sniegt norādījumus, informāciju un palīdzību saistībā ar Savienības veselības tiesību aktu un Programmas popularizēšanu un īstenošanu;
- f) Attiecīgā gadījumā revīzijas un vērtēšanas darbs saskaņā ar Savienības tiesību aktiem;
- g) Atbalsts Savienības tabakas kontroles politikas un tiesību aktu īstenošanai un turpmākai pilnveidošanai;
- h) Atbalsts valsts sistēmām attiecībā uz to, lai īstenotu tiesību aktus par cilvēku izcelsmes vielām, un attiecībā uz šādu vielu ilgtspējīgas un drošas piegādes, izmantojot tīklošanās pasākumus, veicināšanu;
- i) Atbalsts dalībvalstīm, lai tās stiprinātu savu veselības aprūpes sistēmu administratīvo spēju, īstenojot sadarbību un paraugprakses apmaiņu;
- j) Atbalsts zināšanu pārneses darbībām un sadarbībai Savienības līmenī, kurš palīdz valstīm īstenot reformu procesus, kas ļauj uzlabot veselības sistēmu efektivitāti, pieejamību, ilgtspēju un noturību, un kurš nodrošina pieejamā Savienības finansējuma sasaisti;
- k) Atbalsts spēju veidošanai attiecībā uz investīcijām veselības aprūpes sistēmas reformās un reformu īstenošanā, tostarp stratēģiskā plānošanā un piekļuvē daudzavotu finansējumam.

9. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta i) punktā noteikto mērķi

- a) Atbalsts, kurš palīdz starp dalībvalstīm nodot, pielāgot un izvērst paraugprakses piemērus un novatoriskus risinājumus, kam ir stabila pievienotā vērtība Savienības līmenī, un jo īpaši individuāli pielāgotas palīdzības sniegšana dalībvalstīm vai dalībvalstu grupām, kurām ir vislielākās vajadzības, piešķirot tām finansējumu konkrētiem projektiem, cita starpā arī sadraudzības pasākumiem, ekspertu konsultācijām un līdzbiedru sniegta atbalsta pasākumiem;
- b) Atbalsts pārrobežu sadarbībai un partnerībām, cita starpā arī pārrobežu reģionos, novatorisku risinājumu nodošanas un izvēršanas nolūkā;
- c) Darbības, ar ko stiprina starpnozaru sadarbības un koordinēšanas procesus;
- d) Atbalsts, kurš palīdz nodrošināt ERT darbību, kā arī ieviest jaunus starpvalstu tīklus, kas noteikti Savienības veselības tiesību aktos, un nodrošināt šādu tīklu darbību, un atbalsts darbībām, ko veic dalībvalstis, lai pasākumus šādos tīklos koordinētu ar valsts veselības aprūpes sistēmu darbību;
- e) Atbalsts, kas veicina ERT īstenošanu dalībvalstīs un palīdz tos nostiprināt, cita starpā arī ar pastāvīgas izsvēršanas, uzraudzības, novērtēšanas un uzlabošanas darbībām;
- f) Attiecīgā gadījumā atbalsts jaunu ERT veidošanai, kas aptvertu retas, kompleksas un mazizplatītas slimības, un atbalsts savstarpējai sadarbībai starp ERT, lai pievērstos mazizplatītu un retu slimību radītām multisistēmiskām vajadzībām, un kas atvieglotu diagonālu tīklošanos starp dažādām specializācijas jomām un disciplīnām;
- g) Atbalsts dalībvalstīm, lai tās uzlabotu un turpinātu izstrādāt un īstenot ERT reģistrus;
- h) Apspriešanās ar ieinteresētajām personām.

10. Darbības, ar ko sasniedz 4. panta j) punktā noteikto mērķi

- a) Atbalsts darbībām, kas palīdz sasniegt programmas mērķus, ar kuru iepazīstinājusi PVO, kas ir ANO struktūrā pilnvarotā veselības vadības un koordinācijas iestāde;
 - b) Atbalsts sadarbībai starp Savienības iestādēm, Savienības aģentūrām un starptautiskām organizācijām un tīkliem un atbalsts Savienības ieguldījumam globālajās iniciatīvās;
 - c) Atbalsts sadarbībai ar trešām valstīm jomās, uz kurām attiecas Programma;
 - d) Atbalsts darbībām, kas veicina starptautiskā regulējuma konvergenci attiecībā uz zālēm un medicīniskām ierīcēm.
-

II PIELIKUMS

PROGRAMMAS NOVĒRTĒŠANAS RĀDĪTĀJI

Programmas rādītāji:

1. Savienības un dalībvalstu gatavības un reaģēšanas plānošana attiecībā uz nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem.
2. Piekļuve centralizēti apstiprinātām zālēm – piemēram, spēkā esošo un jauno orfāno medikamentu apstiprinājumiem, uzlabotas terapijas zāļu (ATMP), pediatrijā lietojamo zāļu vai vakcīnu skaits –, lai apmierinātu neapmierinātas vajadzības.
3. Darbību skaits, kuras palīdz samazināt novēršamu mirstību nepārnēsājamu slimību jomā un mazināt riska faktorus.
4. To dalībvalstu skaits, kuras īsteno paraugprakses attiecībā uz veselības veicināšanu, slimību profilaksi un kuras pievēršas nevienlīdzībai veselības aprūpes jomā.
5. Dalībvalstu skaits, kuras ir Eiropas veselības datu telpas dalībnieces.
6. Dalībvalstu skaits, kurām ir uzlabota gatavība un reaģēšanas plānošana.
7. Vakcinācijas segums ar vakcīnu novēršamām slimībām, tādām kā masalas, gripa, cilvēka papilomas vīruss (HPV) un Covid-19, ar iedalījumu pēc vecuma.
8. ES laboratoriju jaudas indekss (EULabCap).
9. Bērnu vēža standartizētais piecu gadu neto izdzīvošanas rādītājs ar iedalījumu pēc vēža veida, pacienta vecuma, dzimuma un dalībvalsts (ciktāl iespējams).
10. Skrīninga segums krūts, dzemdes kakla un kolorektālā vēža skrīninga programmām ar iedalījumu pēc vēža veida, mērķgrupas un dalībvalsts.
11. Iedzīvotāju īpatsvars, par kuriem dati iekļauti vēža reģistros, un to dalībvalstu skaits, kas ziņo informāciju par dzemdes, krūts, kolorektālā un bērnu vēža stadiju diagnosticēšanas brīdī.
12. Darbību skaits, kuras vērstas pret galveno hronisku slimību izplatību katrā dalībvalstī ar iedalījumu pēc slimības veida, pacienta dzimuma un vecuma.
13. Darbību skaits, kuras vērstas pret tabakas lietošanas izplatību pēc vecuma, ja iespējams – nošķirot pēc dzimuma.
14. Darbību skaits, kuras vērstas pret alkohola kaitīgas lietošanas izplatību, ja iespējams – nošķirot pēc dzimuma un vecuma.
15. Zāļu deficīta gadījumu skaits dalībvalstīs, par ko ziņots vienoto kontaktpunktu tīklā.
16. Darbību skaits, kuru mērķis ir palielināt globālo piegādes ķēžu drošumu un nepārtrauktību un kuras vērstas pret atkarību no importa no trešām valstīm svarīgāko aktīvo farmaceitisko vielu un zāļu ražošanai Savienībā.
17. Revīziju skaits, kuras veiktas Savienībā un trešās valstīs, lai nodrošinātu labu ražošanas praksi un labu klīnisko praksi (Savienības kontrole).
18. Sistēmiskai lietošanai paredzētu antimikrobiālo līdzekļu patēriņš (Anatomiskās, terapeitiskās un ķīmiskās klasifikācijas sistēmas J01. apakšgrupa) katrā dalībvalstī.
19. Veselības aprūpes vienību skaits, kuras iesaistītas ERT, un to pacientu skaits, kuriem diagnostiku un ārstēšanu veikuši ERT dalībnieki.
20. Kopīgi īstenoto HTA novērtēšanas ziņojumu skaits.
21. Novērtējumu skaits, kas veikti par Savienības rīcībpolitiku ietekmi uz veselību.
22. Darbību skaits, kuras vērstas uz cīņu pret pārnēsājamām slimībām.
23. Darbību skaits, kuras vērstas pret vides riska faktoriem veselībai.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (es) 2021/523
(2021. gada 24. marts),
ar ko izveido programmu InvestEU un groza Regulu (ES) 2015/1017

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. pantu un 175. panta trešo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Covid-19 pandēmija ir liels satricinājums pasaules un Savienības ekonomikai un tai ir būtiska sociāla un ekonomiska ietekme uz dalībvalstīm un reģioniem. Nepieciešamo ierobežošanas pasākumu dēļ ekonomiskā aktivitāte Savienībā ir ievērojami samazinājusies. Paredzams, ka Savienības IKP 2020. gadā saruks par aptuveni 7,4 %, daudz vairāk nekā 2009. gada finanšu krīzes laikā. Investīciju aktivitāte ir ievērojami samazinājusies. Ir jānovērš tādas neaizsargātības kā stratēģisko nozaru pārāk liela atpakaļgaita uz nediversificētiem ārējās piegādes avotiem un kritiskās infrastruktūras trūkums, jo īpaši attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), tostarp mikrouzņēmumiem, piemēram, diversificējot un stiprinot stratēģiskās piegādes ķēdes, lai uzlabotu Savienības reaģēšanu ārkārtas situācijās, kā arī visas ekonomikas noturību, vienlaikus saglabājot tās atvērību konkurencei un tirdzniecībai saskaņā ar tās noteikumiem. Pat pirms pandēmijas, lai gan Savienībā bija novērojama investīciju attiecības pret IKP atveseļošana, tā joprojām nebija tik liela, kā varētu gaidīt spēcīgas atveseļošanas laikā, un nebija pietiekama, lai kompensētu nepietiekamo investīciju gadus pēc 2009. gada krīzes. Vēl svarīgāk ir tas, ka pašreizējais investīciju līmenis un prognozes neaptver Savienības vajadzības pēc strukturālām investīcijām, kas nepieciešamas, lai atjaunotu un uzturētu ilgtermiņa izaugsmi, ņemot vērā tehnoloģiskās pārmaiņas un globālo konkurētspēju, tostarp attiecībā uz inovāciju, prasmēm, infrastruktūru, MVU, un vajadzību risināt svarīgus sabiedriskas nozīmes uzdevumus, piemēram, ilgtspējas un iedzīvotāju novecošanas jomā. Tādējādi, lai sasniegtu Savienības politikas mērķus un atbalstītu ātru, ilgtspējīgu, iekļaujošu, stabilu un veselīgu ekonomikas atveseļošanu, ir nepieciešams atbalsts, lai novērstu tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas un mazinātu investīciju nepietiekamību konkrētās nozarēs.
- (2) Novērtējumos ir uzsvērts, ka 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmas ietvaros īstenoto finanšu instrumentu dažādība ir radījusi zināmu pārklāšanos to tvērumā. Minētā dažādība ir arī radījusi sarežģītumus starpniekiem un galasaņēmējiem, kuri saskārušies ar atšķirīgiem atbalsttiesīguma un ziņošanas noteikumiem. Saderīgu noteikumu trūkuma dēļ ir bijis arī grūtāk kombinēt vairākus Savienības fondus, lai gan šādas kombinācijas būtu bijušas izdevīgas, lai atbalstītu projektus, kam bija nepieciešams dažāda veida finansējums. Tāpēc būtu jāizveido vienots fonds – fonds *InvestEU* –, kas balstīts uz Investīciju plānā Eiropai izveidotā Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) pieredzi, lai panāktu efektīvāku darbības atbalstu galasaņēmējiem, integrējot un vienkāršojot finansējumu, ko piedāvā vienotajā budžeta garantijas shēmā, tādējādi uzlabojot Savienības atbalsta ietekmi un vienlaikus samazinot Savienības izmaksas, kas sedzamas no budžeta.

⁽¹⁾ OV C 364, 28.10.2020., 139. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2021. gada 9. marta nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2021. gada 17. marta lēmums.

- (3) Lai pabeigtu iekšējā tirgus izveidi un stimulētu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un nodarbinātību, pēdējo gadu laikā Savienība ir pieņēmusi vērienīgas stratēģijas. To starpā ir tādas stratēģijas kā "Eiropa 2020 – stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" (2010. gada 3. marts), "Rīcības plāns kapitāla tirgu savienības izveidei" (2015. gada 30. septembris), "Noslēgt aprites loku – ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku" (2015. gada 2. decembris), "Eiropas mazemisiņu mobilitātes stratēģija" (2016. gada 20. jūlijs), "Tīru enerģiju ikvienam Eiropā" (2016. gada 30. novembris), "Eiropas Aizsardzības rīcības plāns" (2016. gada 30. novembris), "Eiropas Aizsardzības fonda izveide" (2017. gada 7. jūnijs), "Kosmosa stratēģija Eiropai" (2016. gada 26. oktobris), "Iestāžu kopīgā proklamācija par Eiropas sociālo tiesību pilāru" (2017. gada 13. decembris), "Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai" (2018. gada 22. maijs), "Eiropas zaļais kurss" (2019. gada 11. decembris), "Eiropas zaļā kursa investīciju plāns" (2020. gada 14. janvāris), "Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai" (2020. gada 14. janvāris), stratēģija "Eiropas digitālās nākotnes veidošana", "Eiropas datu stratēģija" un "Baltā grāmata par mākslīgo intelektu. Eiropiska pieeja – izcilība un uzticēšanās" (2020. gada 19. februāris), "Jauna Eiropas industriālā stratēģija" (2020. gada 10. marts) un "MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai" (2020. gada 10. marts). Fondam *InvestEU* būtu jāizmanto un jāpastiprina sinerģija starp minētajām savstarpēji pastiprinošajām stratēģijām, sniedzot atbalstu investīcijām un piekļuvi finansējumam. Turklāt Savienība ir pieņēmusi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 ⁽³⁾.
- (4) Savienības līmenī Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads ir satvars valsts reformu prioritāšu noteikšanai un to īstenošanas uzraudzībai. Dalībvalstis, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām iestādēm, izstrādā savas valsts daudzgadu investīciju stratēģijas minēto reformu prioritāšu atbalstam. Minētās stratēģijas būtu jāiesniedz kopā ar ikgadējām valsts reformu programmām, lai iezīmētu un koordinētu prioritāros investīciju projektus, kas atbalstāmi ar valsts finansējumu, Savienības finansējumu vai abiem finansējuma veidiem. Turklāt šajās stratēģijās Savienības finansējums būtu jāizmanto saskaņoti un būtu maksimāli jāpalielina pievienotā vērtība finansiālajam atbalstam, ko saņemtu jo īpaši no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, Atveseļošanas un noturības mehānisma, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ⁽⁴⁾, un programmas *InvestEU*.
- (5) Fondam *InvestEU* būtu jāveicina Savienības konkurētspējas un sociālekonomiskās konverģences uzlabošana, tostarp inovācijas un digitizācijas jomās, resursu efektīva izmantošana saskaņā ar aprites ekonomikas principiem, Savienības ekonomikas izaugsmes ilgtspēja un iekļautība un Savienības kapitāla tirgu sociālā noturība un integrācija, tostarp izmantojot risinājumus Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotības novēršanai un Savienības uzņēmumu finansējuma avotu dažādošanai. Tālāb fondam *InvestEU* būtu jāatbalsta projekti, kuri ir tehniski un ekonomiski dzīvotspējīgi, nodrošinot sistēmu tādu parāda, riska dalīšanas, pašu kapitāla un kvazikapitāla instrumentu izmantošanai, kurus attiecīgi atbalsta ar garantiju no Savienības budžeta un ar īstenošanas partneru finansiālajiem ieguldījumiem. Fondam *InvestEU* vajadzētu būt pieprasījuma virzītam, un vienlaikus koncentrēties uz stratēģisku ilgtermiņa ieguvumu nodrošināšanu galvenajās Savienības politikas jomās, kuras citādi netiktu finansētas vai tiktu finansētas nepietiekami, un tādējādi veicināt Savienības politikas mērķu sasniegšanu. Atbalstam no fonda *InvestEU* būtu jāaptver dažādas nozares un reģioni, bet būtu jāizvairās no pārmērīgas nozaru vai ģeogrāfiskās koncentrācijas, un piekļuve finansējumam būtu jāatvieglo tādiem projektiem, ko veido partnervienības vairākos Savienības reģionos, tostarp projektiem, kas sekmē tīklu, kopu un digitālās inovācijas centru izveidi.
- (6) Kultūras un radošās nozares ir svarīgas un strauji augošas nozares Savienībā, kurām var būt svarīga nozīme, nodrošinot ilgtspējīgu atveseļošanu, un kuras rada gan ekonomisko, gan kultūras vērtību no intelektuālā īpašuma un individuālā radošuma. Tomēr Covid-19 krīzes laikā ieviestajiem sociālo kontaktu ierobežojumiem ir bijusi ļoti negatīva ekonomiskā ietekme uz minētajām nozarēm. Turklāt minēto nozaru aktīvu nemateriālais raksturs ierobežo šo nozaru MVU un organizāciju piekļuvi privātam finansējumam, kas ir būtisks, lai varētu investēt, izvērst darbību

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar kuru izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

un konkurēt starptautiskā līmenī. Tāpēc programmai *InvestEU* vajadzētu arī turpmāk atvieglot minēto nozaru MVU un organizāciju piekļuvi finansējumam. Kultūras un radošās nozares, audiovizuālā nozare un plašsaziņas līdzekļu nozare ir būtiskas vārda brīvībai, kultūras daudzveidībai un demokrātisku un saliedētu sabiedrību veidošanai digitālajā laikmetā un ir mūsu suverenitātes un autonomijas neatņemama daļa. Investīcijas minētajās nozarēs noteiktu to konkurētspēju un to ilgtermiņa spēju radīt un izplatīt kvalitatīvu saturu plašai auditorijai pāri valstu robežām.

- (7) Lai veicinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, investīcijas un nodarbinātību un tādējādi sniegtu ieguldījumu uzlabotā labklājībā, taisnīgākā ienākumu sadalē un lielākā ekonomiskajā, sociālajā un teritoriālajā kohēzijā Savienībā, fondam *InvestEU* būtu jāatbalsta investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, tostarp kultūras mantojumā. Fonda *InvestEU* finansētiem projektiem būtu jāatbilst Savienības vides un sociālajiem standartiem, tostarp darba tiesību standartiem. Ar fonda *InvestEU* starpniecību veiktajām intervencēm būtu jāpapildina ar dotācijām sniegtais Savienības atbalsts.
- (8) Savienība atbalstīja mērķus, kas tika izvirzīti Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam ("Programma 2030. gadam"), tās ilgtspējīgas attīstības mērķos (IAM) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemtajā Parīzes nolīgumā⁽⁹⁾ (Parīzes nolīgums), kā arī Sendai ietvarprogrammā katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam. Lai izpildītu minētos mērķus, tostarp mērķus, kas izklāstīti Savienības vides politikas nostādnēs, ir būtiski jāpastiprina centieni īstenot ilgtspējīgu attīstību. Tāpēc fonda *InvestEU* izstrādē būtu īpaši jāizceļ ilgtspējīgas attīstības principi.
- (9) Programmai *InvestEU* būtu jāpalīdz Savienībā izveidot ilgtspējīgu finanšu sistēmu, kas atbalsta privātā kapitāla pārorientēšanu uz ilgtspējīgām investīcijām saskaņā ar mērķiem, kuri izklāstīti Komisijas 2018. gada 8. marta paziņojumā "Rīcības plāns: ilgtspējīgas izaugsmes finansēšana" un Komisijas 2020. gada 14. janvāra paziņojumā par Eiropas zaļā kursa investīciju plānu.
- (10) Atspoguļojot to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām saskaņā ar Savienības apņemšanos īstenot Parīzes nolīgumu un apņemšanos īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības mērķus un mērķi līdz 2050. gadam panākt ES klimatneitralitāti, kā arī Savienības jaunus 2030. gada klimata mērķrādītājus, ar šajā regulā paredzētajiem pasākumiem būtu jāpalīdz panākt, ka 30 % no visiem DFS izdevumiem tiek tērēti klimata mērķu integrācijai un ka 2024. gadā 7,5 % no budžeta atspoguļotu izdevumus bioloģiskajai daudzveidībai un 2026. un 2027. gadā – 10 % budžeta, vienlaikus ņemot vērā, ka patlaban klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķi pārklājas. Ir paredzams, ka darbības saskaņā ar programmu *InvestEU* segs izmaksas vismaz 30 % apmērā no programmas *InvestEU* kopējā finansējuma klimata mērķu īstenošanai.
- (11) Fonda *InvestEU* ieguldījums klimata mērķu sasniegšanā tiks uzraudzīts, izmantojot Savienības klimata marķiera sistēmu, ko Komisija izstrādās sadarbībā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem, pienācīgi izmantojot kritērijus, kas paredzēti Regulā (ES) 2020/852, lai noteiktu, vai saimnieciskā darbība ir vides ziņā ilgtspējīga. Programmai *InvestEU* būtu jāveicina arī ilgtspējīgas attīstības mērķu citu dimensiju īstenošana.
- (12) Saskaņā ar Pasaules Ekonomikas foruma 2018. gadā izdoto ziņojumu par globālajiem riskiem pieci no desmit visbūtiskākajiem riskiem, kas apdraud pasaules ekonomiku, ir saistīti ar vidi. Šādi riski ietver gaisa, augsnes, iekšzemes ūdeņu un okeānu piesārņojumu, ekstrēmus laikapstākļu notikumus, bioloģiskās daudzveidības zudumu un klimata pārmaiņu seku nesekmīgu mazināšanu un pielāgošanos tām. Vides aizsardzības principi ir stingri iestrādāti Līgumos un daudzās Savienības politikas nostādnēs. Tādējādi vides aizsardzības mērķu integrēšana būtu

⁽⁹⁾ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

jāveicina ar fondu *InvestEU* saistītās darbībās. Vides aizsardzība un saistīto risku novēršana un pārvaldība būtu jāiekļauj investīciju sagatavošanā un īstenošanā. Savienībai arī būtu jāseko līdzi saviem izdevumiem, kas saistīti ar bioloģisko daudzveidību un gaisa piesārņojuma kontroli, lai izpildītu ziņošanas pienākumus saskaņā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību ⁽⁶⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/2284 ⁽⁷⁾. Tāpēc investīcijām, kuras piešķirtas vides ilgtspējas mērķu sasniegšanai, būtu jāseko līdzi, izmantojot kopīgu metodiku, kas ir saskanīga ar metodiku, kura izstrādāta atbilstīgi citām Savienības programmām, ko piemēro klimata, bioloģiskās daudzveidības un gaisa piesārņojuma pārvaldībai, lai būtu iespējams gan atsevišķi, gan kopumā izvērtēt investīciju ietekmi uz galvenajiem dabas kapitāla, proti, gaisa, ūdens, zemes un bioloģiskās daudzveidības, elementiem.

- (13) Investīciju projekti, kas saņem ievērojamu Savienības atbalstu, īpaši infrastruktūras jomā, īstenošanas partnerim būtu jāizvērtē, lai noteiktu, vai tiem ir ietekme uz vidi, klimatu vai sociālo jomu. Investīciju projektiem, kuriem ir šāda ietekme, būtu jāpiemēro ilgtspējas pārbaude saskaņā ar norādēm, kas Komisijai būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem programmas *InvestEU* ietvaros. Šajās norādēs būtu pienācīgi jāizmanto kritēriji, kas noteikti Regulā (ES) 2020/852, lai noteiktu, vai saimnieciskā darbība ir vides ziņā ilgtspējīga, tostarp, vai ir ievērots princips “nenodari būtisku kaitējumu”, un atbilst norādēm, kas izstrādātas citām Savienības programmām. Saskaņā ar proporcionalitātes principu šādās norādēs būtu jāiekļauj atbilstīgi noteikumi, lai izvairītos no nepamatota administratīvā sloga, un no ilgtspējas pārbaudes būtu jāizslēdz projekti, kas ir mazāki par konkrētu lielumu, kurš nosakāms norādēs. Ja īstenošanas partneris secina, ka ilgtspējas pārbaude nav jāveic, tam būtu jāsniedz pamatojums investīciju komitejai, kas izveidota fonda *InvestEU* vajadzībām (“Investīciju komiteja”). Darbībām, kas nav saderīgas ar klimata mērķu sasniegšanu, nevajadzētu būt atbalsttiesīgām saskaņā ar šo regulu.
- (14) Zems infrastruktūras investīciju līmenis Savienībā finanšu krīzes laikā un atkal Covid-19 krīzes laikā ir mazinājis Savienības spēju veicināt ilgtspējīgu izaugsmi, tās centienus panākt klimatneitralitāti, tās konkurētspēju, konvergenci un darbvieta radīšanu. Tas arī rada risku, ka nostiprināsies atšķirības un nevienlīdzība dalībvalstīs un starp tām, kas ietekmēs Savienības, valstu vai reģionu ilgtermiņa attīstību. Ievērojamām investīcijām Savienības infrastruktūrā, īpaši starpsavienojumos un energoefektivitātē, un Eiropas vienotas transporta telpas izveidē, ir būtiska nozīme, lai sasniegtu Savienības ilgtspējas mērķus, tostarp izpildītu Savienības saistības attiecībā uz IAM un sasniegtu 2030. gada enerģētikas un klimata mērķrādītājus. Tādēļ atbalstam no fonda *InvestEU* vajadzētu būt vērstam uz investīcijām transporta, enerģētikas, tostarp energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu un citu drošas un ilgtspējīgas mazemisijas enerģijas avotu, vides infrastruktūras, ar rīcību klimata jomā saistītas infrastruktūras, jūrlietu infrastruktūras un digitālās infrastruktūras jomā, tostarp ātras un ļoti ātras platjoslas savienojamības veidošanā visā Savienībā, lai paātrinātu Savienības ekonomikas digitālo pārveidi. Programmā *InvestEU* prioritāte būtu jāpiešķir jomām, kurās ir nepietiekamas investīcijas un kurās ir nepieciešamas papildu investīcijas. Lai maksimāli palielinātu Savienības finansiālā atbalsta ietekmi un pievienoto vērtību, ir lietderīgi veicināt racionalizētu investēšanas procesu, kas nodrošina projektu plūsmas pamanāmību un maksimāli palielina attiecīgo Savienības programmu sinerģiju tādās jomās kā transports, enerģētika un digitizācija.

Paturot prātā drošuma un drošības apdraudējumus, investīciju projektiem, kas saņem Savienības atbalstu, būtu jāietver infrastruktūras noturības pasākumi, tostarp infrastruktūras uzturēšana un drošība, un tajos būtu jāņem vērā principi, kas attiecas uz iedzīvotāju aizsardzību sabiedriskās vietās. Tam būtu jāpapildina centieni, ko veic citi Savienības fondi, kuri sniedz atbalstu drošības komponentiem investīcijām sabiedriskās vietās, transportā, enerģētikā un citā kritiskā infrastruktūrā, kā, piemēram, Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

⁽⁶⁾ OV L 309, 13.12.1993., 3. lpp.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2284 (2016. gada 14. decembris) par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (OV L 344, 17.12.2016., 1. lpp.).

- (15) Ar programmu *InvestEU* attiecīgā gadījumā būtu jāpalīdz sasniegt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001⁽⁸⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999⁽⁹⁾ mērķus, kā arī veicināt energoefektivitāti lēmumos par investīcijām.
- (16) Patiesa multimodalitāte ir iespēja radīt efektīvu un videi draudzīgu transporta tīklu, kas izmanto maksimālo potenciālu, ko sniedz visi transporta veidi, un veido starp tiem sinerģiju. Programmai *InvestEU* būtu jāatbalsta investīcijas multimodāla transporta mezglos, kuri – neraugoties uz savu nozīmīgo ekonomisko potenciālu un uzņēmējdarbības pamatojumu, – rada nozīmīgu risku privātiem investoriem. Programmai *InvestEU* arī būtu jāveicina intelektuālo transporta sistēmu (ITS) izstrāde un ieviešana. Programmai *InvestEU* būtu jāpalīdz pastiprināt centieni izstrādāt un izmantot tehnoloģijas, ar ko atbalsta transportlīdzekļu un ceļu infrastruktūras drošuma uzlabojumus.
- (17) Programmai *InvestEU* būtu jāsniedz ieguldījums Savienības politikā attiecībā uz jūrām un okeāniem, attīstot projektus un uzņēmumus zilās ekonomikas jomā un izstrādājot ilgtspējīgas zilās ekonomikas finanšu principus. Tas var ietvert intervenci jūrniecības uzņēmējdarbības un jūrniecības nozares, inovatīvas un konkurētspējīgas jūrniecības nozares, kā arī atjaunojamo jūras energoresursu enerģijas un aprites ekonomikas jomā.
- (18) Lai gan pirms Covid-19 krīzes kopējais investīciju līmenis Savienībā palielinājās, investīcijas augstāka riska darbībās, piemēram, pētniecībā un inovācijā, joprojām bija nepietiekamas, un tagad ir sagaidāms, ka krīzes ietekmē tās būs ievērojami samazinājušās. Pētniecība un inovācija ir ļoti svarīga, lai pārvarētu krīzi, stiprinātu Savienības noturību cīņā ar turpmākajiem izaicinājumiem, un lai radītu Savienības politikas nostādņu un mērķu īstenošanai nepieciešamās tehnoloģijas. Fondam *InvestEU* būtu jāpalīdz sasniegt vispārējais mērķrādītājs, kas paredz vismaz 3 % no Savienības IKP investēt pētniecībā un inovācijā. Lai sasniegtu minēto mērķrādītāju, dalībvalstīm un privātajam sektoram būtu pašiem vairāk jāinvestē pētniecībā, izstrādē un inovācijā, lai novērstu nepietiekamu investēšanu pētniecībā un inovācijā, jo tas kaitē Savienības rūpniecības un ekonomikas konkurētspējai un tās iedzīvotāju dzīves kvalitātei. Fondam *InvestEU* būtu jānodrošina atbilstīgie finanšu produkti, kas aptvertu dažādus inovācijas cikla posmus un plašu ieinteresēto personu loku, jo īpaši, lai varētu komerciālā mērogā Savienībā izvērst un ieviest risinājumus nolūkā tos padarīt konkurētspējīgus pasaules tirgos un lai pasaules līmenī sekmētu Savienības izcilību ilgtspējīgu tehnoloģiju jomā, rīkojoties sinerģijā ar programmu “Apvārsnis Eiropa”, kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (“Apvārsnis Eiropa” regula), tostarp Eiropas Inovācijas padomi. Minētajā sakarībā kā stabils pamats šāda mērķtiecīga atbalsta nodrošināšanai būtu jāizmanto pieredze, kas gūta, izmantojot ar programmu “Apvārsnis 2020” ieviestos finanšu instrumentus, piemēram, *ImmovFin* – ES finansējums novatoriem, kas paredzēts, lai veicinātu un paātrinātu inovatīvu uzņēmumu piekļuvi finansējumam.
- (19) Tūrisms, kurš ietver viesmīlības nozari, ir ļoti svarīga Savienības ekonomikas nozare, kas pašlaik Covid-19 pandēmijas dēļ piedzīvo īpaši krasu kritumu. Minētais kritums īpaši kaitē MVU un ģimenes uzņēmumiem un ir izraisījis masveida bezdarbu. Tāpēc programmai *InvestEU* būtu jāpalīdz nostiprināt nozares atveseļošanu, ilgtermiņa konkurētspēju un ilgtspēju, kā arī nozares vērtības ķēdes, atbalstot darbības ilgtspējīga, inovatīva un digitalizēta tūrisma veicināšanai, tostarp inovatīvus pasākumus nozares klimatiskās un vides pēdas mazināšanai.

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

- (20) Steidzami ir vajadzīgi ievērojami centieni veikt investīcijas digitālajā pārveidē un to veicināt, kā arī sadalīt tās sniegtos ieguvumus visiem Savienības iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Spēcīgs digitālā vienotā tirgus stratēģijas politiskais satvars tagad būtu jāpapildina ar vienlīdz vērienīgām investīcijām, tostarp mākslīgajā intelektā, rīkojoties saskaņā ar programmu "Digitālā Eiropa", kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar ko izveido Digitālās Eiropas programmu un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240.
- (21) Vairāk nekā 99 % no visiem uzņēmumiem Savienībā ir MVU, un tiem ir ļoti liela un būtiska ekonomiskā vērtība. Tomēr to šķietami augstās riska pakāpes un nepietiekama nodrošinājuma dēļ tiem ir grūti piekļūt finansējumam. Papildu sarežģījumus rada tas, ka MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumiem ir jāsaģlabā konkurētspēja, iesaistoties digitizācijā, internacionalizācijā, pārveidē uz aprites ekonomikas struktūru, inovācijas darbībās un paaugstinot sava darbaspēka kvalifikāciju. Covid-19 krīze ir īpaši smagi skārusi MVU. Turklāt MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumiem ir pieejams ierobežotāks finansējuma avotu klāsts nekā lielākiem uzņēmumiem tāpēc, ka tie parasti neemīt obligācijas un tiem ir tikai ierobežota piekļuve biržām un lieliem institucionāliem investoriem. Arvien biežāk MVU un sociālās ekonomikas uzņēmumiem raksturīgi inovatīvi risinājumi, piemēram, darbinieku veikta uzņēmuma iegāde vai darbinieku līdzdalība uzņēmumā. Grūtības piekļūt finansējumam ir vēl lielākas tiem MVU, kuru darbība ir vērsta uz nemateriāliem aktīviem. MVU Savienībā ir lielā mērā atkarīgi no bankām un parāda finansējuma, kas izpaužas kā bankas kredītu pārtēriņi, bankas aizdevumi vai līzings. Vienkāršojot piekļuvi finansējumam un nodrošinot diversificētākus finansējuma avotus, ir jāatbalsta MVU, kas saskaras ar minētajām problēmām, lai palielinātu MVU spēju finansēt savu izveidi, izaugsmi, inovāciju un ilgtspējīgu attīstību, nodrošināt savu konkurētspēju un spēju izturēt ekonomikas satricinājumus, lai padarītu ekonomiku un finanšu sistēmu noturīgāku ekonomikas lejupslīdes laikā un saģlabātu MVU spēju radīt darbvietas un sociālo labklājību. Regula arī papildina jau īstenotās iniciatīvas saistībā ar kapitāla tirgu savienību.

Tāpēc fondam *InvestEU* būtu jābalstās uz sekmīgām Savienības programmām, piemēram, Uzņēmumu un MVU konkurētspējas programmu (*COSME*); būtu jānodrošina atbalsts digitāliem jaunuzņēmumiem un inovatīviem MVU, lai tie varētu labāk konkurēt un izvērst darbību; un būtu jānodrošina apgrozāmais kapitāls un investīcijas visā uzņēmuma dzīves ciklā; būtu jānodrošina finansējums līzina darījumiem; un būtu jānodrošina iespēja pievērsties konkrētiem mērķorientētiem finanšu produktiem. Tam būtu arī jāpalielina publiskā/privātā fonda instrumentu, piemēram, MVU sākotnējā publiskā piedāvājuma (*IPO*) fonda ekonomiskais potenciāls, lai atbalstītu MVU, novirzot vairāk privātā un publiskā kapitāla.

- (22) Kā izklāstīts Komisijas 2017. gada 26. aprīļa pārdomu dokumentā par Eiropas sociālo dimensiju, paziņojumā par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, Savienības satvarā attiecībā uz ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un 2020. gada 14. janvāra paziņojumā "Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai", iekļaujošākas un taisnīgākas Savienības veidošana ir viena no Savienības būtiskākajām prioritātēm, lai novērstu nevienlīdzību un veicinātu sociālās iekļaušanas politiku Eiropā. Nevienlīdzīgas iespējas jo īpaši skar piekļuvi izglītībai, apmācībai, kultūrai, nodarbinātībai, veselības un sociālajiem pakalpojumiem. Investīcijas ar sociālo jomu, prasmēm un cilvēkkapitālu saistītā ekonomikā, kā arī neaizsargātu iedzīvotāju integrācijā sabiedrībā var uzlabot ekonomikas iespējas, jo īpaši tad, ja tās tiek koordinētas Savienības līmenī. Covid-19 krīze ir atklājusi būtisku nepieciešamību pēc investīcijām sociālajā infrastruktūrā. Fonds *InvestEU* būtu jāizmanto, lai atbalstītu investīcijas izglītībā un apmācībā, tostarp darba ņēmēju pārkvalificēšanā un kvalifikācijas celšanā, cita starpā reģionos, kuri ir atkarīgi no oglekļietilpīgas ekonomikas un kurus ir ietekmējusi strukturālā pāreja uz mazoglekļa ekonomiku. Tas būtu jāizmanto, lai atbalstītu projektus, kas rada pozitīvu sociālo ietekmi un veicina sociālo iekļaušanu, palīdzot palielināt nodarbinātību visos reģionos, jo īpaši mazkvalificētiem darba ņēmējiem un ilgtermiņa bezdarbniekiem, un lai uzlabotu situāciju attiecībā uz dzimumu līdztiesību, vienlīdzīgām iespējām, nediskrimināciju, pieejamību, paaudžu solidaritāti, veselības un sociālo pakalpojumu nozari, sociālajiem mājokļiem, bezpajumtniecību, digitālo iekļautību, kopienu attīstību, jauniešu lomu un vietu sabiedrībā, kā arī neaizsargātiem cilvēkiem, tostarp trešo valstu valstspiederīgajiem. Programmai *InvestEU* būtu arī jāatbalsta Eiropas kultūra un radošums ar sociālu mērķi.

- (23) Covid-19 krīze ir īpaši negatīvi ietekmējusi sievietes gan sociālā, gan ekonomiskā aspektā. Paturot to prātā, programmai *InvestEU* būtu jāpalīdz īstenot Savienības politikas nostādnes par sieviešu un vīriešu līdztiesību, cita starpā novēršot digitālo plaisu starp dzimumiem un palīdzot veicināt sieviešu radošumu un uzņēmējdarbības potenciālu.
- (24) Lai nākamajā desmitgadē radītu pretsvaru sabiedrības lielo pārmaiņu negatīvai ietekmei Savienībā un darba tirgū, ir jāveic investīcijas cilvēkkapitālā, sociālajā infrastruktūrā, mikrofinansēšanā, ētiskās un sociālās uzņēmējdarbības finansēšanā un jaunos sociālās ekonomikas darījumdarbības modeļos, tostarp sociālās ietekmes investīcijās un sociālo rezultātu līguma slēgšanā. Programmai *InvestEU* būtu jāstiprina jaunveidotā sociālā tirgus ekosistēma ar mērķi palielināt finansējuma piegādi mikrouzņēmumiem, sociālajiem uzņēmumiem un sociālās solidaritātes iestādēm un to piekļuvi finansējumam, lai apmierinātu pieprasījumu tiem, kam finansējums visvairāk ir vajadzīgs. Augsta līmeņa darba grupas par investēšanu sociālajā infrastruktūrā Eiropā 2018. gada janvāra ziņojumā *Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe* attiecībā uz laikposmu no 2018. līdz 2030. gadam ir konstatēts, ka kopumā investīcijām sociālajā infrastruktūrā un pakalpojumos, tostarp izglītības, apmācības, veselības aprūpes un mājokļu jomā, trūkst vismaz 1,5 triljonu EUR. Tam ir nepieciešams atbalsts, tostarp Savienības līmenī. Tāpēc, lai atbalstītu sociālā tirgus vērtības ķēdes attīstību un noturīgāku Savienību, būtu jāizmanto publiskā, komerciālā un labdarības kapitāla kopīgais spēks, kā arī atbalsts no fondiem un alternatīviem finansējuma sniedzējiem, piemēram, ētiskiem, sociāliem un ilgtspējīgiem tirgus dalībniekiem.
- (25) Covid-19 pandēmijas izraisītajā ekonomikas krīzē resursu sadale tirgū nav pilnībā efektīva, un šķietamais risks būtiski kavē privāto investīciju plūsmu. Šādos apstākļos fonda *InvestEU* galvenā iezīme, proti, mazināt risku, kas saistīts ar ekonomiski dzīvotspējīgiem projektiem, lai piesaistītu privāto finansējumu, ir īpaši vērtīga, cita starpā, lai novērstu asimetriskas atveseļošanas risku. Būtu jāpanāk, ka programma *InvestEU* spēj sniegt būtisku atbalstu uzņēmumiem atveseļošanas posmā, tostarp sniedzot kapitāla atbalstu MVU, kurus negatīvi ietekmēja Covid-19 krīze un kuri valsts atbalsta izpratnē 2019. gada beigās vēl nebija nonākuši grūtībās, un vienlaikus nodrošināt, ka investori koncentrējas uz Savienības vidēja termiņa un ilgtermiņa politikas prioritātēm, piemēram, Eiropas zaļo kursu, Eiropas zaļā kursa investīciju plānu, Eiropas digitālās nākotnes veidošanas stratēģiju, jauno Eiropas industriālo stratēģiju un paziņojumu "Spēcīga sociālā Eiropa taisnīgai pārejai", ņemot vērā principu "nenodari būtisku kaitējumu". Tai būtu ievērojami jāpalielina Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupas, valsts attīstību veicinošu banku un iestāžu un citu īstenošanas partneru riska uzņemšanās spēja ekonomikas atveseļošanas atbalstam.
- (26) Savienības IKP lielais samazinājums, ko izraisījusi Covid-19 krīze, negatīvas sociālās sekas padara neizbēgamas. Covid-19 pandēmija ir parādījusi, ka ir steidzami un efektīvi jānovērš stratēģiskie vājie punkti, lai uzlabotu Savienības ārkārtas reaģēšanu, kā arī visas ekonomikas noturību un ilgtspēju. Tikai noturīga, ilgtspējīga, iekļaujoša un integrēta Savienības ekonomika var saglabāt iekšējā tirgus integritāti un vienlīdzīgus konkurences apstākļus arī vissmagāk skarto dalībvalstu un reģionu labā.
- (27) Fondam *InvestEU* būtu jādarbojas četros politikas logos, kas atspoguļo būtiskākās Savienības politikas prioritātes, proti, ilgtspējīga infrastruktūra; pētniecība, inovācija un digitizācija; MVU; un sociālās investīcijas un prasmes.
- (28) Lai gan MVU politikas logā galvenā uzmanība būtu jāpievērš palīdzībai MVU, no tā būtu jāatbalsta arī mazas vidējas kapitalizācijas sabiedrības. Vidējas kapitalizācijas sabiedrībām vajadzētu būt tiesīgām saņemt atbalstu no pārējiem trijiem politikas loģiem.
- (29) Kā noteikts Eiropas zaļajā kursā un Eiropas zaļā kursa investīciju plānā, jāizveido Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms, lai pievērstos sekām sociālajā, ekonomiskā un vides jomā, kas saistītas ar 2030. gadam izvirzītā Savienības klimata mērķrādītāja sasniegšanu un tā mērķi panākt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam. Minētais mehānisms sastāvētu no trim pilāriem, proti, no Taisnīgas pārkārtošanās fonda, kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, ar ko izveido Taisnīgu pārkārtošanās fondu ("Taisnīgas pārkārtošanās fonda regula") (1. pilārs), īpašas taisnīgas pārkārtošanās shēmas programmas *InvestEU* satvarā (2. pilārs) un no publiskā sektora aizdevumu

mehānisma, kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu par publiskā sektora aizdevumu mehānismu Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma ietvaros ("Publiskā sektora aizdevumu mehānisma 2021. līdz 2027. gadam regula") (3. pīlārs). Minētajam mehānismam vajadzētu būt vērstam uz reģioniem, kurus visvairāk skar pārkārtošanās, ņemot to atkarību no fosilā kurināmā, tostarp oglēm, kūdras un degslānekļa, vai rūpnieciskajiem procesiem ar lielu siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāti, un kuriem ir ierobežotākas spējas finansēt nepieciešamās investīcijas. Taisnīgas pārkārtošanās shēmai arī būtu jāatbalsta finansēšana, lai radītu investīcijas taisnīgas pārkārtošanās teritorijām. Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāsniedz iespēja attiecīgajām teritorijām saņemt tehnisko palīdzību.

- (30) Lai īstenotu Taisnīgas pārkārtošanās mehānisma 2. pīlāru, horizontāli visos politikas logos būtu jāizveido īpaša taisnīgas pārkārtošanās shēma programmas *InvestEU* satvarā, atbalstot papildu investīcijas, kuras sniedz labumu teritorijām, kas noteiktas saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās fonda regulu izstrādātajos teritoriālajos taisnīgas pārkārtošanās plānos. Minētajai shēmai būtu jāveicina investīcijas dažādos projektos atbilstīgi programmas *InvestEU* atbalstītīguma kritērijiem. Shēmu varētu izmantot projektu īstenošanai teritorijās, kas noteiktas taisnīgas pārkārtošanās plānos, vai tādu projektu īstenošanai, kuri veicina minēto teritoriju pārkārtošanos, pat ja tie netiek īstenoti šajās teritorijās, taču tikai ar nosacījumu, ka finansējums ārpus taisnīgas pārkārtošanās teritorijām ir būtisks pārkārtošanās īstenošanai minētajās teritorijās.
- (31) Vajadzētu būt iespējai no jebkura politikas loga atbalstīt stratēģiskas investīcijas, tostarp svarīgus projektus visas Eiropas interesēs, jo īpaši ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos un nepieciešamību veicināt konkurētspēju un noturību, uzņēmējdarbību un darbvietu radīšanu, kā arī stiprināt stratēģiskas vērtības ķēdes.
- (32) Katrā politikas logā vajadzētu būt diviem nodalījumiem, proti, ES nodalījumam un dalībvalsts nodalījumam. ES nodalījumam būtu samērīgi jānovērš Savienības mēroga vai dalībvalstij raksturīgas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas. Atbalstītajiem pasākumiem vajadzētu būt skaidrai Savienības pievienotajai vērtībai. Dalībvalsts nodalījumam būtu jānodrošina iespēja dalībvalstīm, kā arī – ar savas dalībvalsts starpniecību – reģionālajām iestādēm daļu no to dalītas pārvaldības fondu līdzekļiem iemaksāt ES garantijas uzkrājumam un izmantot ES garantiju finansēšanas vai investīciju darbībām, lai novērstu konkrētas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas to teritorijā, tostarp neaizsargātos un attālos apgabalos, piemēram, Savienības tālākajos reģionos, kā tas jānosaka iemaksu nolīgumā, lai īstenotu dalītas pārvaldības fondu mērķus. Dalībvalsts nodalījumam arī būtu jānodrošina iespēja dalībvalstīm ES garantijas uzkrājumā iemaksāt citas papildu summas, tostarp tās, kuras ir pieejamas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, un izmantot ES garantiju finansēšanas vai investīciju darbībām iemaksu nolīgumā izklāstītajiem nolūkiem, kuriem attiecīgajā gadījumā būtu jāietver atveseļošanas un noturības plānā noteikto pasākumu mērķi. Tas cita starpā varētu ļaut sniegt kapitāla atbalstu MVU, kurus negatīvi ietekmēja Covid-19 krīze un kuri valsts atbalsta izpratnē 2019. gada beigās vēl nebija nonākuši grūtībās. Darbībām, kas atbalstītas ar fonda *InvestEU* palīdzību, izmantojot vai nu ES, vai dalībvalsts nodalījumu, nebūtu jāduplēt vai jāizspiež privātais finansējums vai jākropļo konkurence iekšējā tirgū.
- (33) Dalībvalsts nodalījums būtu īpaši jāizstrādā tā, lai dalītas pārvaldības fondus vai citas dalībvalstu iemaksātas papildu summas, tostarp tās, kuras ir pieejamas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, varētu izmantot Savienības emitētas garantijas nodrošinājumam. Minētā iespēja palielinātu ES garantijas pievienoto vērtību, sniedzot no tās atbalstu plašākam galasaņēmēju lokam un projektiem un dažādojot dalītas pārvaldības fondu vai atveseļošanas un noturības plānu mērķu sasniegšanas līdzekļus, vienlaikus nodrošinot iespējamo saistību konsekventu riska pārvaldību, īstenojot ES garantiju netiešās pārvaldības ietvaros. Savienībai būtu jāgarantē finansēšanas un investīciju darbības, kas dalībvalsts nodalījuma ietvaros paredzētas starp Komisiju un īstenošanas partneriem noslēgtos garantiju nolīgumos. Dalītas pārvaldības fondiem vai citām dalībvalstu iemaksātām papildu summām, tostarp tām, kuras ir

pieejamas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, būtu jāsniedz garantijas uzkrājumi, ievērojot uzkrājumu likmi, ko noteikusi Komisija un kas paredzēta ar dalībvalsti parakstītajā iemaksu nolīgumā, pamatojoties uz darbību veidu un izrietošajiem paredzamajiem zaudējumiem. Dalībvalsts uzņemtos zaudējumus, kas pārsniedz paredzamos zaudējumus, Savienības labā emitējot kompensējošu garantiju, kurai būtu jāpaliek spēkā, kamēr vien attiecīgās dalībvalsts nodalījumā notiek finansēšanas un investīciju darbības. Šādas vienošanās būtu jānoslēdz vienotā iemaksu nolīgumā ar katru dalībvalsti, kas brīvprātīgi izvēlas šādu iespēju.

Iemaksu nolīgumam būtu jāietver viens vai vairāki attiecīgās dalībvalsts teritorijā īstenojami konkrēti garantijas nolīgumi, pamatojoties uz fonda *InvestEU* noteikumiem, un jebkāda reģionālā norobežošana. Lai noteiktu uzkrājumu likmi par katru gadījumu atsevišķi, ir vajadzīga atkāpe no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046⁽¹⁰⁾ ("Finanšu regula") 211. panta 1. punkta. Šajā struktūrā ir paredzēts arī vienots noteikumu kopums par budžeta garantijām, kuras atbalsta centralizēti pārvaldīti fondi vai dalītas pārvaldības fondi, kas atvieglo to apvienošanu. ES garantijas uzkrājuma veidošana dalībvalsts nodalījumam arī ar citām dalībvalstu iemaksātām papildu summām, tostarp tām, kuras ir pieejamas saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, būtu jāuzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem.

- (34) Komisijas un EIB grupas partnerība būtu jāveido, izmantojot katra partnera relatīvās priekšrocības, lai nodrošinātu maksimālu politikas ietekmi, efektīvu izvēršanu un pienācīgu budžeta un riska pārvaldības pārraudzību, ar kuru būtu jāatbalsta efektīva un iekļaujoša tiešā piekļuve ES garantijai.
- (35) Savienībai, ko pārstāv Komisija, būtu jāspēj piedalīties Eiropas Investīciju fonda (EIF) kapitāla palielināšanā, lai ļautu EIF turpināt atbalstīt Eiropas ekonomiku un tās atveseļošanu. Palielināšanas galvenais mērķis būtu ļaut EIF sniegt ieguldījumu programmas *InvestEU* īstenošanā. Savienībai būtu jāspēj saglabāt savu vispārējo daļu EIF kapitālā. Šim nolūkam daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam būtu jāparedz pietiekams finansējums. EIF Direktoru padome 2020. gada 3. decembrī nolēma ierosināt akcionāriem palielināt EIF reģistrēto kapitālu, kas nozīmētu naudas ieguldījumu 1 250 000 000 EUR apmērā. Jauno kapitāla daļu cenas pamatā ir EIF akcionāru apstiprinātā neto aktīvu vērtības formula, un to veido apmaksātā daļa un akciju emisijas uzcenojums. Saskaņā ar EIF statūtu 7. pantu katrai parakstītajai kapitāla daļai ir jābūt apmaksātai 20 % apmērā no tās nominālvērtības.
- (36) Komisijai līdz ar EIB grupu būtu attiecīgā gadījumā jālūdz arī citu potenciālo īstenošanas partneru viedokļi attiecīgi par investīciju pamatnostādņēm, klimata uzraudzības sistēmu, norāžu dokumentiem par drošināšanu ilgtspējas aspektā un kopēju metodiku, lai nodrošinātu iekļautību un darbotiespēju, līdz ir izveidotas pārvaldības struktūras, un pēc tam īstenošanas partneru iesaistīšanai būtu jānotiek programmas *InvestEU* konsultatīvās padomes un valdes ietvaros.
- (37) Fondam *InvestEU* vajadzētu būt atvērtam iemaksām, ko veic trešās valstis, kuras ir Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekles, valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un citas valstis, saskaņā ar nosacījumiem, par kuriem ir vienojušies Savienība un minētās valstis, jo īpaši ņemot vērā šādas atvērtības pozitīvo ietekmi uz dalībvalstu ekonomiku. Tam būtu jāļauj vajadzības gadījumā turpināt sadarbību ar attiecīgajām valstīm, jo īpaši pētniecības un inovācijas, kā arī MVU jomā.
- (38) Šajā regulā ir noteikts finansējums citiem programmas *InvestEU* pasākumiem, kas nav ES garantijas uzkrājums, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucis summa 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīguma starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu,

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ⁽¹⁾ 18. punkta nozīmē.

- (39) ES garantiju 2 672 292 573 EUR apmērā faktiskajās cenās būtu jānodrošina ar līdzekļiem no papildu piešķirumiem, kurus veic saskaņā ar Padomes Regulas (ES, Euratom) 2020/2093 ⁽¹²⁾ 5. pantu un II pielikumu atbilstīgi summai 1 000 000 000 EUR apmērā 2018. gada cenās. Summa 63 800 000 EUR apmērā faktiskajās cenās no konsultāciju centram *InvestEU* paredzētā kopējā piešķiruma 430 000 000 EUR apmērā faktiskajās cenās būtu jāsedz no minētās summas.
- (40) Ir paredzams, ka ES garantija 26 152 310 073 EUR apmērā faktiskajās cenās ES nodalījumam piesaistīs papildu investīcijas visā Savienībā vairāk nekā 372 000 000 000 EUR apmērā, un tā būtu orientējoši jāsadala starp politikas loģiem.
- (41) Komisija 2019. gada 18. aprīlī paziņoja, ka, “neskarot Padomes prerogatīvas saistībā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) īstenošanu, ja pašas dalībvalstis vai valsts attīstību veicinošas bankas, kas klasificētas vispārējās valdības sektorā vai kas darbojas dalībvalsts vārdā, veic vienreizējas iemaksas tematiskajās vai daudzvalstu investīciju platformās, tad šādas dalībvalstu iemaksas principā būtu jāuzskata par vienreizējiem pasākumiem Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 ⁽¹³⁾ 5. panta 1. punkta un 9. panta 1. punkta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1467/97 ⁽¹⁴⁾ 3. panta 4. punkta nozīmē. Turklāt, neskarot Padomes prerogatīvas Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanā, Komisija apsvērs, cik lielā mērā tādu pašu attieksmi kā pret ESIF (saistībā ar Komisijas paziņojumu par elastīgumu) var piemērot arī programmai *InvestEU* kā ESIF turpinājuma instrumentam, kad tiek aplūkotas dalībvalstu skaidrā naudā veiktās vienreizējas iemaksas, lai finansētu ES garantijas papildu summu dalībvalsts nodalījuma vajadzībām.”.
- (42) ES garantija, kas ir fonda *InvestEU* pamatā, būtu jāīsteno netieši, Komisijai ļaujoties uz īstenošanas partneriem, kas attiecīgā gadījumā iesaista finanšu starpniekus un iesaista galasaņēmējus. Īstenošanas partneru atlase būtu jāveic pārredzami un bez jebkāda interešu konflikta. Komisijai ar katru īstenošanas partneri būtu jānoslēdz garantijas nolīgums, ar kuru sadala garantijas spēju no fonda *InvestEU*, lai atbalstītu tā finansēšanas un investīciju darbības, kuras atbilst fonda *InvestEU* atbalsttiesīguma kritērijiem un palīdz sasniegt tā mērķus. Ar ES garantiju saistīto risku pārvaldībai nebūtu jābūt īstenošanas partneru tieša piekļuve ES garantijai. Tiklīdz īstenošanas partneriem tiek piešķirta ES garantija ES nodalījumā, tiem būtu jāņem pilna atbildība par visu investīciju procesu un par uzticamības pārbaudi saistībā ar finansēšanas un investīciju darbībām. No fonda *InvestEU* būtu jāatbalsta projekti, kuriem parasti ir noteikts augstāks riska profils nekā tiem projektiem, kurus atbalsta ar īstenošanas partneru parastajām darbībām un kurus nebūtu bijis iespējams īstenot laikposmā, kad varēja izmantot ES garantiju, vai kurus no citiem publiskajiem vai privātajiem avotiem bez atbalsta no fonda *InvestEU* nebūtu bijis iespējams īstenot tikpat lielā apjomā.
- (43) Fondam *InvestEU* būtu jānodrošina pārvaldes struktūra, kuras funkcijām vajadzētu būt samērīgām ar tās vienīgo uzdevumu – nodrošināt ES garantijas pareizu izmantošanu atbilstīgi nepieciešamībai nodrošināt investīciju lēmumu politisko neatkarību. Šajā pārvaldes struktūrā būtu jāietilpst konsultatīvajai padomei, valdei un pilnībā neatkarīgai Investīciju komitejai. Pārvaldes struktūras sastāvā kopumā būtu jācenšas panākt dzimumu līdzsvaru. Pārvaldes struktūrai nebūtu jāietekmē vai jātraucē EIB grupas vai citu īstenošanas partneru lēmumu pieņemšana un nebūtu jāaizstāj to attiecīgās vadības struktūras.

⁽¹⁾ OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

⁽¹²⁾ Padomes Regula (ES, Euratom) 2020/2093 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp.).

⁽¹³⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.).

- (44) Būtu jāizveido konsultatīvā padome, kurā darbotos īstenošanas partneru pārstāvji, dalībvalstu pārstāvji, viens Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas iecelts eksperts un viens Reģionu komitejas iecelts eksperts, lai apmainītos ar informāciju un viedokļiem par tādu finanšu produktu ieviešanu, kurus izvērs fonds *InvestEU* ietvaros, un lai apspriestos par jaunām vajadzībām un jauniem produktiem, tostarp konkrētām teritoriālām tirgus nepilnībām.
- (45) Lai jau no paša sākuma varētu izveidot konsultatīvo padomi, Komisijai būtu jāieceļ potenciālo īstenošanas partneru pārstāvji uz pagaidu laikposmu, proti, vienu gadu. Tādēļ īstenošanas partneri, kas ir parakstījuši garantijas nolīgumus, pārņemtu minēto atbildību.
- (46) Valdei, kuras sastāvā ir Komisijas pārstāvji, īstenošanas partneru pārstāvji un viens Eiropas Parlamenta iecelts eksperts bez balsstiesībām, būtu jānosaka fonda *InvestEU* stratēģiskās un darbības pamatnostādnes.
- (47) Komisijai būtu jānovērtē īstenošanas partneru iesniegto finansēšanas un investīciju darbību saderība ar visiem Savienības tiesību aktiem un politikas nostādņēm. Lēmumi par finansēšanas un investīciju darbībām galu galā būtu jāpieņem īstenošanas partnerim.
- (48) Investīciju komitejai, kurā darbojas neatkarīgi eksperti, būtu jānonāk pie secinājuma par atbalsta piešķiršanu no ES garantijas finansēšanas un investīciju darbībām, kas atbilst fonda *InvestEU* atbalsttiesīguma kritērijiem, tādējādi nodrošinot ārējas specializētas zināšanas investīciju izvērtējumos, kas saistīti ar projektiem. Investīciju komitejai vajadzētu būt dažādiem sastāviem, lai pēc iespējas labāk aptvertu dažādas politikas jomas un nozares.
- (49) Investīciju komitejai būtu jāsaņem palīdzība no neatkarīga sekretariāta, kuru uztur Komisija un kas atskaitās Investīciju komitejas priekšsēdētājam.
- (50) Izvēloties īstenošanas partnerus fonda *InvestEU* izvēšanai, Komisijai būtu jāapsver darījumu partneru spēja sasniegt fonda *InvestEU* mērķus un ieguldīt savus pašu resursus, lai nodrošinātu pienācīgu ģeogrāfisko pārklājumu un dažādošanu, piesaistītu privātos ieguldītājus un nodrošinātu pietiekamu riska diversifikāciju un jaunus risinājumus, lai novērstu tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas. Ņemot vērā EIB grupas lomu, kas paredzēta Līgumos, tās spēju darboties visās dalībvalstīs un tās iegūto pieredzi attiecībā uz pašreizējiem finanšu instrumentiem un ESIF, tā joprojām būtu jāuzskata par privileģētu īstenošanas partneri fonda *InvestEU* ES nodalījuma ietvaros. Turklāt EIB grupai, valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm vajadzētu būt spējīgām piedāvāt papildinošu finanšu produktu klāstu, ņemot vērā, ka to pieredze un spējas valstu un reģionālā līmenī varētu nākt par labu tam, lai maksimāli palielinātu publisko līdzekļu ietekmi uz visu Savienības teritoriju un lai nodrošinātu projektu taisnīgu ģeogrāfisko līdzsvarojumu. Programma *InvestEU* būtu jāīsteno tā, lai veicinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus mazākām un jaunākām attīstību veicinošām bankām un iestādēm. Turklāt vajadzētu būt iespējai, ka citas starptautiskas finanšu iestādes kļūst par īstenošanas partneriem, jo īpaši gadījumos, kad tām ir salīdzinošas priekšrocības konkrētu specializētu zināšanu un pieredzes ziņā konkrētās dalībvalstīs un kad vairākums to akciju kapitāla ir Savienības izcelsmes. Vajadzētu būt arī iespējai citiem subjektiem, kas atbilst Finanšu regulā noteiktajiem kritērijiem, kļūt par īstenošanas partneriem.
- (51) Ar mērķi veicināt labāku ģeogrāfisko diversifikāciju var izveidot investīciju platformas, lai apvienotu īstenošanas partneru centienus un specializētas zināšanas ar citām valsts attīstību veicināšanas bankām un iestādēm, kurām ir ierobežota pieredze finanšu instrumentu izmantošanā. Šādas struktūras būtu jāveicina, tostarp ar pieejamo atbalstu no konsultāciju centra *InvestEU*. Ir lietderīgi Savienības, valsts un reģionālā līmenī apvienot līdzieguldītājus, publiskās iestādes, ekspertus, izglītības, apmācības un pētniecības iestādes, attiecīgos sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, kā arī citus attiecīgos dalībniekus, lai veicinātu investīciju platformu izmantošanu attiecīgajās nozarēs.

- (52) ES garantija dalībvalsts nodalījuma ietvaros būtu jāpiešķir jebkurai īstenošanas partnerim, kas ir atbalsttiesīgs saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu, tostarp valsts vai reģionālām attīstību veicinošām bankām vai iestādēm, EIB, EIF un citām starptautiskām finanšu iestādēm. Izvēloties īstenošanas partnerus dalībvalsts nodalījuma ietvaros, Komisijai būtu jāņem vērā katras dalībvalsts iesniegtie priekšlikumi, kā tas noteikts iemaksu nolīgumā. Saskaņā ar Finanšu regulas 154. pantu Komisijai ir jāveic izvērtējums par īstenošanas partneru noteikumiem un procedūrām, lai pārliecinātos, ka tie nodrošina tādu Savienības finanšu interešu aizsardzības līmeni, kas ir līdzvērtīgs Komisijas nodrošinātajam.
- (53) Par finansēšanas un investīciju darbībām galu galā būtu jālemj īstenošanas partnerim savā vārdā, tās jāīsteno saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem, politikas nostādņēm un procedūrām un jāveic to uzskaitē savos finanšu pārskatos vai attiecīgā gadījumā jānorāda finanšu pārskatu piezīmēs. Tādēļ Komisijai būtu jāatskaitās vienīgi par tādām finanšu saistībām, kas izriet no ES garantijas, un būtu jāatklāj garantijas maksimālā summa, tostarp visa nozīmīgā informācija par sniegto garantiju.
- (54) Fondam *InvestEU* būtu attiecīgā gadījumā jāpalīdz dotācijas vai finanšu instrumentus (vai tos abus), ko finansē no Savienības budžeta vai no citiem fondiem, piemēram, ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) inovāciju fonda, vienmērīgi, raiti un efektīvi apvienot ar ES garantiju gadījumos, kad tas ir vajadzīgs, lai labāk atbalstītu investīcijas konkrētu tirgus nepilnību vai neoptimālu investīciju situāciju risināšanai.
- (55) Projektiem, kurus īstenošanas partneri iesnieguši, lai saņemtu atbalstu no programmas *InvestEU*, un kuri ietver fonda *InvestEU* atbalsta apvienošanu ar atbalstu no citām Savienības programmām, būtu kopumā jāatbilst citu attiecīgo Savienības programmu mērķiem un atbalsttiesīguma kritērijiem. Par ES garantijas izmantošanu būtu jālemj saskaņā ar programmu *InvestEU*.
- (56) Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāatbalsta tas, ka katrā politikas logā tiek attīstītas spēcīgas investīciju projektu plūsmas, izmantojot konsultāciju iniciatīvas, kuras īsteno EIB grupa, citi konsultāciju partneri vai kuras tiešā veidā īsteno Komisija. Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāveicina ģeogrāfiskā diversifikācija, lai sasniegtu Savienības ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķus un mazinātu reģionu atšķirības. Konsultāciju centram *InvestEU* īpaša uzmanība būtu jāpievērš mazu projektu apvienošanai lielākos portfeļos. Komisijai būtu cieši jāsadarbojas ar EIB grupu un citiem konsultāciju partneriem, lai nodrošinātu atbalsta efektivitāti, sinerģijas un efektīvu ģeogrāfisko pārklājumu visā Savienībā, ņemot vērā vietējo īstenošanas partneru, kā arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/1017⁽¹⁵⁾ izveidotā Eiropas Investīciju konsultāciju centra specializētās zināšanas un vietējās spējas. Lai panāktu konsultāciju centra *InvestEU* maksimālu efektivitāti un ietekmi, būtu rūpīgi jāapsver Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 12/2020 "Eiropas Investīciju konsultāciju centrs: izveidots, lai veicinātu ieguldījumus ES, taču Centra ietekme joprojām ir ierobežota"⁽¹⁶⁾ paustie konstatējumi. Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāklūst par centrālo piekļuves punktu projektu izstrādes palīdzībai, ko publiskām iestādēm un projektu virzītājiem sniedz konsultāciju centra *InvestEU* ietvaros.
- (57) Konsultāciju centrs *InvestEU* būtu jāizveido Komisijai sadarbībā ar EIB grupu kā galveno partneri, ņemot vērā pieredzi, kas gūta Eiropas Investīciju konsultāciju centrā. Komisijai vajadzētu būt atbildīgai par konsultāciju centra *InvestEU* politisko vadību, kā arī par centrālā piekļuves punkta pārvaldību. EIB grupai būtu jāīsteno konsultatīvas iniciatīvas saskaņā ar politikas logiem. Turklāt EIB grupai būtu jāsniedz darbības pakalpojumi Komisijai, tostarp sniedzot ieguldījumu stratēģiskajās un politikas pamatnostādņēs attiecībā uz konsultāciju iniciatīvām, apzinot pašreizējās un jaunās konsultāciju iniciatīvas, novērtējot konsultāciju vajadzības un sniedzot konsultācijas Komisijai par optimāliem veidiem, kā reaģēt uz šīm vajadzībām, izmantojot esošās vai jaunās konsultāciju iniciatīvas.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1017 (2015. gada 25. jūnijs) par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 – Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.).

⁽¹⁶⁾ OV C 170, 18.5.2020., 22. lpp.

- (58) Lai nodrošinātu konsultāciju pakalpojumu plašu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā un sekmīgi izmantotu vietējās zināšanas par fondu *InvestEU*, vajadzības gadījumā, ņemot vērā jau izveidotās atbalsta shēmas un vietējo partneru klātbūtni, būtu jānodrošina vietēja *InvestEU* konsultāciju centra klātbūtne, proaktīvi sniedzot reālu un individuāli pielāgotu palīdzību uz vietas. Lai atvieglotu konsultatīva atbalsta sniegšanu vietējā līmenī un nodrošinātu atbalsta efektivitāti, sinerģijas un efektīvu ģeogrāfisko pārklājumu visā Savienībā, konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāsadarbojas ar valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm un būtu jāgūst labums no to specializētajām zināšanām un tās jāizmanto.
- (59) Konsultāciju centram *InvestEU* būtu jāsniedz konsultatīvs atbalsts nelieliem projektiem un jaunuzņēmumu projektiem, jo īpaši tad, ja jaunuzņēmumi vēlas aizsargāt savas investīcijas pētniecībā un inovācijā, iegūstot intelektuālā īpašuma tiesības, piemēram, patentus, turklāt šāds atbalsts būtu jāsniedz, ņemot vērā citus esošus pakalpojumus, kas var aptvert šādas darbības, un cenšoties panākt ar tiem sinerģijas.
- (60) Saistībā ar fondu *InvestEU* ir jāatbalsta projektu izstrāde un spēju veidošana, lai attīstītu organizatoriskās spējas un tirgus attīstības aktivitātes, kas ir vajadzīgas kvalitatīvu projektu izveidei. Šādam atbalstam vajadzētu būt vērīgam arī uz finanšu starpniekiem, kam ir būtiska nozīme, lai palīdzētu MVU piekļūt finansējumam un pilnībā realizēt savu potenciālu. Turklāt konsultatīva atbalsta mērķis ir radīt apstākļus, lai paplašinātu potenciālo atbalsttiesīgo saņēmēju skaitu jaunveidos tirgus segmentos, jo īpaši gadījumos, kad atsevišķu projektu mazais apjoms ievērojami palielina darījumu izmaksas projekta līmenī, piemēram, sociālo finanšu ekosistēmu gadījumā, ieskaitot labdarības organizācijas vai kultūras un radošās nozares. Ar spēju veidošanas atbalstu būtu jāpapildina un jāizvērs saskaņā ar citām Savienības programmām veiktas darbības, kas aptver konkrētas politikas jomas. Turklāt būtu jācenšas atbalstīt potenciālo projektu virzītāju, jo īpaši vietēju organizāciju un iestāžu, spēju veidošanu.
- (61) Būtu jāizveido portāls *InvestEU*, lai nodrošinātu viegli pieejamu un vienkārši lietojamu projektu datubāzi, kas veicinātu tādu investīciju projektu pamanāmību, kuri meklē finansējumu, un uzmanība pastiprināti būtu jāpievērš iespējamai investīciju projektu plūsmas nodrošināšanai īstenošanas partneriem atbilstīgi Savienības tiesību aktiem un politikas nostādņēm.
- (62) Saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2020/2094⁽¹⁷⁾ un nepārsniedzot tajā atvēlētos resursus, programmā *InvestEU* būtu jāīsteno atveseļošanas un noturības pasākumi, lai risinātu Covid-19 krīzes vēl nepieredzēto ietekmi. Šādi papildu resursi būtu jāizmanto tā, lai nodrošinātu Regulā (ES) 2020/2094 noteikto termiņu ievērošanu.
- (63) Ievērojot 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu⁽¹⁸⁾ 22. un 23. punktu, programma *InvestEU* būtu jānovērtē, pamatojoties uz informāciju, kas apkopota saskaņā ar konkrētas uzraudzības prasībām, bet vienlaikus izvairoties no administratīva sloga, jo īpaši dalībvalstīm, un no pārmērīga regulējuma. Minētajās prasībās vajadzības gadījumā būtu jāiekļauj izmērāmi rādītāji, ko izmanto par pamatu, lai novērtētu programmas *InvestEU* ietekmi uz vietas.
- (64) Lai sekotu līdzi progresam virzībā uz Savienības mērķu īstenošanu, būtu jāīsteno stabila uzraudzības sistēma, kuras pamatā būtu izlaidis, iznākumu un ietekmes rādītāji. Lai nodrošinātu pārskatatbildību Savienības iedzīvotājiem, Komisijai katru gadu būtu jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kas paveikts saistībā ar programmu *InvestEU*, un par minētās programmas ietekmi un darbībām.
- (65) Šai regulai piemēro horizontālos finanšu noteikumus, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 322. pantu. Minētie noteikumi ir izklāstīti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei, izmantojot dotācijas, iepirkumu, godalgas, netiešu izpildi, un paredz finanšu dalībnieku atbildības pārbaudes. Noteikumi, kas pieņemti, ievērojot LESD 322. pantu, ietver arī vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai.

⁽¹⁷⁾ Padomes Regula (ES) 2020/2094 (2020. gada 14. decembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes (OV L 433 I, 22.12.2020., 23. lpp.).

⁽¹⁸⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (66) Programmai *InvestEU* piemēro Finanšu regulu. Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par budžeta garantijām.
- (67) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁽¹⁹⁾ un Padomes Regulām (EK, Euratom) Nr. 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁽²¹⁾ un (ES) 2017/1939⁽²²⁾ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pārkāpumu, arī krāpšanas, novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – attiecīgajā gadījumā – administratīvu sodu uzlikšanu. Saskaņā jo īpaši ar Regulām (Euratom, EK) Nr. 2185/96 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) ir pilnvaras veikt administratīvu izmeklēšanu, ieskaitot pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) ir pilnvarota veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar pret Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁽²³⁾.

Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbības Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, Eiropas Revīzijas palātai un – attiecībā uz tām dalībvalstīm, kas īsteno ciešāku sadarbību, ievērojot Regulu (ES) 2017/1939, – EPPO nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (68) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties saskaņā ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu⁽²⁴⁾ noteiktajā sadarbības satvarā, kas paredz programmu īstenošanu, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar minēto līgumu. Trešās valstis arī var piedalīties, pamatojoties uz citiem juridiskiem instrumentiem. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītirīkotājam, OLAF un Revīzijas palātai piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci.
- (69) Ievērojot Padomes Lēmumu 2013/755/ES⁽²⁵⁾, personas un subjekti, kas iedibināti aizjūras zemēs vai teritorijās, ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar programmas *InvestEU* noteikumiem un mērķiem un iespējamo kārtību, kas piemērojama dalībvalstij, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (70) Lai nebūtiskos šīs regulas elementus papildinātu ar investīciju pamatnostādņēm un ar rezultātu pārskatu, lai ātri un elastīgi pielāgotu darbības rādītājus un koriģētu uzkrājumu likmi, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz investīciju pamatnostādņu izstrādāšanu finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar dažādiem politikas logiem, kā arī attiecībā uz rezultātu pārskatu, šīs regulas III pielikuma grozīšanu, lai pārskatītu vai papildinātu rādītājus, un uzkrājumu likmes korekcijām. Saskaņā ar proporcionalitātes principu šādās investīciju pamatnostādņēs būtu jāietver atbilstīgi noteikumi, lai izvairītos no nepamatota

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁽²⁰⁾ Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁽²¹⁾ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁽²²⁾ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (EPPO) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

⁽²⁴⁾ OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

⁽²⁵⁾ Padomes Lēmums 2013/755/ES (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

administratīvā sloga. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu līdzdalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (71) Finansēšanas un investīciju darbībām, kuras īstenošanas partneris ir parakstījis vai noslēdzis laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz to attiecīgo garantijas nolīgumu noslēgšanai, vajadzētu būt tiesīgām saņemt ES garantiju ar noteikumu, ka šādas darbības ir norādītas garantijas nolīgumā, ir izturējušas politikas pārbaudi vai saņēmušas labvēlīgu atzinumu saskaņā ar Protokola Nr. 5 par Eiropas Investīciju bankas statūtiem, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un LESD (EIB statūti) 19. pantā paredzēto procedūru un ka abos minētajos gadījumos tās ir apstiprinājuši Investīciju komiteja.
- (72) Lai optimizētu budžeta līdzekļu izlietojumu, vajadzētu būt iespējai šajā regulā paredzēto ES garantiju kombinēt ar 2014.–2020. gada daudzgadu finanšu shēmā izveidoto finanšu instrumentu attiecīgajiem portfeļiem un Regulā (ES) 2015/1017 paredzēto ES garantiju. Lielākai riska uzņemšanās spējai, ko rada šāda kombinēšana, būtu jāpalielina šajā regulā paredzētās ES garantijas efektivitāte un jānodrošina lielāks atbalsts galasaņēmējiem. Kombinēšanas kārtība būtu jānosaka Komisijas un EIB vai EIF garantijas nolīgumā. Kombinēšanas nosacījumiem būtu jāatbilst Līgumam par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas ⁽²⁶⁾.
- (73) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, novērt Savienības mēroga un konkrētu dalībvalstu tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas un nodrošināt tādu inovatīvu finanšu produktu testēšanu tirgū Savienības mērogā, kas paredzēti jaunu vai sarežģītu tirgus nepilnību vai neoptimālu investīciju situāciju novēršanai, un sistēmu šādu produktu izplatīšanai nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (74) Lai nodrošinātu nepārtrauktību atbalsta sniegšanā attiecīgajā politikas jomā un lai īstenošanu varētu sākt no daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam darbības sākuma, šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā un tā būtu jāpiemēro ar atpakaļejošu spēku no 2021. gada 1. janvāra,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido fondu *InvestEU*, kas nodrošina ES garantiju, lai atbalstītu finansēšanas un investīciju darbības, kuras veic īstenošanas partneri un ar kurām tiek atbalstīti Savienības iekšējās politikas mērķi.

⁽²⁶⁾ OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.

Ar šo regulu arī izveido konsultāciju atbalsta mehānismu, lai sniegtu atbalstu investējamu projektu attīstībai un piekļuvi finansējumam un lai nodrošinātu saistītu spēju veidošanas atbalstu ("konsultāciju centrs *InvestEU*"). Ar to arī izveido datubāzi, padarot pamanāmus projektus, kuriem projektu virzītāji meklē finansējumu, un sniedzot ieguldītājiem informāciju par investīciju iespējām ("portāls *InvestEU*").

Šajā regulā ir noteikti programmas *InvestEU* mērķi, budžets un ES garantijas summa laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma piešķiršanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "programma *InvestEU*" ir visas fonda *InvestEU*, konsultāciju centra *InvestEU*, portāla *InvestEU* un finansējuma apvienošanas darbības kopā;
- 2) "ES garantija" ir kopēja neatsaucama, beznosacījumu un pēc pieprasījuma nodrošināta budžeta garantija, ko sniedz no Savienības budžeta, saskaņā ar kuru budžeta garantijas atbilstīgi Finanšu regulas 219. panta 1. punktam stājas spēkā, kad spēkā stājas individuāli garantijas nolīgumi ar īstenošanas partneriem;
- 3) "politikas logs" ir mērķa joma ES garantijas atbalstam, kā noteikts 8. panta 1. punktā;
- 4) "nodalījums" ir ES garantijas daļa, kas definēta kā atbalstošu resursu izcelsme;
- 5) "finansējuma apvienošanas darbība" ir Savienības budžeta atbalstīta darbība, kura no Savienības budžeta finansēta neatmaksājama vai atmaksājama atbalsta veidus vai abus minētos atbalsta veidus apvieno ar atmaksājama atbalsta veidiem no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm vai no komerciālām finanšu iestādēm un ieguldītājiem; šajā definīcijā Savienības programmas, kuras finansē no avotiem, kas nav Savienības budžets, piemēram, no ES ETS inovāciju fonda, var pielīdzināt Savienības programmām, kuras finansē no Savienības budžeta;
- 6) "EIB grupa" ir EIB, tās meitasuzņēmumi un citi subjekti, kas izveidoti saskaņā ar 28. panta 1. punktu Protokolā Nr. 5 par Eiropas Investīciju bankas statūtiem, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un LESD ("EIB statūti");
- 7) "finanšu iemaksa" ir īstenošanas partnera ieguldījums pašu riska veidā, ko līdz ar ES garantiju sniedz saskaņā ar *pari passu* principu vai citā veidā, kas ļauj efektīvi īstenot programmu *InvestEU*, vienlaikus nodrošinot interešu pienācīgu saskaņošanu;
- 8) "iemaksu nolīgums" ir juridisks instruments, kurā Komisija un viena vai vairākas dalībvalstis precīzē nosacījumus attiecībā uz ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā, kā noteikts 10. pantā;
- 9) "finanšu produkts" ir finansēšanas mehānisms vai vienošanās, kurā paredzēts, ka īstenošanas partneris tieši vai ar starpnieku palīdzību nodrošina finansējumu galasaņēmējiem, izmantojot jebkuru no 16. pantā minētajiem finansējuma veidiem;
- 10) "finansēšanas un investīciju darbības" vai "finansēšanas vai investīciju darbības" ir darbības, ar kurām galasaņēmējiem tieši vai netieši piešķir finansējumu, izmantojot finanšu produktus, un kuras īstenošanas partneris savā vārdā nodrošina saskaņā ar saviem iekšējiem noteikumiem, politikas nostādņēm un procedūrām un veic to uzskaiti īstenošanas partnera finanšu pārskatos vai attiecīgā gadījumā norāda minēto finanšu pārskatu piezīmēs;
- 11) "dalītas pārvaldības fondi" ir fondi, kas paredz iespēju daļu no to līdzekļiem budžeta garantijas uzkrājumam piešķirt no fonda *InvestEU* dalībvalsts nodalījuma, proti, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) un Kohēzijas fonds, kuri jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu 2021. līdz 2027. gadam, Eiropas Sociālā fonds Plus (ESF+), kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par

Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) ("Regula ESF+ 2021. līdz 2027. gadam"), Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonds (EJZAF), kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fondu un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 508/2014, un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), kas jāizveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu, ar kuru izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013 ("KLP stratēģisko plānu regula");

- 12) "garantijas nolīgums" ir juridisks instruments, kurā Komisija un īstenošanas partneris precizē nosacījumus tam, kā ierosināt finansēšanas un investīciju darbības, lai tām tiktu piešķirta ES garantija, kā sniegt ES garantiju minētajām darbībām un kā tās īstenot saskaņā ar šo regulu;
- 13) "īstenošanas partneris" ir atbalsttiesīgs darījumu partneris, piemēram, finanšu iestāde vai cits finanšu starpnieks, ar kuru Komisija ir noslēgusi garantijas nolīgumu;
- 14) "svarīgs projekts visas Eiropas interesēs" ir projekts, kas atbilst visiem kritērijiem, kuri noteikti Komisijas paziņojumā par kritērijiem, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs, vai jebkurā turpmākā minētā paziņojuma pārskatīšanā;
- 15) "konsultāciju līgums" ir juridisks instruments, ar kuru Komisija un konsultāciju partneris precizē nosacījumus konsultāciju centra *InvestEU* īstenošanai;
- 16) "konsultāciju iniciatīva" ir tehniskās palīdzības un konsultāciju pakalpojumi, ar kuriem atbalsta investīcijas, tostarp spēju veidošanas darbības, kurus sniedz konsultāciju partneri, ārpakalpojumu sniedzēji, ar ko Komisija noslēgusi līgumus, vai izpildaģentūras;
- 17) "konsultāciju partneris" ir atbalsttiesīgs darījumu partneris, piemēram, finanšu iestāde vai cits subjekts, ar kuru Komisija ir noslēgusi konsultāciju nolīgumu, lai īstenotu vienu vai vairākas konsultāciju iniciatīvas, kas nav tādas konsultāciju iniciatīvas, kuras īsteno ar ārpakalpojumu sniedzēju, ar ko Komisija noslēgusi līgumus, vai izpildaģentūru starpniecību;
- 18) "investīciju platforma" ir īpašam nolūkam paredzēts instruments, pārvaldīts konts, ar līgumu izveidots līdzfinansēšanas vai riska dalīšanas mehānisms vai citādi izveidots mehānisms, ko subjekti izmanto, lai virzītu finanšu ieguldījumu vairāku investīciju projektu finansēšanai, un tā var būt:
 - a) valsts vai vietēja līmeņa platforma, kas apvieno vairākus investīciju projektus konkrētas dalībvalsts teritorijā;
 - b) pārrobežu, daudzvalstu, reģionālā vai makroreģionālā platforma, kas apvieno partnerus no vairākām dalībvalstīm, reģioniem vai trešām valstīm, kurus interesē investīcijas projektos kādā konkrētā ģeogrāfiskajā apgabalā;
 - c) tematiskā platforma, kas apvieno investīciju projektus konkrētā nozarē;
- 19) "mikrofinansējums" ir mikrofinansējums, kā tas definēts attiecīgajos Regulas ESF + 2021. līdz 2027. gadam noteikumos;
- 20) "valsts attīstību veicinoša banka vai iestāde" ir juridiska persona, kura profesionāli veic finanšu darbības un kuras dalībvalsts vai dalībvalsts struktūra ir pilnvarojusi centrālā, reģionālā vai vietējā līmenī veikt attīstības vai veicināšanas darbības;
- 21) "mazais un vidējais uzņēmums" jeb "MVU" ir mikrouzņēmums, mazais vai vidējais uzņēmums Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK ⁽²⁷⁾ pielikuma nozīmē;

⁽²⁷⁾ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazu un vidēju uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

- 22) "maza vidējas kapitalizācijas sabiedrība" ir subjekts, kas nav MVU un kas nodarbina ne vairāk kā 499 darbiniekus;
- 23) "sociāls uzņēmums" ir sociāls uzņēmums, kā tas definēts attiecīgajos Regulas EFS + 2021. līdz 2027. gadam noteikumos.

3. pants

Programmas InvestEU mērķi

1. Programmas *InvestEU* vispārējais mērķis ir atbalstīt Savienības politikas mērķus, izmantojot finansēšanas un investīciju darbības, kuras veicina:
 - a) Savienības konkurētspēju, tostarp pētniecību, inovāciju un digitizāciju;
 - b) izaugsmi un nodarbinātību Savienības ekonomikā, Savienības ekonomikas ilgtspēju un vides un klimata dimensiju, kas palīdz sasniegt IAM un Parīzes nolīguma mērķus un radīt augsti kvalitatīvas darbvietas;
 - c) sociālo noturību, iekļautību un inovāciju Savienībā;
 - d) zinātnes un tehnoloģiju sasniegumu attīstību, kā arī kultūru, izglītību un apmācību;
 - e) Savienības kapitāla tirgu integrāciju un iekšējā tirgus stiprināšanu, tostarp risinājumus, lai novērstu Savienības kapitāla tirgu sadrumstalotību, dažādotu finansējuma avotus Savienības uzņēmumiem un veicinātu finanšu ilgtspēju;
 - f) ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas attīstību; vai
 - g) Savienības ekonomikas ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu pēc Covid-19 krīzes, tostarp sniedzot kapitāla atbalstu MVU, kurus negatīvi ietekmēja Covid-19 krīze un kuri valsts atbalsta izpratnē 2019. gada beigās vēl nebija nonākuši grūtībās, esošo materiālo vai nemateriālo aktīvu stratēģisko vērtības ķēžu uzturēšanu un stiprināšanu, kā arī jaunu ķēžu veidošanu un Savienībai stratēģiski svarīgu darbību saglabāšanu un pastiprināšanu, ietverot svarīgus projektus visas Eiropas interesēs, saistībā ar kritisko infrastruktūru, gan fizisko, gan virtuālo, transformatīvām tehnoloģijām, revolucionārām inovācijām un resursiem, kas paredzēti uzņēmumiem un patērētājiem un kas atbalsta ilgtspējīgu pārkārtošanos.
2. Programmas *InvestEU* konkrētie mērķi ir šādi:
 - a) atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar ilgtspējīgu infrastruktūru, jomās, kuras minētas 8. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
 - b) atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar pētniecību, inovāciju un digitizāciju, tostarp atbalstu inovatīvu uzņēmumu izvērsšanai un tehnoloģiju ieviešanai tirgū, jomās, kuras minētas 8. panta 1. punkta b) apakšpunktā;
 - c) paplašināt MVU un mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību piekļuvi finansējumam un tā pieejamību un palielināt šādu MVU konkurētspēju pasaulē;
 - d) paplašināt sociālo uzņēmumu piekļuvi mikrofinansējumam un finansējumam un šāda finansējuma pieejamību, atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas saistītas ar sociālajām investīcijām, kompetencēm un prasmēm, un attīstīt un konsolidēt sociālo investīciju tirgus jomās, kuras minētas 8. panta 1. punkta d) apakšpunktā.

4. pants

ES garantijas budžets un summa

1. ES garantija 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā ES nodalījuma, vajadzībām ir 26 152 310 073 EUR faktiskajās cenās. Uzkrājumu likmi nosaka 40 % apmērā. Summu, kas minēta 35. panta 3. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā, arī ņem vērā, lai veiktu iemaksas uzkrājumos, kas izriet no minētās uzkrājumu likmes.

Šīs regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā dalībvalsts nodalījuma vajadzībām attiecīgās summas var papildināt ar ES garantijas papildu summu, ņemot vērā dalībvalstu piešķirumu un ievērojot noteikumus par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgu pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzām (“Kopējo noteikumu regula 2021. līdz 2027. gadam”) un noteikumus par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP stratēģisko plānu regulā.

Dalībvalsts nodalījuma vajadzībām ES garantijas papildu summu dalībvalstis var sniegt arī skaidras naudas vai garantijas veidā. Skaidrā naudā sniegtā summa veido ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punkta otro teikumu.

Iemaksas no šīs regulas 5. pantā minētajām trešām valstīm arī palielina ES garantiju, kas minēta pirmajā daļā, nodrošinot uzkrājumu skaidrā naudā pilnā apmērā saskaņā ar Finanšu regulas 218. panta 2. punktu.

2. Summu 14 825 000 000 EUR faktiskajās cenās no 1. punkta pirmajā daļā minētās summas piešķir darbībām, ar kurām īsteno Regulas (ES) 2020/2094 1. pantā minētos pasākumus šīs regulas 3. panta 2. punktā minētajiem mērķiem.

Summu 11 327 310 073 EUR faktiskajās cenās no šā panta 1. punkta pirmajā daļā minētās summas piešķir 3. panta 2. punktā minētajiem mērķiem.

Šā punkta pirmajā daļā minētās summas ir pieejamas tikai no Regulas (ES) 2020/2094 3. panta 3. punktā minētās dienas.

ES garantijas indikatīvs sadalījums ES nodalījuma vajadzībām ir izklāstīts šīs regulas I pielikumā. Attiecīgā gadījumā Komisija var novirzīties no I pielikumā minētajām summām ne vairāk kā par 15 % attiecībā uz katru 3. panta 2. punkta a) līdz d) apakšpunktā minēto mērķi. Par ikvienu šādu novirzīšanos Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi.

3. Finansējums VI un VII nodaļā paredzēto pasākumu īstenošanai ir 430 000 000 EUR faktiskajās cenās.

4. Šā panta 3. punktā minēto summu var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas *InvestEU* īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.

5. pants

Fonda *InvestEU* asociētās trešās valstis

Fonda *InvestEU* ES nodalījums, kurš minēts šīs regulas 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un katrs politikas logs, kas minēts šīs regulas 8. panta 1. punktā, var saņemt iemaksas no šādām trešām valstīm, lai būtu līdzdalība konkrētos finanšu produktos saskaņā ar Finanšu regulas 218. panta 2. punktu:

- Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) locekles, kas ir EEZ dalībvalstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu;
- valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kuri paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;

- c) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstis – saskaņā ar vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamat nolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm;
- d) citas trešās valstis – saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ar noteikumu, ka nolīgums:
- i) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kas piedalās Savienības programmās, iemaksām un ieguvumiem;
 - ii) izklāsta nosacījumus dalībai programmās, tostarp katras programmas finansiālo iemaksu aprēķinu, un programmu administratīvās izmaksas;
 - iii) trešai valstij nepiešķir nekādas pilnvaras pieņemt lēmumus attiecībā uz Savienības programmu;
 - iv) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt Savienības finanšu intereses.

Šā panta pirmās daļas d) punkta ii) apakšpunktā minētās iemaksas veido ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

6. pants

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. ES garantiju īsteno netiešā pārvaldībā kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii), iii), v) un vi) punktā. Citus Savienības finansējuma veidus saskaņā ar šo regulu īsteno tiešā vai netiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulu, tostarp dotācijas īsteno saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu un finansējuma apvienošanas darbības īsteno saskaņā ar šo pantu pēc iespējas raitāk, tādā veidā, lai nodrošinātu efektīvu un saskaņotu atbalstu Savienības politikai.
2. Finansēšanas un investīciju darbības, kuras sedz ES garantija un kuras ir daļa no finansējuma apvienošanas darbībām, ar ko šajā regulā noteikto atbalstu apvieno ar atbalstu, kuru sniedz saskaņā ar vienu vai vairākām citām Savienības programmām vai kuru sedz ES ETS inovāciju fonds:
 - a) ir saskaņotas ar politikas mērķiem un atbilst atbalsttiesīguma kritērijiem, kas izklāstīti noteikumos par Savienības programmu, saskaņā ar kuru tiek lemts par atbalsta piešķiršanu;
 - b) atbilst šai regulai.
3. Finansējuma apvienošanas darbības, kas ietver finanšu instrumentu, kuru pilnībā finansē citas Savienības programmas vai ES ETS inovāciju fonds, neizmantojot šajā regulā paredzēto ES garantiju, atbilst politikas mērķiem un atbalsttiesīguma kritērijiem, kas izklāstīti noteikumos par Savienības programmu, saskaņā ar kuru tiek sniegts atbalsts.
4. Saskaņā ar šā panta 2. punktu lēmumus par neatmaksājamā atbalsta veidiem un finanšu instrumentiem, kurus finansē no Savienības budžeta un kuri ir daļa no šā panta 2. un 3. punktā minētās finansējuma apvienošanas darbības, pieņem saskaņā ar attiecīgās Savienības programmas noteikumiem, un tos īsteno finansējuma apvienošanas darbības ietvaros saskaņā ar šo regulu un Finanšu regulas X sadaļu.

Ziņojumā, kurš attiecas uz šādām finansējuma apvienošanas darbībām, iekļauj arī informāciju par attiecīgo darbību atbilstību politikas mērķiem un atbalsttiesīguma kritērijiem, kas izklāstīti tās Savienības programmas noteikumos, saskaņā ar kuru tiek pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu, kā arī par attiecīgo darbību atbilstību šai regulai.

7. pants

Portfeļu kombinēšana

1. Atbalstu no ES garantijas saskaņā ar šo regulu, Savienības atbalstu, ko sniedz ar finanšu instrumentiem, kuri izveidoti ar programmām 2014.–2020. gada plānošanas periodā, un Savienības atbalstu no ES garantijas, kas izveidota ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2015/1017, var kombinēt finanšu produktos, kuri EIB vai EIF jāīsteno saskaņā ar šo regulu.
 2. Atkāpjoties no 19. panta 2. punkta un 16. panta 1. punkta otrās daļas, ES garantija saskaņā ar šo regulu var segt arī 19. panta 2. punktā minētos zaudējumus saistībā ar visu to finansēšanas un investīciju darbību portfeli, kuras atbalsta ar šā panta 1. punktā minētajiem finanšu produktiem.
- Neatkarīgi no šā panta 1. punktā minēto finanšu instrumentu mērķiem uzkrājumus, kas paredzēti, lai segtu finanšu saistības, kuras izriet no 1. punktā minētajiem finanšu instrumentiem, var izmantot, lai segtu zaudējumus saistībā ar visu to finansēšanas un investīciju darbību portfeli, kuras atbalsta ar 1. punktā minētajiem finanšu produktiem.
3. Zaudējumus, ieņēmumus un atmaksājumus no 1. punktā minētā finanšu produkta, kā arī iespējamās atgūtos līdzekļus proporcionāli attiecina uz minētajā punktā norādītajiem finanšu instrumentiem un ES garantijām, ar kurām minētajam finanšu produktam sniedz kombinēto Savienības atbalstu.
 4. Šā panta 1. punktā minēto finanšu produktu noteikumus un nosacījumus, tostarp attiecīgās zaudējumu, ieņēmumu, atmaksājumu un atgūto līdzekļu proporcionālās daļas, nosaka 17. pantā minētajā garantijas nolīgumā.

II NODAĻA

Fonds InvestEU

8. pants

Politikas logi

1. Fonds *InvestEU* darbojas, izmantojot šādus četrus politikas logus, kas novērš tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas to konkrētajā darbības jomā:
 - a) ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logu, kas ietver ilgtspējīgas investīcijas tādās jomās kā transports, tajā skaitā multimodāls transports, ceļu satiksmes drošība, tostarp saskaņā ar Savienības mērķi līdz 2050. gadam novērst ceļu satiksmes negadījumus ar bojāgājušajiem un smagi ievainotajiem, dzelzceļa un autoceļu infrastruktūras atjaunošana un uzturēšana, enerģētika, jo īpaši atjaunojamie energoresursi, energoefektivitāte atbilstīgi 2030. gada enerģētikas politikas satvaram, ēku renovācijas projekti, galveno uzmanību pievēršot energotaupībai un ēku integrēšanai savienotajā enerģētikas, uzkrāšanas, digitālajā un transporta sistēmā, starpsavienojumu līmeņa uzlabošana, digitālā savienojamība un piekļuve, tostarp lauku apvidos, izejvielu piegāde un pārstrāde, kosmos, okeāni, ūdeņi, tostarp iekšzemes ūdensceļi, atkritumu apsaimniekošana saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un aprites ekonomiku, dabas un cita vides infrastruktūra, kultūras mantojums, tūrisms, iekārtas, mobilie aktīvi un tādu inovatīvu tehnoloģiju, tostarp pārejas tehnoloģiju, ieviešana, kas veicina Savienības mērķu īstenošanu vides vai klimatnoturības, vai sociālās ilgtspējas jomā un kas atbilst Savienības standartiem vides vai sociālās ilgtspējas jomā;
 - b) pētniecības, inovācijas un digitizācijas politikas logu, kas ietver pētniecības, produktu izstrādes un inovācijas darbības, tehnoloģiju un pētniecības rezultātu tālāknodošanu tirgum, lai atbalstītu tirgus veicinātāju un uzņēmumu sadarbību, inovatīvu risinājumu demonstrēšanu un ieviešanu un atbalstu inovatīvu uzņēmumu izaugsmei, kā arī Savienības rūpniecības digitizāciju;
 - c) MVU politikas logu, kas ietver piekļuvi finansējumam un tā pieejamību galvenokārt MVU, tostarp inovatīviem MVU un MVU, kas darbojas kultūras un radošajās nozarēs, kā arī mazām vidējās kapitalizācijas sabiedrībām;

d) sociālo investīciju un prasmju politikas logu, kas ietver mikrofinansēšanu, sociālo uzņēmumu finansēšanu un sociālo ekonomiku, kā arī pasākumus dzimumu līdztiesības prasmju, kā arī izglītības, apmācības un saistīto pakalpojumu veicināšanai, ieskaitot veselības un izglītības infrastruktūru un sociālos un studentu mājokļus, sociālo inovāciju, veselību un ilgtermiņa aprūpi, iekļaušanu un pieejamību, kultūras un radošās darbības ar sociālu mērķi un neaizsargāto cilvēku, tostarp trešo valstu valstspiederīgo, integrāciju.

2. Visos politikas logos horizontāli izveido taisnīgas pārkārtošanās shēmu. Minētā shēma ietver investīcijas, ar ko pievēršas sociālajām, ekonomiskajām un vides problēmām, kuras izriet no pārkārtošanās procesa virzībā uz 2030. gadam izvirzītā Savienības klimata mērķrādītāja sasniegšanu un tā mērķi panākt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam, kā arī sniedz labumu teritorijām, kas noteiktas taisnīgas pārkārtošanās plānā, kuru dalībvalsts sagatavojusi saskaņā ar Taisnīgas pārkārtošanās fonda regulas attiecīgajiem noteikumiem.

3. Visi politikas logi var ietvert stratēģiskas investīcijas, tostarp svarīgus projektus visas Eiropas interesēs, tādu galasaņēmēju atbalstam, kuru darbības ir Savienībai stratēģiski svarīgas, jo īpaši no zaļās un digitālās pārkārtošanās, uzlabotas noturības un stratēģisku vērtības ķēžu stiprināšanas viedokļa.

Lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu drošību, gadījumā, ja tiek veiktas stratēģiskas investīcijas aizsardzības un kosmosa nozarēs un kibernetikas jomā, kā arī konkrēta veida projektos, kas izraisa aktuālas un tiešas sekas drošībai kritiskās nozarēs, saskaņā ar šā panta 9. punktu pieņemtajās investīciju pamatnostādnes ("investīciju pamatnostādnes") nosaka ierobežojumus attiecībā uz galasaņēmējiem, kurus kontrolē trešā valsts vai trešo valstu subjekti, un attiecībā uz galasaņēmējiem, kuru izpildvadība atrodas ārpus Savienības. Minētos ierobežojumus nosaka atbilstīgi principiem attiecībā uz atbalstītājiem subjektiem, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu un atceļ Regulu (ES) 2018/1092, attiecīgajos noteikumos un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas, ar ko izveido Savienības Kosmosa programmu un Eiropas Savienības kosmosa programmas aģentūru, un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu 541/2014/ES, attiecīgajos noteikumos.

Investīciju pamatnostādnes, ņemot vērā visus piemērojamos sabiedriskās kārtības vai drošības apsvērumus, izklāsta visas nepieciešamās prasības attiecībā uz galasaņēmēju kontroli un izpildvadību citās jomās, kā arī uz starpnieku kontroli. Ņemot vērā minētās prasības, valde nosaka visas nepieciešamās papildu prasības.

4. Ja finansēšanas vai investīciju darbība, kas ierosināta Investīciju komitejai, attiecas uz vairāk nekā vienu politikas logu, to iedala tajā politikas logā, kurš atbilst darbības galvenajam mērķim vai vairuma tās apakšprojektu galvenajam mērķim, ja vien investīciju pamatnostādnes nav noteikts citādi.

5. Finansēšanas un investīciju darbības izvērtē, lai noskaidrotu, vai tām ir ietekme uz vidi, klimatu vai sociālo jomu. Ja minētajām darbībām ir šāda ietekme, piemēro pārbaudes klimata, vides un sociālās ilgtspējas jomā, lai līdz minimumam samazinātu negatīvo ietekmi un maksimāli palielinātu ieguvumus klimata, vides un sociālās dimensijas jomā. Minētajā nolūkā projektu virzītāji, kas pieprasa finansējumu, sniedz atbilstīgu informāciju, pamatojoties uz 6. punktā minētajām norādēm. Projektus, kuri nepārsniedz konkrētu apjomu, kas noteikts šajās norādēs, atbrīvo no minētajām pārbaudēm. Projekti, kas neatbilst klimata mērķiem, nav tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar šo regulu. Ja īstenošanas partneris secina, ka ilgtspējas pārbaude nav jāveic, tas iesniedz pamatojumu Investīciju komitejai.

6. Komisija izstrādā ilgtspējas norādes, kas saskaņā ar Savienības vides un sociālajiem mērķiem un standartiem un pienācīgi ņemot vērā principu "nenodari būtisku kaitējumu", ļauj:

- a) attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām – nodrošināt noturību pret iespējamām nelabvēlīgām klimata pārmaiņu sekām, veicot izvērtējumu par neaizsargātību pret klimata pārmaiņām un riska izvērtējumu, tostarp realizējot attiecīgus pielāgošanās pasākumus, un attiecībā uz seku mazināšanu – izmaksu un ieguvumu analizē iekļaut siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksas un klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumu pozitīvo ietekmi;
- b) atskaitīties par projektu konsolidētu ietekmi attiecībā uz dabas kapitāla galvenajiem elementiem, proti, gaisu, ūdeni, zemi un bioloģisko daudzveidību;

- c) novērtēt projektu sociālo ietekmi, tostarp uz dzimumu līdztiesību, konkrētu teritoriju vai iedzīvotāju sociālo iekļaušanu un ekonomikas attīstību teritorijās un nozarēs, kuras skar strukturālas problēmas, piemēram, nepieciešamība dekarbonizēt ekonomiku;
- d) noteikt projektus, kas nav saderīgi ar klimata mērķu sasniegšanu;
- e) sniegt īstenošanas partneriem norādes par 5. punktā paredzēto pārbaudi.

7. Īstenošanas partneri sniedz vajadzīgo informāciju, kas ļauj izsekot investīcijām, kuras sekmē Savienības mērķu īstenošanu klimata un vides jomā, pamatojoties uz norādījumiem, kuri Komisijai ir jāizstrādā.

8. Īstenošanas partneri nosaka mērķi, ka vismaz 60 % investīciju saskaņā ar ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logu veicina Savienības mērķu īstenošanu klimata un vides jomā.

Komisija kopā ar īstenošanas partneriem cenšas nodrošināt, ka daļa no ES garantijas, ko izmanto ilgtspējīgas infrastruktūras politikas logam, tiek sadalīta tā, lai panāktu līdzsvaru starp dažādajām jomām, kuras minētas 1. punkta a) apakšpunktā.

9. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 33. pantu, lai papildinātu šo regulu ar investīciju pamatnostādņēm katram politikas logam. Investīciju pamatnostādņēs nosaka arī taisnīgas pārkārtošanās shēmas īstenošanas kārtību, kā minēts šā panta 2. punktā. Investīciju pamatnostādnes sagatavo ciešā dialogā ar EIB grupu un citiem potenciālajiem īstenošanas partneriem.

10. Attiecībā uz stratēģiskajām finansēšanas un investīciju darbībām aizsardzības un kosmosa nozarēs un kibernetikas jomā investīciju pamatnostādņēs var noteikt ierobežojumus intelektuālā īpašuma tiesību nodošanai un licencēšanai attiecībā uz kritiski svarīgām tehnoloģijām un tehnoloģijām, kas ir būtiskas Savienības un tās dalībvalstu drošības aizsardzībai, vienlaikus ievērojot dalībvalstu kompetenci eksporta kontroles jomā.

11. Komisija īstenošanas partneriem, Investīciju komitejai un konsultatīvajiem partneriem dara pieejamu informāciju par investīciju pamatnostādņu piemērošanu un interpretāciju.

9. pants

Nodalījumi

1. Regulas 8. panta 1. punktā minētie politikas logi sastāv no ES nodalījuma un dalībvalsts nodalījuma. Minētie nodalījumi novērš tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas šādi:

a) ES nodalījums ietver šādas situācijas:

- i) tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas, kas saistītas ar Savienības politikas prioritātēm;
- ii) Savienības mēroga vai specifiskas dalībvalsts tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas; vai
- iii) tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas, kuru dēļ ir jāizstrādā inovatīvi finanšu risinājumi un tirgus struktūras, un jo īpaši jaunas vai sarežģītas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas;

b) dalībvalsts nodalījums novērš konkrētas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas vienā vai vairākos reģionos vai dalībvalstīs, lai sasniegtu politikas mērķus attiecībā uz investīciju fondiem, uz kuriem attiecas dalītā pārvaldība, vai attiecībā uz papildu summu, ko dalībvalsts piesūķirusi saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu, jo īpaši, lai stiprinātu ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju Savienībā, novēršot nelīdzsvarotību starp tās reģioniem.

2. Ja nepieciešams, 1. punktā minētos nodalījumus izmanto savstarpēji papildinošā veidā, lai atbalstītu finansēšanas vai investīciju darbības, tostarp apvienojot atbalstu no abiem nodalījumiem.

10. pants

Konkrēti noteikumi, kas piemērojami dalībvalsts nodalījumam

1. Summas, kuras dalībvalsts piešķirusi brīvprātīgi, ievērojot noteikumus par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam vai noteikumus par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP Stratēģisko plānu regulā, vai summas, kas sniegtas skaidras naudas veidā saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta trešo daļu, izmanto, lai veidotu uzkrājumus ES garantijas daļai dalībvalsts nodalījumā, kas sedz finansēšanas un investīciju darbības attiecīgajā dalībvalstī vai iespējamo ieguldījumu konsultāciju centrā *InvestEU*. Atkarībā no iemaksātās summas izcelsmes minētās summas izmanto, lai palīdzētu sasniegt politikas mērķus, kas noteikti partnerības nolīgumā, kas minēts Kopējo noteikumu regulas 2021. līdz 2027. gadam noteikumos par partnerības nolīguma sagatavošanu un iesniegšanu, programmās vai KLP stratēģiskajā plānā, ar ko palīdz realizēt programmu *InvestEU* nolūkā īstenot attiecīgos pasākumus, kuri noteikti atveseļošanas un noturības plānā, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, vai citos gadījumos mērķiem, kuri izklāstīti iemaksu nolīgumā.

2. Lai izveidotu minēto ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā, starp dalībvalsti un Komisiju noslēdz iemaksu nolīgumu.

Šā punkta ceturto daļu un šā panta 5. punktu nepiemēro papildu summai, ko dalībvalsts nodrošina saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu.

Šā panta noteikumus attiecībā uz summām, kas piešķirtas, ievērojot noteikumus par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam, vai noteikumus par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP stratēģisko plānu regulā, nepiemēro iemaksu nolīgumam par dalībvalsts papildu summu, kura minēta šīs regulas 4. panta 1. punkta trešajā daļā.

Dalībvalsts un Komisija noslēdz iemaksu nolīgumu vai izdara tajā grozījumus četru mēnešu laikā pēc tam, kad Komisija ir pieņēmusi lēmumu apstiprināt partnerības nolīgumu, ievērojot Kopējo noteikumu regulas 2021. līdz 2027. gadam noteikumus par partnerības nolīguma apstiprināšanu vai KLP stratēģisko plānu saskaņā ar KLP stratēģisko plānu regulu, vai vienlaikus ar Komisijas lēmumu, ar ko groza programmu saskaņā ar noteikumiem par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam, vai KLP stratēģisko plānu saskaņā ar KLP stratēģisko plānu regulas noteikumiem par KLP stratēģisko plānu grozījumiem.

Divas vai vairākas dalībvalstis var noslēgt kopīgu iemaksu nolīgumu ar Komisiju.

Atkāpjoties no Finanšu regulas 211. panta 1. punkta, ES garantijas uzkrājumu likmi dalībvalsts nodalījumā nosaka 40 % apjomā, un katrā iemaksu nolīgumā to var koriģēt uz leju vai uz augšu, lai ņemtu vērā riskus, kas ir saistīti ar finanšu produktiem, kurus paredzēts izmantot.

3. Iemaksu nolīgumā ir iekļauti vismaz šādi elementi:

a) kopējā summa ES garantijas daļai dalībvalsts nodalījumā, kura attiecas uz attiecīgo dalībvalsti, minētās garantijas uzkrājumu likme, iemaksas summa no dalītas pārvaldības fondiem vai summa, kas sniegta saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu, uzkrājumu veidošanās posms un izrietošo iespējamo saistību summa, kura jāsedz ar kompensējošu garantiju, ko sniedz attiecīgā dalībvalsts;

- b) dalībvalsts stratēģija, kas ietver finanšu produktus un to minimālo sviras efektu, ģeogrāfiskais segums, ja nepieciešams, ieskaitot reģionālo segumu, projektu veidi, investīciju laikposms un attiecīgā gadījumā galasaņēmēju un atbalsttiesīgo starpnieku kategorijas;
- c) potenciālais īstenošanas partneris vai partneri, kas ierosināti saskaņā ar 15. panta 1. punkta ceturto daļu, un Komisijas pienākums informēt attiecīgo dalībvalsti par izvēlēto īstenošanas partneri vai partneriem;
- d) visas dalītas pārvaldības fondu iemaksas vai saskaņā ar 4. panta 1. punkta trešo daļu iemaksātās summas konsultāciju centrā *InvestEU*;
- e) pienākumus sniegt dalībvalstij gada ziņojumus, tostarp ziņot par attiecīgajiem rādītājiem, kas saistīti ar politikas mērķiem, uz kuriem attiecas partnerības nolīgums, programma, KLP stratēģiskais plāns vai atveseļošanas un noturības plāni un kuri minēti iemaksu nolīgumā;
- f) noteikumi par ES garantijas daļas atmaksu no dalībvalsts nodalījuma;
- g) iespējamā kombinēšana ar ES nodalījuma resursiem saskaņā ar 9. panta 2. punktu, tostarp daudzpakāpju struktūrā, lai panāktu labāku riska segumu.

4. Iemaksu nolīgumus īsteno Komisija, izmantojot garantijas nolīgumus, kas noslēgti ar īstenošanas partneriem saskaņā ar 17. pantu, un konsultāciju nolīgumus, kuri noslēgti ar konsultāciju partneriem saskaņā ar 25. panta 1. punkta otro daļu.

Ja deviņu mēnešu laikā pēc iemaksu nolīguma noslēgšanas nav noslēgts garantijas nolīgums, iemaksu nolīgumu izbeidz vai pagarina, savstarpēji vienojoties. Ja deviņu mēnešu laikā pēc iemaksu nolīguma noslēgšanas par iemaksu nolīguma summu nav pilnībā uzņemtas saistības saskaņā ar vienu vai vairākiem garantijas nolīgumiem, minēto summu attiecīgi groza. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalstis piešķirušas, ievērojot noteikumus par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam, vai noteikumus par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP stratēģisko plānu regulā, izmanto atkārtoti saskaņā ar minētajām regulām. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalsts piešķirusi saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta trešo daļu, atmaksā dalībvalstij.

Ja garantijas nolīgums nav pienācīgi īstenots laikposmā, kas attiecīgajā iemaksu nolīgumā noteikts noteikumos par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam, vai noteikumos par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP stratēģisko plānu regulā, vai garantiju nolīguma gadījumā – saistībā ar summām, kas sniegtas saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta trešo daļu, iemaksu nolīgumu groza. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalstis piešķirušas, ievērojot noteikumus par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam, vai noteikumus par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP stratēģisko plānu regulā, izmanto atkārtoti saskaņā ar minētajām regulām. Neizmantoto uzkrājumu summu, kas attiecināma uz summām, kuras dalībvalsts piešķirusi saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punkta trešo daļu, atmaksā dalībvalstij.

5. Uz ES garantijas daļas uzkrājumiem dalībvalsts nodalījumam, kas izveidots ar iemaksu nolīgumu, attiecas šādi noteikumi:

- a) pēc veidošanās posma, kas minēts 3. punkta a) apakšpunktā, jebkurš uzkrājumu gada pārpalikums, kurš aprēķināts, uzkrājumu summu, kāda ir nepieciešama saskaņā ar iemaksu nolīgumā noteikto uzkrājumu likmi, salīdzinot ar faktiskajiem uzkrājumu apjomiem, izmanto atkārtoti, ievērojot noteikumus par ERAF, ESF+, Kohēzijas fonda un EJZAF izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti Kopējo noteikumu regulā 2021. līdz 2027. gadam, un noteikumus par ELFLA izmantošanu ar programmas *InvestEU* starpniecību, kas noteikti KLP Stratēģisko plānu regulā;

- b) atkāpjoties no Finanšu regulas 213. panta 4. punkta, pēc veidošanās posma, kas minēts 3. punkta a) apakšpunktā, uzkrājumi nerada gada papildinājumus laikā, kad ir pieejama minētā ES garantijas daļa no dalībvalsts nodalījuma;
 - c) komisija nekavējoties informē dalībvalsti, ja uzkrājumu līmenis minētajai ES garantijas daļai samazinās zem 20 % no sākotnējiem uzkrājumiem tāpēc, ka tiek pieprasīts izmantot šo ES garantijas daļu dalībvalsts nodalījumā;
 - d) ja uzkrājumu līmenis minētajai ES garantijas daļai no dalībvalsts nodalījuma sasniedz 10 % no sākotnējiem uzkrājumiem, attiecīgā dalībvalsts pēc Komisijas pieprasījuma Finanšu regulas 212. pantā minētajā kopējā uzkrājumu fondā iemaksā līdz 5 % no sākotnējiem uzkrājumiem.
6. Attiecībā uz summām, kas minētas 4. panta 1. punkta trešajā daļā, gada pārpalikumu un papildinājumu pārvaldību pēc veidošanās posma nosaka iemaksu nolīgumā.

III NODAĻA

Komisijas un EIB grupas partnerība

11. pants

Partnerības joma

1. Komisija un EIB grupa saskaņā ar šo regulu izveido partnerību ar mērķi atbalstīt programmu *InvestEU* īstenošanu un veicināt konsekveni, iekļautību, papildināmību un efektīvu izvēršanu. Saskaņā ar šo regulu un kā sīkāk precizēts 3. punktā minētajos nolīgumos, EIB grupa:
- a) īsteno 13. panta 4. punktā minēto ES garantijas daļu;
 - b) atbalsta fonda *InvestEU* ES nodalījuma un attiecīgā gadījumā dalībvalsts nodalījuma īstenošanu, jo īpaši:
 - i) kopā ar potenciālajiem īstenošanas partneriem palīdz izstrādāt investīciju pamatnostādnes saskaņā ar 8. panta 9. punktu, rezultātu pārskatu saskaņā ar 22. pantu un citus dokumentus, kuros izklāstīti fonda *InvestEU* darbības norādījumi;
 - ii) kopā ar Komisiju un potenciālajiem īstenošanas partneriem nosaka riska metodiku un riska kartēšanas sistēmu, kas attiecas uz īstenošanas partneru finansēšanas un investīciju darbībām, lai šādas darbības varētu novērtēt kopējā reitingu skalā;
 - iii) pēc Komisijas pieprasījuma un vienojoties ar attiecīgo potenciālo īstenošanas partneri, veic minētā potenciālā īstenošanas partnera sistēmu izvērtējumu un sniedz mērķtiecīgas tehniskās konsultācijas par minētajām sistēmām, ja un ciktāl to prasa pilāra izvērtējuma audita secinājumi, ņemot vērā minētā potenciālā īstenošanas partnera paredzēto finanšu produktu īstenošanu;
 - iv) sniedz nesaistošu atzinumu par aspektiem, kuri saistīti ar banku darbību, jo īpaši par finanšu risku un finanšu noteikumiem attiecībā uz to ES garantijas daļu, kas piešķirama īstenošanas partnerim, kurš nav EIB grupa, kā noteikts garantijas nolīgumā, kas jānoslēdz ar minēto īstenošanas partneri;
 - v) veic kopējā portfeļa finanšu riska un atbildības simulācijas un prognozes, pamatojoties uz pieņēmumiem, par kuriem panākta vienošanās ar Komisiju;
 - vi) novērtē kopējā portfeļa finanšu risku un sniedz finanšu pārskatus par kopējo portfeli; un

- vii) pēc Komisijas pieprasījuma un vienojoties ar īstenošanas partneri, saskaņā ar 17. panta 2. punkta g) apakšpunktu sniedz Komisijai pārstrukturēšanas un atgūšanas pakalpojumus, kā noteikts šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajā nolīgumā, ja minētais īstenošanas partneris vairs nav atbildīgs par pārstrukturēšanas un atgūšanas darbību veikšanu saskaņā ar attiecīgo garantijas nolīgumu;
- c) var nodrošināt spēju veidošanu, kā minēts 25. panta 2. punkta h) apakšpunktā, valsts attīstību veicinošai bankai vai iestādei un citus pakalpojumus saistībā ar tādu finanšu produktu īstenošanu, kurus atbalsta ar ES garantiju, ja to pieprasa minētā valsts attīstību veicinošā banka vai iestāde;
- d) attiecībā uz konsultāciju centru *InvestEU*:
- i) no 4. panta 3. punktā minētā finansējuma saņem summu, kas nepārsniedz 300 000 000 EUR, par 25. pantā minētajām konsultatīvajām iniciatīvām un šā apakšpunkta ii) punktā minētajiem darbības uzdevumiem;
- ii) konsultē Komisiju un veic darbības uzdevumus, kas noteikti 3. punkta c) apakšpunktā minētajā nolīgumā:
- sniedzot atbalstu Komisijai konsultāciju centra *InvestEU* plānošanā, izveidē un darbībā,
 - izvērtējot konsultatīva atbalsta pieprasījumus, par kuriem Komisija neuzskata, ka uz tiem attiecas esošās konsultatīvās iniciatīvas, ar mērķi atbalstīt Komisijas lēmumu par piešķiršanu attiecībā uz konsultatīviem pieprasījumiem, kas saņemti, izmantojot 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā definēto galveno piekļuves punktu,
 - sniedzot atbalstu valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm pēc to pieprasījuma: nodrošinot 25. panta 2. punkta h) apakšpunktā minēto spēju veidošanu saistībā ar minēto struktūru konsultatīvo spēju attīstīšanu, lai tās varētu piedalīties konsultāciju iniciatīvās,
 - pēc Komisijas un potenciālā konsultatīvā partnera pieprasījuma un ar EIB grupas piekrišanu Komisijas vārdā noslēdzot nolīgumu ar konsultāciju partneri par konsultatīvo iniciatīvu īstenošanu.

EIB grupa nodrošina, ka uzdevumi, kas minēti pirmās daļas d) apakšpunkta ii) punktā, tiek veikti pilnīgi neatkarīgi no tās kā padomdevēja partnera lomas.

Komisija pēc vajadzības sadarbojas ar īstenošanas partneri, pamatojoties uz pirmās daļas b) apakšpunkta iv) punktā minētā EIB grupas atzinuma konstatējumiem. Komisija informē EIB grupu par savu lēmumu pieņemšanas rezultātiem.

2. Ar banku darbību saistītā informācija, kuru Komisija nosūta EIB grupai saskaņā ar 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta ii) punktu, b) apakšpunkta iv) punktu, b) apakšpunkta v) punktu un b) apakšpunkta vi) punktu, nav plašāka par informāciju, kas noteikti nepieciešama EIB grupai, lai tā varētu pildīt savus pienākumus saskaņā ar minētajiem punktiem. Komisija ciešā dialogā ar EIB grupu un potenciālajiem īstenošanas partneriem nosaka minētās ar banku darbību saistītās informācijas raksturu un apjomu, ņemot vērā ES garantijas pareizas finanšu pārvaldības prasības, īstenošanas partnera likumīgās intereses attiecībā uz komerciāli sensitīvu informāciju un EIB grupas vajadzības, pildot savus pienākumus saskaņā ar minētajiem punktiem.

3. Partnerības noteikumus nosaka nolīgumos, tostarp:

- a) par 13. panta 4. punktā noteiktās ES garantijas daļas piešķiršanu un īstenošanu:
- i) garantijas nolīgumā starp Komisiju un EIB grupu; vai
- ii) atsevišķos garantijas nolīgumos starp Komisiju un EIB un tās meitasuzņēmumiem vai (atkarībā no situācijas) citām struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar EIB statūtu 28. panta 1. punktu;
- b) Komisijas un EIB grupas nolīgumā attiecībā uz 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktu;
- c) Komisijas un EIB grupas nolīgumā attiecībā uz konsultāciju centru *InvestEU*;

d) pakalpojumu nolīgumos starp EIB grupu un valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm attiecībā uz spēju veidošanu un citiem pakalpojumiem, kas minēti 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā.

4. Neskarot šīs regulas 18. panta 3. punktu un 25. panta 4. punktu, izmaksas, kas EIB grupai radušās saistībā ar šā panta 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktā minēto uzdevumu veikšanu, atbilst nosacījumiem, par kuriem panākta vienošanās saskaņā ar šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto nolīgumu, un tās var segt no atmaksājumiem vai ieņēmumiem, kas attiecināmi uz ES garantiju, vai no uzkrājumiem saskaņā ar Finanšu regulas 211. panta 4. un 5. punktu, vai arī tās var segt no šīs regulas 4. panta 3. punktā minētā finansējuma, ja EIB grupa minētās izmaksas pamato, turklāt minēto izmaksu kopējā maksimālā robežvērtība ir 7 000 000 EUR.

5. Izmaksas, kas EIB grupai radušās saistībā ar 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta ii) punktā minēto darbības uzdevumu veikšanu, pilnībā sedz un apmaksā no summas, kas minēta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta i) punktā, ja EIB grupa minētās izmaksas pamato, turklāt minēto izmaksu kopējā maksimālā robežvērtība ir 10 000 000 EUR.

12. pants

Interesu konflikti

1. Regulas 10. pantā minētās partnerības ietvaros EIB grupa veic visas vajadzīgās darbības un piesardzības pasākumus, lai izvairītos no interešu konfliktiem ar citiem īstenošanas partneriem, tostarp izveidojot īpašu un neatkarīgu vienību 11. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta iii) un vi) punktā minēto uzdevumu veikšanai. Uz šo vienību attiecas stingri konfidencialitātes noteikumi, kurus vienības dalībniekiem turpina piemērot pēc tam, kad tie vienību ir atstājuši.

2. EIB grupa un citi īstenošanas partneri nekavējoties informē Komisiju par jebkuru situāciju, kas rada vai, iespējams, var radīt interešu konfliktu. Šābu gadījumā Komisija izlemj, vai interešu konflikts pastāv, un informē EIB grupu par secinājumiem. Interešu konflikta gadījumā EIB grupa veic atbilstīgus pasākumus. EIB grupa informē valdi par minētajiem pasākumiem un to rezultātiem.

3. EIB grupa veic vajadzīgos piesardzības pasākumus, lai, īstenojot konsultāciju centra *InvestEU* darbību, izvairītos no situācijām, kad varētu rasties interešu konflikts, jo īpaši attiecībā uz darbības uzdevumiem, ko tā veic, sniedzot atbalstu Komisijai, kā minēts 11. panta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta ii) punktā. Interešu konflikta gadījumā EIB grupa veic atbilstīgus pasākumus.

IV NODAĻA

ES garantija

13. pants

ES garantija

1. ES garantiju īstenošanas partneriem piešķir kā neatsaucamu, beznosacījumu un pēc pieprasījuma nodrošinātu garantiju saskaņā ar Finanšu regulas 219. panta 1. punktu, un to īsteno netiešā pārvaldībā saskaņā ar Finanšu regulas X sadaļu.

2. ES garantijas atbildība ir saistīta ar finanšu produktu īpašībām un riska profilu, ņemot vērā attiecīgo produktu pamatā esošo finansēšanas un investīciju darbību raksturu un to, kā finanšu produkti izpilda nospraustos politikas mērķus.

Ja tas ir pienācīgi pamatots ar to politikas mērķu būtību, uz kuru izpildi vērsti finanšu produkts, un ar to, ka finanšu produktiem jābūt paredzētajiem galasaņēmējiem pieejamiem, galasaņēmējam nodrošinātā finansējuma izmaksas var samazināt vai minētā finansējuma noteikumus var uzlabot, samazinot atlīdzību par ES garantiju vai – vajadzības gadījumā – no Savienības budžeta sedzot atlikušās īstenošanas partnerim radušās administratīvās izmaksas, jo īpaši:

- a) ja saspringti finanšu tirgus apstākļi liegta īstenot finansēšanas vai investīciju darbību, nosakot cenu saskaņā ar tirgus konjunktūru; vai
- b) ja nepieciešams stimulēt finansēšanas un investīciju darbības nozarēs vai jomās, kurās ir būtiskas tirgus nepilnības vai neoptimāla investīciju situācija, vai veicināt investīciju platformu izveidi.

ES garantijas atlīdzības samazinājumu vai atlikušo īstenošanas partnerim radušos administratīvo izmaksu, kas minētas otrajā daļā, segšanu var veikt tiktāl, cik tā nerada būtisku ietekmi uz *InvestEU* garantijas uzkrājumiem.

ES garantijas atlīdzības samazinājums pilnā apmērā dod labumu galasaņēmējiem.

3. Nosacījumu, kas izklāstīts Finanšu regulas 219. panta 4. punktā, piemēro katram īstenošanas partnerim, pamatojoties uz darījumu portfeli.

4. EIB grupai piešķir 75 % no ES garantijas saskaņā ar ES nodalījumu, kā minēts 4. panta 1. punkta pirmajā daļā, 19 614 232 554 EUR apmērā. EIB grupa sniedz kopējo finanšu iemaksu 4 903 558 139 EUR apmērā. Šo iemaksu nodrošina tādā veidā un formā, kas veicina fonda *InvestEU* īstenošanu un 15. panta 2. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu.

5. Atlikušos 25 % no ES garantijas ES nodalījumā piešķir citiem īstenošanas partneriem, kas arī veic finanšu iemaksu, kuras apjomu nosaka garantijas nolīgumos.

6. Tiek darīts viss iespējams, lai nodrošinātu, ka investīciju laikposma beigās ir aptverts plašs nozaru un reģionu loks un nav pieļauta pārmērīga koncentrācija nozares vai ģeogrāfiskā līmenī. Minētie centieni ietver stimulus mazākām vai mazāk sarežģītām valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm, kam ir salīdzinošas priekšrocības, pateicoties to klātbūtnei uz vietas, zināšanām un kompetencei investīciju jomā. Komisija izstrādā saskaņotu pieeju minēto centienu atbalstīšanai.

7. Šīs regulas 4. panta 2. punkta pirmajā daļā minēto ES garantijas atbalstu piešķir saskaņā ar Regulas (ES) 2020/2094 3. panta 6. punktā izklāstītajiem nosacījumiem. Citos gadījumos ES garantijas atbalstu var piešķirt finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas šī regula, investīciju laikposmam, kas beidzas 2027. gada 31. decembrī.

Līgumus starp īstenošanas partneri un galasaņēmēju vai finanšu starpnieku, vai citu subjektu, kurš minēts 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā, saskaņā ar ES garantiju, kas minēta 4. panta 2. punkta pirmajā daļā, paraksta vēlākais vienu gadu pēc tam, kad īstenošanas partneris ir apstiprinājis attiecīgo finansēšanas vai investīciju darbību. Citos gadījumos līgumus starp īstenošanas partneri un galasaņēmēju vai finanšu starpnieku vai jebkuru citu subjektu, kurš minēts 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā, paraksta līdz 2028. gada 31. decembrim.

14. pants

Atbalsttiesīgas finansēšanas un investīciju darbības

1. Fonds *InvestEU* atbalsta tikai tādas finansēšanas un investīciju darbības, kas:

- a) atbilst nosacījumiem, kuri izklāstīti Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) līdz e) apakšpunktā, jo īpaši tirgus nepilnībām, neoptimālām investīciju situācijām un papildināmībai, kā izklāstīts Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā un šīs regulas V pielikumā, un vajadzības gadījumā maksimāli palielina privātās investīcijas saskaņā ar Finanšu regulas 209. panta 2. punkta d) apakšpunktu;

- b) veicina Savienības politikas mērķu sasniegšanu un saskaņā ar šīs regulas II pielikumu ietilpst to jomu tvērumā, kuras ir atbalsttiesīgas finansēšanas un investīciju darbībām atbilstīgajā politikas logā;
- c) nesniedz finansiālu atbalstu izslēgtajām darbībām, kuras uzskaitītas šīs regulas V pielikuma B iedaļā; un
- d) atbilst investīciju pamatnostādņēm.

2. Papildus projektiem, kas atrodas Savienībā vai ar dalībvalsti saistītā aizjūras zemē vai teritorijā, kā noteikts LESD II pielikumā, fonds *InvestEU*, izmantojot finansēšanas un investīciju darbības, var atbalstīt šādus projektus un darbības:

- a) projektus ar subjektiem, kuri atrodas vai ir iedibināti vienā vai vairākās dalībvalstīs, ja projekti attiecas uz vienu vai vairākām trešām valstīm, tostarp valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm, valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, Eiropas Ekonomikas zona vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija, aizjūras zemi vai teritoriju, kā noteikts LESD II pielikumā, vai uz asociēto trešo valsti, neatkarīgi no tā, vai minētajās trešās valstīs vai aizjūras zemēs vai teritorijās partneris ir, vai tāda nav;
- b) finansēšanas un investīciju darbības 5. pantā minētajās valstīs, kas ir veikušas iemaksu konkrētā finanšu produktā.

3. Fonds *InvestEU* var atbalstīt finansēšanas un investīciju darbības, kas sniedz finansējumu galasaņēmējiem, kuri ir juridiskas personas, kas iedibinātas kādā no šīm valstīm vai teritorijām:

- a) dalībvalsts vai ar dalībvalsti saistīta aizjūras zeme vai teritorija, kā izklāstīts LESD II pielikumā;
- b) programmas *InvestEU* asociētā trešā valsts saskaņā ar 5. pantu;
- c) attiecīgā gadījumā – 2. punkta a) apakšpunktā minēta trešā valsts;
- d) citas trešās valstis, ja nepieciešams finansēt projektu kādā valstī vai teritorijā, kas minēta a), b) vai c) apakšpunktā.

15. pants

Tādu īstenošanas partneru izvēle, kuri nav EIB grupa

1. Komisija izraugās īstenošanas partnerus, kas nav EIB grupa, saskaņā ar Finanšu regulas 154. pantu.

Īstenošanas partneri var veidot grupu. Īstenošanas partneris var būt vienas vai vairāku grupu dalībnieks.

Attiecībā uz ES nodalījumu atbalsttiesīgie partneri ir pauduši ieinteresētību saistībā ar 13. panta 5. punktā minēto ES garantijas daļu.

Attiecībā uz dalībvalsts nodalījumu attiecīgā dalībvalsts var kā īstenošanas partnerus ierosināt vienu vai vairākus partnerus no tiem partneriem, kuri ir pauduši ieinteresētību. Attiecīgā dalībvalsts kā īstenošanas partneri var ierosināt arī EIB grupu un uz sava rēķina slēgt ar EIB grupu līgumus par 11. pantā uzskaitīto pakalpojumu sniegšanu.

Ja attiecīgā dalībvalsts neierosina īstenošanas partneri, Komisija saskaņā ar šā punkta trešo daļu izraugās īstenošanas partnerus no tiem atbalsttiesīgajiem partneriem, kas spēj veikt finansēšanas un investīciju darbības attiecīgajās ģeogrāfiskajās teritorijās.

2. Izraugoties īstenošanas partnerus, Komisija nodrošina, ka finanšu produktu portfelis fonda *InvestEU* ietvaros atbilst šādiem mērķiem:

- a) maksimāli aptvert 3. pantā noteiktos mērķus;
- b) maksimāli palielināt ES garantijas ietekmi, izmantojot īstenošanas partnera piešķirtos pašu līdzekļus;
- c) attiecīgos gadījumos maksimāli izmantot privātās investīcijas;

- d) veicināt inovatīvus finanšu un riska risinājumus, lai novērstu tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas;
 - e) panākt ģeogrāfisko diversifikāciju, pakāpeniski piešķirot ES garantiju, un dot iespēju finansēt mazākus projektus;
 - f) nodrošināt pietiekamu riska dažādošanu.
3. Izraugoties īstenošanas partnerus, Komisija arī ņem vērā:
- a) iespējamās izmaksas un atlīdzību no Savienības budžeta;
 - b) īstenošanas partnera spēju pilnībā īstenot Finanšu regulas 155. panta 2. un 3. punktā minētās prasības, kuras saistītas ar nodokļu apiešanu, krāpšanu nodokļu jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, terorisma finansēšanu un jurisdikcijām, kas nesadarbojas.
4. Valsts attīstību veicinošas bankas un iestādes var izraudzīties par īstenošanas partneriem ar nosacījumu, ka tās atbilst šā panta prasībām.

16. pants

Atbalsttiesīgi finansējuma veidi

1. ES garantiju var izmantot, lai segtu risku šādu veidu finansējumam, ko nodrošina īstenošanas partneri:
- a) aizdevumi, garantijas, pretgarantijas, kapitāla tirgus instrumenti, jebkura cita veida finansējums vai kredītqualitātes uzlabojums, tostarp pakārtotais parāds, pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, ko tieši vai netieši sniedz, izmantojot finanšu starpniekus, fondus, investīciju platformas vai citas metodes, lai novirzītu tos galasaņēmējiem;
 - b) īstenošanas partnera finansējums vai garantijas citai finanšu iestādei, lai tā varētu veikt a) apakšpunktā minētās finansēšanas darbības.

Lai to segtu no ES garantijas, šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minēto finansējumu piešķir, iegādājas vai emitē to finansēšanas un investīciju darbību labā, kas minētas 14. panta 1. punktā, ja īstenošanas partnera finansējums ir piešķirts saskaņā ar finanšu nolīgumu vai darījumu, kuru īstenošanas partneris parakstījis vai noslēdzis pēc tam, kad tika parakstīts garantijas nolīgums, kura derīguma termiņš nav beidzies vai kurš nav anulēts.

2. ES garantija atbalsta finansēšanas un investīciju darbības, izmantojot fondus vai citas starpniekstruktūras, saskaņā ar noteikumiem, kas jānosaka investīciju pamatnostādņēs, pat ja šādas struktūras investē mazāko daļu no pašu investētajām summām ārpus Savienības un trešās valstīs, kuras minētas 14. panta 2. punktā, vai investē mazāko daļu no pašu investētajām summām aktīvos, kas nav atbalsttiesīgi saskaņā ar šo regulu.

17. pants

Garantijas nolīgumi

1. Komisija ar katru īstenošanas partneri noslēdz garantijas nolīgumu par ES garantijas piešķiršanu līdz apjomam, kas ir jānosaka Komisijai.

Ja īstenošanas partneri veido grupu, tiek noslēgts vienots garantijas nolīgums starp Komisiju un katru grupas īstenošanas partneri vai ar vienu īstenošanas partneri, kas rīkojas grupas vārdā.

2. Garantijas nolīgumā ir šāda informācija:
- a) īstenošanas partnera sniedzamās finanšu iemaksas summa un noteikumi;
 - b) noteikumi attiecībā uz finansējumu vai garantijām, kas īstenošanas partnerim jāsniedz citai juridiskai personai, kura piedalās īstenošanā, ja tāda ir;

- c) sīki izstrādāti noteikumi par ES garantijas sniegšanu saskaņā ar 19. pantu, tostarp par konkrētu instrumentu veidu portfeļu segumu un attiecīgajiem notikumiem, kas izraisa iespējamus ES garantijas pieprasījumus;
- d) atlīdzība par riska uzņemšanos, kas jāpiešķir proporcionāli Savienības un īstenošanas partnera attiecīgajām riska uzņemšanās daļām vai atbilstīgi samazinājumam pienācīgi pamatotos gadījumos, ievērojot 13. panta 2. punktu;
- e) maksājuma nosacījumi;
- f) īstenošanas partnera apņemšanās piekrist Komisijas un Investīciju komitejas lēmumiem par ES garantijas izmantošanu ierosināto finansēšanas vai investīciju darbībām, neskarot īstenošanas partnera lēmumu pieņemšanu par ierosināto finansēšanas vai investīciju darbību bez ES garantijas;
- g) noteikumi un procedūras attiecībā uz prasījumu atgūšanu, kas jāuztic īstenošanas partnerim;
- h) finanšu un darbības ziņojumu sniegšana un uzraudzība attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar ES garantiju;
- i) galvenie darbības rādītāji, jo īpaši attiecībā uz ES garantijas izmantošanu, 3., 8. un 14. punktā izklāstīto mērķu un kritēriju izpildi, kā arī privātā kapitāla piesaisti;
- j) attiecīgā gadījumā – noteikumi un procedūras, kas saistītas ar finansējuma apvienošanas darbībām;
- k) citi attiecīgie noteikumi saskaņā ar Finanšu regulas 155. panta 2. punkta un X sadaļas prasībām;
- l) piemērotu mehānismu esamība privāto investoru potenciālo bažu novēršanai.

3. Garantiju nolīgums arī paredz, ka atlīdzība, kas pienākas Savienībai no finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas šī regula, jāsniedz pēc tam, kad ir atskaitīti tie maksājumi, kas jāveic saistībā ar pieprasījumiem izmantot ES garantiju.

4. Turklāt garantijas nolīgums paredz, ka jebkuru summu, kura pienākas īstenošanas partnerim saistībā ar ES garantiju, atskaita no kopējās atlīdzības, ieņēmumu un atmaksājumu summas, kas īstenošanas partnerim ir jāmaksā Savienībai no finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas šī regula. Ja minētā summa nav pietiekama, lai segtu summu, kas pienākas īstenošanas partnerim saskaņā ar 18. panta 3. punktu, atlikušo summu iegūst no ES garantijas uzkrājumiem.

5. Ja garantijas nolīgums ir noslēgts dalībvalsts nodalījuma ietvaros, tajā var paredzēt dalībvalsts vai attiecīgo reģionu pārstāvju līdzdalību garantijas nolīguma īstenošanas uzraudzībā.

18. pants

ES garantijas izmantošanas prasības

1. ES garantiju piešķir pēc tam, kad ir stājies spēkā garantijas nolīgums ar attiecīgo īstenošanas partneri.
2. ES garantija sedz finansēšanas un investīciju darbības tikai tādā gadījumā, ja tās atbilst šajā regulā un attiecīgajās investīciju pamatnostādņēs noteiktajiem kritērijiem un ja Investīciju komiteja ir secinājusi, ka minētās darbības atbilst prasībām attiecībā uz labuma gūšanu no ES garantijas. Īstenošanas partneri arī turpmāk atbild par to, lai finansēšanas un investīciju darbības atbilstu šai regulai un attiecīgajām investīciju pamatnostādņēm.

3. Komisijai nav jāsedz īstenošanas partnerim nekādas administratīvās izmaksas vai maksas par finansēšanas un investīciju darbību īstenošanu saskaņā ar ES garantiju, izņemot gadījumus, kad politikas mērķi, uz kuriem ir vērsts īstenojamais finanšu produkts, un cenas pieejamība mērķa galasaņēmējiem vai sniegtā finansējuma veids pēc savas būtības ļauj īstenošanas partnerim pienācīgi pierādīt Komisijai, ka ir nepieciešams izņēmums. Šādu izmaksu segšana no Savienības budžeta ir ierobežota līdz summai, kas ir stingri nepieciešama, lai īstenotu attiecīgās finansēšanas un investīciju darbības, un to sniedz tikai tādā mērā, kādā ieņēmumi, kurus īstenošanas partneri saņem par attiecīgajām finansēšanas un investīciju darbībām, nesedz izmaksas. Kārtību attiecībā uz maksām nosaka garantijas nolīgumā, un tā atbilst šīs regulas 17. panta 4. punktā noteiktajai kārtībai un Finanšu regulas 209. panta 2. punkta g) apakšpunktam.

4. Turklāt īstenošanas partneris var izmantot ES garantiju, lai segtu atgūšanas izmaksu attiecīgo daļu saskaņā ar 17. panta 4. punktu, ja vien šīs izmaksas nav atskaitītas no atgūšanas ieņēmumiem.

19. pants

ES garantijas segums un noteikumi

1. Atlīdzību par riska uzņemšanos sadala starp Savienību un īstenošanas partneri proporcionāli to attiecīgajai riska uzņemšanās daļai attiecībā uz finansēšanas un investīciju darbību portfeli vai attiecīgā gadījumā uz atsevišķām finansēšanas un investīciju darbībām. ES garantijas atlīdzību var samazināt pienācīgi pamatotos gadījumos, kas minēti 13. panta 2. punktā.

Īstenošanas partnera riska darījumi, kurus tas uzņemas uz paša risku, ir atbilstīgi ES garantijas atbalstītajām finansēšanas un investīciju darbībām, ja vien izņēmuma kārtā politikas mērķi, uz kuriem ir vērsts īstenojamais finanšu produkts, pēc būtības nav tādi, ka īstenošanas partneris pamatoti nevarētu tajos ieguldīt savu riska uzņemšanās spēju.

2. Ar ES garantija sedz:

- a) parāda produktus, kas minēti 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
 - i) pamatsummu un visus procentus un summas, kas pienākas īstenošanas partnerim, bet ko tas saskaņā ar finansēšanas darbību noteikumiem nav saņēmis līdz saistību neizpildes gadījumam;
 - ii) pārstrukturēšanas zaudējumus;
 - iii) zaudējumus, kas rodas no citu valūtu, ne euro, svārstībām tirgos, kuros ilgtermiņa riska ierobežošanas iespējas ir limitētas;
- b) investīcijas kapitālā vai kvazikapitālā, kas minētas 16. panta 1. punkta a) apakšpunktā: investētās summas un saistītās finansēšanas izmaksas un zaudējumus, kas rodas no citu valūtu, ne euro, svārstībām;
- c) īstenošanas partnera finansējumam vai garantijām citai finanšu iestādei saskaņā ar 16. panta 1. punkta b) apakšpunktu: izlietotās summas un ar tām saistītās finansējuma izmaksas.

Pirmās daļas a) apakšpunkta i) punkta vajadzībām attiecībā uz pakārtoto parādu par saistību neizpildes gadījumu uzskata maksājuma atlikšanu, samazināšanu vai izbeigšanas pieprasīšanu.

3. Ja Savienība veic maksājumu īstenošanas partnerim ES garantijas izmantošanas rezultātā, Savienība pārņem attiecīgās īstenošanas partnera tiesības, kas attiecas uz jebkādam tā finansēšanas vai investīciju darbībām, kuras sedz ES garantija, ciktāl minētās tiesības turpina pastāvēt.

Īstenošanas partneris Savienības vārdā piedzen prasījumus par pārņemtajām summām un atmaksā Savienībai atgūtās summas.

V NODAĻA

Pārvaldība

20. pants

Konsultatīvā padome

1. Komisiju un valdi, kas izveidota saskaņā ar 21. pantu, konsultē konsultatīva padome ("konsultatīvā padome").
2. Konsultatīvā padome cenšas nodrošināt dzimumu līdzsvaru, un tās sastāvā ir:
 - a) katra īstenošanas partnera viens pārstāvis;
 - b) katras dalībvalsts viens pārstāvis;
 - c) viens eksperts, kuru iecēlusi Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja;
 - d) viens eksperts, kuru iecēlusi Reģionu komiteja.
3. Konsultatīvās padomes priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis. EIB grupas pārstāvis ir priekšsēdētāja vietnieks.

Konsultatīvā padome tiekas regulāri, vismaz divas reizes gadā, pēc priekšsēdētāja pieprasījuma.

4. Konsultatīvā padome:
 - a) sniedz konsultācijas Komisijai un valdei par to finanšu produktu izstrādi, kas jāievieš saskaņā ar šo regulu;
 - b) sniedz konsultācijas Komisijai un valdei par tirgus norisēm, tirgus apstākļiem, tirgus nepilnībām un neoptimālām investīciju situācijām;
 - c) veic viedokļu apmaiņu par tirgus norisēm un dalās ar paraugpraksi.
5. Pēc apspriešanās ar potenciālajiem īstenošanas partneriem Komisija ieceļ pirmos konsultatīvās padomes locekļus, kas pārstāv īstenošanas partnerus, kuri nav EIB grupa. Viņu pilnvaru termiņš ir viens gads.
6. Dalībvalstu pārstāvju sanāksmes atsevišķā formātā organizē vismaz divas reizes gadā, un tās vada Komisija.
7. Konsultatīvā padome un dalībvalstu pārstāvju sanāksmes, kas minētas 6. punktā, var sniegt valdei izskatīšanai ieteikumus attiecībā uz programmas *InvestEU* īstenošanu un darbību.
8. Konsultatīvās padomes sanāksmju detalizētos protokolus publisko pēc iespējas ātrāk pēc tam, kad konsultatīvā padome tos ir apstiprinājusi.

Komisija ievieš konsultatīvās padomes darbības noteikumus un procedūras un vada konsultatīvās padomes sekretariātu. Konsultatīvajai padomei ir pieejami visi attiecīgie dokumenti un informācija, lai tā varētu veikt savus uzdevumus.

9. Konsultatīvajā padomē pārstāvētās valsts attīstību veicinošās bankas un iestādes no sava vidus izraugās īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, pārstāvjus valdē, kas izveidota saskaņā ar 21. pantu. Valsts attīstību veicinošās bankas un iestādes cenšas nodrošināt līdzsvarotu pārstāvību valdē sava apjoma un ģeogrāfiskās atrašanās vietas ziņā. Izraudzītie pārstāvji pārstāv visu īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, kopējo nostāju.

21. pants

Valde

1. Programmai *InvestEU* izveido valdi ("valde"). Tajā ir četri Komisijas pārstāvji, trīs EIB grupas pārstāvji un divi citu īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, pārstāvji un viens eksperts, kuru par locekli bez balsstiesībām iecēlis Eiropas Parlaments. Eksperts, kuru Eiropas Parlaments iecēlis par locekli bez balsstiesībām, neprasa un nepieņem norādījumus ne no Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām, ne no dalībvalstu valdībām, ne arī no citām publiskā vai privātā sektora struktūrām un darbojas pilnīgi neatkarīgi. Savus pienākumus šis eksperts pilda objektīvi un programmas *InvestEU* interesēs.

Valdes locekļus ieceļ uz četriem gadiem, un šo termiņu var pagarināt vienu reizi, izņemot īstenošanas partneru, kas nav EIB grupa, pārstāvjiem, kurus ieceļ uz diviem gadiem.

2. Valde no Komisijas pārstāvjiem izraugās priekšsēdētāju uz četrus gadu termiņu, ko var pagarināt vienu reizi. Priekšsēdētājs divas reizes gadā ziņo dalībvalstu pārstāvjiem konsultatīvajā padomē par programmas *InvestEU* īstenošanu un darbību.

Detalizētus valdes sanāksmju protokolus publicē, tiklīdz valde tos ir apstiprinājusi.

3. Valde:

- a) sniedz īstenošanas partneriem stratēģiskās un darbības norādes, tostarp norādes par finanšu produktu izstrādi un citām darbības politikas nostādņēm un procedūrām attiecībā uz fonda *InvestEU* darbību;
- b) pieņem riska metodikas satvaru, ko izstrādājusi Komisija sadarbībā ar EIB grupu un pārējiem īstenošanas partneriem;
- c) pārbauda programmas *InvestEU* īstenošanu;
- d) pirms Investīciju komitejas locekļu izraudzīšanās saskaņā ar 24. panta 2. punktu pauž nostāju, kas atspoguļo visu valdes locekļu viedokļus par kandidātu īso sarakstu;
- e) pieņem 24. panta 4. punktā minēto Investīciju komitejas sekretariāta reglamentu;
- f) pieņem noteikumus, ko piemēro darbībām ar investīciju platformām.

4. Valde diskusijās izmanto konsensa pieeju, tādējādi, cik vien iespējams, ņemot vērā visu locekļu nostāju. Ja locekļi nespēj panākt kopīgu nostāju, valde lēmumus pieņem ar balsstiesīgo locekļu kvalificēta vairākuma balsojumu, ko veido vismaz septiņas balsis.

22. pants

Rezultātu pārskats

1. Rezultātu pārskatu ("rezultātu pārskats") izveido, lai nodrošinātu, ka Investīciju komiteja spēj veikt neatkarīgu, pārredzamu un saskaņotu izvērtējumu par pieprasījumiem ES garantijas izmantošanai īstenošanas partneru ierosinātajām finansēšanas un investīciju darbībām.

2. Īstenošanas partneri aizpilda rezultātu pārskatu attiecībā uz saviem finansēšanas un investīciju darbību priekšlikumiem.

3. Rezultātu pārskatā iekļauj šādus elementus:

- a) ierosinātās finansēšanas vai investīciju darbības aprakstu;
- b) aprakstu par to, kā ierosinātā finansēšanas vai investīciju darbība veicina ES politikas mērķu sasniegšanu;
- c) papildināmības aprakstu;
- d) tirgus nepilnību vai neoptimālas investīciju situācijas aprakstu;

- e) īstenošanas partnera finansiālo un tehnisko ieguldījumu;
- f) investīcijas ietekmi;
- g) finansēšanas vai investīciju darbību finanšu profilu;
- h) papildu rādītājus.

4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot rezultātu pārskata papildu elementus, tostarp detalizētus noteikumus attiecībā uz rezultātu pārskatu, kas jāizmanto īstenošanas partneriem.

23. pants

Politikas pārbaude

1. Komisija veic pārbaudi, lai pārlicinātos, vai īstenošanas partneru, kas nav EIB, ierosinātās finansēšanas un investīciju darbības atbilst Savienības tiesību aktiem un politikai.
2. ES garantija nesedz EIB finansēšanas un investīciju darbības, kas ir šīs regulas darbības jomā, ja Komisija sniedz nelabvēlīgu atzinumu saskaņā ar EIB statūtu 19. pantā paredzēto procedūru.

24. pants

Investīciju komiteja

1. Fondam *InvestEU* tiek izveidota pilnīgi neatkarīga Investīciju komiteja ("Investīciju komiteja"). Investīciju komiteja:
 - a) izskata priekšlikumus par finansēšanas un investīciju darbībām, ko iesnieguši īstenošanas partneri segumam saskaņā ar ES garantiju un kas ir izturējušas šīs regulas 23. panta 1. punktā minēto politikas pārbaudi vai saņēmušas labvēlīgu atzinumu saskaņā ar EIB statūtu 19. pantā paredzēto procedūru;
 - b) pārbauda a) apakšpunktā minēto priekšlikumu atbilstību šai regulai un attiecīgajām investīciju pamatnostādņēm; un
 - c) pārbauda, vai finansēšanas un investīciju darbības, kurām piešķirtu ES garantijas atbalstu, atbilst visām attiecīgajām prasībām.

Veicot šā punkta pirmajā daļā minētos uzdevumus, Investīciju komiteja īpašu uzmanību pievērš papildināmības prasībai, kas minēta Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunktā un šīs regulas V pielikumā, un privāto investīciju piesaistīšanas prasībai, kura minēta Finanšu regulas 209. panta 2. punkta d) apakšpunktā.

2. Investīciju komiteja tiekas četros dažādos sastāvos, kas atbilst 8. panta 1. punktā minētajiem četriem politikas loģiem.

Katrā Investīciju komitejas sastāvā ir seši algoti ārējie eksperti. Ekspertus izraugās un ieceļ Komisija pēc valdes ieteikuma. Ekspertus ieceļ amatā uz termiņu, kas nepārsniedz četrus gadus un ko var vienreiz pagarināt. Atlīdzību viņiem nodrošina Savienība. Komisija pēc valdes ieteikuma var nolemt atjaunot pilnvaru termiņu amatā esošam Investīciju komitejas loceklim, neizmantojot šajā punktā noteikto procedūru.

Ekspertiem ir attiecīga augsta līmeņa tirgus pieredze projektu strukturēšanā un finansēšanā vai MVU vai korporāciju finansēšanā.

Investīciju komitejas sastāvu veido tā, lai nodrošinātu, ka tai ir plašas zināšanas par nozarēm, kuras aptver 8. panta 1. punktā minētie politikas loģi, un par ģeogrāfiskajiem tirgiem Savienībā un ka Investīciju komitejā kopumā ir nodrošināts dzimumu līdzsvars.

Investīciju komitejas četri locekļi ir pastāvīgie locekļi katrā no Investīciju komitejas četriem sastāviem. Vismaz vienam no pastāvīgajiem locekļiem ir specializētas zināšanas ilgtspējīgu investīciju jomā. Turklāt katrā no šiem četriem komitejas sastāviem ir divi eksperti, kuriem ir pieredze ar investīcijām nozarēs, ko aptver attiecīgais politikas logs. Valde nosaka, kurā sastāvā vai sastāvos strādās attiecīgie Investīciju komitejas locekļi. Investīciju komiteja no savu pastāvīgo locekļu vidus ievēlē priekšsēdētāju.

3. Piedaloties Investīciju komitejas darbā, tās locekļi savus pienākumus pilda objektīvi un tikai fonda *InvestEU* interesēs. Viņi neprasa un nepieņem norādījumus no īstenošanas partneriem, Savienības iestādēm, dalībvalstīm vai jebkādām citām publiskām vai privātām struktūrām.

Visu Investīciju komitejas locekļu *curricula vitae* un interešu deklarācijas tiek publiskas un atjauninātas. Katrs Investīciju komitejas loceklis nevilcinoties sniedz Komisijai un valdei visu informāciju, kas vajadzīga, lai pastāvīgi apstiprinātu, ka nav izveidojies interešu konflikts.

Valde var ieteikt Komisijai atbrīvot locekli no pienākumu pildīšanas, ja tas neievēro šajā punktā noteiktās prasības vai citu pienācīgi pamatotu iemeslu dēļ.

4. Investīciju komitejai, rīkojoties saskaņā ar šo pantu, palīdz sekretariāts. Sekretariāts ir neatkarīgs un pakļauts Investīciju komitejas priekšsēdētājam. Sekretariāts administratīvi atrodas Komisijā. Sekretariāta reglaments nodrošina konfidencialitāti informācijas un dokumentu apmaiņā starp īstenošanas partneriem un attiecīgajām pārvaldes struktūrām. EIB grupa savus priekšlikumus par finansēšanas un investīciju darbībām var iesniegt tieši Investīciju komitejai un par tiem paziņo sekretariātam.

Īstenošanas partneru iesniedzamie dokumenti ietver standartizētu pieprasījuma veidlapu, 22. pantā minēto rezultātu pārskatu un visus citus dokumentus, kurus Investīciju komiteja uzskata par būtiskiem, jo īpaši aprakstu par tirgus nepilnību vai neoptimālas investīciju situācijas raksturu un par to, kā finansēšanas vai investīciju darbība stāvokli atvieglos, kā arī ticamu darbības izvērtējumu, kas parāda finansēšanas vai investīciju darbības papildināmību. Sekretariāts pārbauda, vai dokumenti, kurus nodrošina īstenošanas partneri, kas nav EIB grupa, ir pilnīgi. Investīciju komiteja var attiecīgajam īstenošanas partnerim pieprasīt precizējumus attiecībā uz investīciju vai finansēšanas darbības priekšlikumu, tostarp pieprasot attiecīgā īstenošanas partnera pārstāvja tiešu klātbūtni minētās darbības apspriešanā. Neviena projekta izvērtējums, ko sagatavojis īstenošanas partneris, Investīciju komitejai nav saistošs attiecībā uz ES garantijas seguma piešķiršanu finansēšanas vai investīciju darbībai.

Investīciju komiteja, izvērtējot un pārbaudot ierosinātās finansēšanas un investīciju darbības, izmanto 22. pantā minēto rezultātu pārskatu.

5. Investīciju komitejas secinājumus pieņem ar visu locekļu vienkāršu balsu vairākumu ar noteikumu, ka vienkāršais balsu vairākums ietver vismaz viena tāda sastāva pagaidu locekļa balsi, kas saistīta ar politikas logu, saskaņā ar kuru priekšlikums ir sniegts. Neizšķirta balsojuma gadījumā izšķirošā balss ir Investīciju komitejas priekšsēdētājam.

Investīciju komitejas secinājumi, ar kuriem apstiprina ES garantijas segumu finansēšanas vai investīciju darbībai, ir publiski pieejami un ietver apstiprināšanas pamatojumu un informāciju par darbību, jo īpaši tās aprakstu, darbības virzītāju un finanšu starpnieku identitāti un darbības mērķus. Secinājumos arī atsaucas uz vispārējo izvērtējumu, kas izriet no rezultātu pārskata.

Attiecīgo rezultātu pārskatu dara publiski pieejamu pēc tam, kad parakstīta finansēšanas vai investīciju darbība vai attiecīgā gadījumā apakšprojekts.

Informācijā, ko dara publiski pieejamu saskaņā ar otro un trešo daļu, neiekļauj sensitīvu komercinformāciju vai personālus, kas nav atklājami saskaņā ar Savienības datu aizsardzības noteikumiem. Sensitīvu komercinformāciju saturošas Investīciju komitejas secinājumu daļas Komisija nosūta Eiropas Parlamentam un Padomei pēc pieprasījuma, ievērojot stingras konfidencialitātes prasības.

Divreiz gadā Investīciju komiteja Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz visu Investīcijas komitejas pēdējo sešu mēnešu secinājumu sarakstu, kā arī publicētos rezultātu pārskatus, kuri uz tiem attiecas. Iesniegtajā informācijā iekļauj visus lēmumus, ar kuriem ir noraidīta ES garantijas izmantošana. Uz minētajiem lēmumiem attiecas stingras konfidencialitātes prasības.

Investīciju komitejas sekretariāts Investīciju komitejas secinājumus savlaicīgi dara pieejamus attiecīgajam īstenošanas partnerim.

Visu informāciju, kas saistīta ar Investīciju komitejai iesniegtajiem finansēšanas un investīciju darbību priekšlikumiem un Investīciju komitejas secinājumiem par šiem priekšlikumiem, Investīciju komitejas sekretariāts reģistrē centrālā repozitorijā.

6. Ja Investīciju komitejai ir lūgts apstiprināt ES garantijas izmantošanu finansēšanas vai investīciju darbībai, kas ir mehānisms, programma vai struktūra ar apakšprojektiem, minētais apstiprinājums attiecas arī uz apakšprojektiem, izņemot gadījumus, kad Investīciju komiteja nolemj paturēt tiesības apstiprināt tos atsevišķi. Investīciju komitejai nav tiesību atsevišķi apstiprināt apakšprojektus, kuru apjoms ir mazāks par 3 000 000 EUR.

7. Ja Investīciju komiteja uzskata par nepieciešamu, tā var vērst Komisijas uzmanību uz jebkuru darbības jautājumu, kas saistīts ar investīciju pamatnostādņu piemērošanu vai interpretāciju.

VI NODAĻA

Konsultāciju centrs InvestEU

25. pants

Konsultāciju centrs InvestEU

1. Komisija izveido konsultāciju centru *InvestEU*. Konsultāciju centrs *InvestEU* sniedz konsultatīvu atbalstu investīciju projektu identificēšanas, sagatavošanas, izstrādes, strukturēšanas, iepirkumu procedūru rīkošanas un īstenošanas vajadzībām un stiprina projektu virzītāju un finanšu starpnieku spējas īstenot finansēšanas un investīciju darbības. Šāds atbalsts var attiekties uz jebkuru projekta dzīves cikla vai atbalstīta subjekta finansējuma posmu.

Komisija slēdz konsultāciju līgumus ar EIB grupu un citiem potenciālajiem konsultāciju partneriem un uzdod tiem sniegt šā punkta pirmajā daļā minēto konsultatīvo atbalstu, kā arī 2. punktā minētos pakalpojumus. Komisija var arī īstenot konsultāciju iniciatīvas, tostarp slēdzot līgumus ar ārpalpojumu sniedzējiem. Komisija izveido centrālu piekļuves punktu konsultāciju centram *InvestEU* un iedala konsultatīvā atbalsta pieprasījumus saskaņā ar attiecīgo konsultāciju iniciatīvu. Komisija, EIB grupa un pārējie konsultāciju partneri cieši sadarbojas, lai nodrošinātu atbalsta produktivitāti, sinerģiju un efektīvu ģeogrāfisko tvērumu visā Savienībā, vienlaikus ņemot vērā esošās struktūras un darbu.

Konsultāciju iniciatīvas ir pieejamas kā elements katrā no 8. panta 1. punktā minētajiem politikas logiem un aptver attiecīgā loga nozares. Turklāt konsultāciju iniciatīvas ir pieejamas starpnozaru komponenta satvarā.

2. Konsultāciju centrs *InvestEU* jo īpaši:

- a) nodrošina centrālu piekļuves punktu, ko pārvalda Komisija un kas atrodas tās telpās, lai konsultāciju centra *InvestEU* ietvaros publiskā sektora iestādēm un projektu virzītājiem sniegtu palīdzību projektu izstrādē;
- b) publiskā sektora iestādēm un projektu virzītājiem izplata visu pieejamo papildinformāciju par investīciju pamatnostādņēm, tostarp Komisijas sniegtu informāciju par to piemērošanu vai interpretēšanu;

- c) attiecīgā gadījumā palīdz projektu virzītājiem izstrādāt projektus, lai tie atbilstu 3. un 8. pantā noteiktajiem mērķiem un 14. pantā noteiktajiem atbalsttiesīguma kritērijiem, un veicina cita starpā arī svarīgu projektu visas Eiropas interesēs un agregatoru attīstīšanu maziem projektiem, tostarp ar šā punkta f) apakšpunktā minēto investīciju platformu starpniecību, ar noteikumu, ka šāda palīdzība neskar Investīciju komitejas secinājumus par ES garantijas segumu šādiem projektiem;
- d) atbalsta darbības un izmanto vietējās zināšanas, lai veicinātu fonda *InvestEU* atbalsta izmantošanu visā Savienībā, un, ja iespējams, aktīvi sekmē fonda *InvestEU* nozaru un ģeogrāfiskās dažādošanas mērķa īstenošanu, atbalstot īstenošanas partnerus potenciālu finansēšanas un investīciju darbību izveides un attīstīšanas procesā;
- e) veicina sadarbības platformu izveidi datu, zinātības un paraugprakses vienādranga apmaiņai un kopīgai izmantošanai, lai atbalstītu projektu plūsmu un nozaru attīstību;
- f) sniedz proaktīvu konsultatīvo atbalstu attiecībā uz investīciju platformu izveidi, tostarp pārrobežu un makroreģionālu investīciju platformu izveidi, kā arī tādu investīciju platformu izveidi, kuras vienā vai vairākās dalībvalstīs pēc temata vai reģiona apvieno mazus un vidējus projektus;
- g) atbalsta no Savienības budžeta vai citiem avotiem finansētu dotāciju vai finanšu instrumentu apvienošanu, lai stiprinātu sinerģiju un papildināmību starp Savienības instrumentiem un maksimāli palielinātu programmas *InvestEU* izmantojumu un ietekmi;
- h) atbalsta spēju veidošanas pasākumus, ar ko attīstīt organizatoriskās spējas, prasmes un procesus un paātrināt organizāciju gatavību investēt, lai projektu virzītāji un publiskā sektora iestādes izveidotu investīciju projektu plūsmas, izstrādātu finansēšanas mehānismus un investīciju platformas un pārvaldītu projektus un lai finanšu starpnieki īstenotu finansēšanas un investīciju darbības to subjektu labā, kuri saskaras ar grūtībām piekļūt finansējumam, tostarp sniedzot atbalstu riska izvērtēšanas spēju vai nozarei specifisku zināšanu pilnveidošanas vajadzībām;
- i) sniedz konsultatīvu atbalstu jaunuzņēmumiem, jo īpaši tad, ja tie vēlas aizsargāt savus ieguldījumus pētniecībā un inovācijā, iegūstot intelektuālā īpašuma tiesības, piemēram, patentus.

3. *InvestEU* konsultāciju centrs ir pieejams publisku un privātu projektu virzītājiem, tostarp MVU un jaunuzņēmumiem, publiskā sektora iestādēm, valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm, un finanšu un nefinanšu starpniekiem.

4. Komisija ar katru konsultāciju partneri noslēdz konsultāciju līgumu par vienas vai vairāku konsultāciju iniciatīvu īstenošanu. Konsultāciju centrs *InvestEU* par pakalpojumiem, kas minēti 2. punktā, var iekasēt maksu, lai segtu daļu no minēto pakalpojumu sniegšanas izmaksām, izņemot pakalpojumus, kuri tiek sniegti publiskā sektora projektu virzītājiem un bezpeļņas organizācijām un kuri attiecīgi pamatotos gadījumos ir bezmaksas pakalpojumi. Maksa, ko par 2. punktā minētajiem pakalpojumiem iekasē no MVU, nepārsniedz vienu trešdaļu no minēto pakalpojumu sniegšanas izmaksām.

5. Lai veiktu 1. punktā minētās darbības un atvieglotu konsultatīva atbalsta sniegšanu, konsultāciju centrs *InvestEU* balstās uz Komisijas, EIB grupas un citu konsultāciju partneru specializētajām zināšanām.

6. Katra konsultāciju iniciatīva ietver izmaksu sadales mehānismu starp Komisiju un konsultāciju partneri, ja vien Komisija pienācīgi pamatotos gadījumos, kad tas nepieciešams konsultāciju iniciatīvas īpatnību dēļ un nodrošinot saskaņotu un vienlīdzīgu attieksmi pret visiem konsultāciju partneriem, nav piekritusi segt visas konsultāciju iniciatīvas izmaksas.

7. Konsultāciju centru *InvestEU* vajadzības gadījumā izveido arī vietējā līmenī. Vietējo centru jo īpaši izveido dalībvalstīs vai reģionos, kam ir grūti izstrādāt projektus fonda *InvestEU* ietvaros. Konsultāciju centrs *InvestEU* veicina zināšanu pārnesi reģionālā un vietējā līmenī reģionālo un vietējo spēju un specializēto zināšanu veidošanas vajadzībām, lai varētu nodrošināt 1. punktā minēto konsultatīvo atbalstu, tostarp atbalstu nelielu projektu īstenošanai un iekļaušanai.

8. Lai sniegtu 1. punktā minēto konsultatīvo atbalstu un atvieglotu konsultatīvā atbalsta sniegšanu vietējā līmenī, konsultāciju centrs *InvestEU*, ja iespējams, sadarbojas ar valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm un izmanto to specializētās zināšanas. Attiecīgā gadījumā sadarbības nolīgumus ar valsts attīstību veicinošām bankām un iestādēm slēdz konsultāciju centra *InvestEU* ietvaros, ar vismaz vienu valsts attīstību veicinošu banku vai iestādi katrā dalībvalstī.

9. Projektu virzītājiem, tostarp jo īpaši mazu projektu virzītājiem, kuri iesniedz pieteikumu finansējuma saņemšanai, īstenošanas partneri attiecīgā gadījumā ierosina ar šiem projektiem vērsties pie *InvestEU* konsultāciju centra ar lūgumu projektus atbalstīt, lai projektu virzītāji varētu sekmīgāk sagatavot savus projektus un lai varētu izvērtēt projektu apvienošanas iespēju.

Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri attiecīgā gadījumā informē arī projektu virzītājus par iespēju iekļaut projektus portālā *InvestEU*, kas minēts 26. pantā.

VII NODAĻA

Portāls *InvestEU*

26. pants

Portāls *InvestEU*

1. Komisija izveido portālu *InvestEU*. Portāls *InvestEU* ir viegli pieejama un vienkārši lietojama projektu datubāze, kas sniedz būtisku informāciju par katru projektu.
2. Portāls *InvestEU* sniedz iespēju projektu virzītājiem nodrošināt, ka projekti, kuriem tie meklē finansējumu, ir pamanāmi ieguldītājiem. Projektu iekļaušana portālā *InvestEU* neskar lēmumus par galīgo projektu atlasīšanu atbalsta piešķiršanai saskaņā ar šo regulu vai jebkādu citu Savienības instrumentu, nedz arī lēmumus par publisko finansējumu. Portālā *InvestEU* uzskaita tikai tos projektus, kas ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem un politikas nostādņiem.
3. Projektus, kas atbilst Savienības tiesību aktiem un politikas nostādņiem, Komisija nosūta attiecīgajiem īstenošanas partneriem. Attiecīgā gadījumā, ja ir konsultāciju iniciatīva, Komisija šādus projektus nosūta arī konsultāciju centram *InvestEU*.
4. Īstenošanas partneri pārbauda projektus, kas atbilst to ģeogrāfiskajai un darbības jomai.

VIII NODAĻA

Pārskatbildība, uzraudzība un ziņošana, novērtēšana un kontrole

27. pants

Pārskatbildība

1. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes pieprasījuma valdes priekšsēdētājs ziņo pieprasītājai iestādei par fonda *InvestEU* darbības rezultātiem, tostarp piedaloties uzklaušanās Eiropas Parlamentā.
2. Valdes priekšsēdētājs mutiski vai rakstiski un ne vēlāk kā piecu nedēļu laikā pēc jautājuma saņemšanas dienas atbild uz jautājumiem, ko Eiropas Parlaments vai Padome uzdod fondam *InvestEU*.

28. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Regulas III pielikumā ir izklāstīti rādītāji, ar kuriem ziņo par programmas *InvestEU* panākumiem virzībā uz 3. pantā noteiktā vispārīgā un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas *InvestEU* īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi, un savlaicīgi un ka tie dod iespēju pienācīgi uzraudzīt riska un garantiju portfeli. Minētajā nolūkā īstenošanas partneriem, konsultāciju partneriem un citiem Savienības līdzekļu saņēmējiem attiecīgā gadījumā uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
3. Komisija saskaņā ar Finanšu regulas 241. un 250. pantu sagatavo ziņojumus par programmas *InvestEU* īstenošanu. Saskaņā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktu gada ziņojumā iekļauj informāciju par programmas īstenošanas līmeni salīdzinājumā ar tās mērķiem un darbības rādītājiem. Šajā nolūkā katrs īstenošanas partneris katru gadu sniedz informāciju, kas Komisijai ir vajadzīga ziņošanas pienākumu izpildei, tostarp informāciju par ES garantijas darbību.
4. Katrs īstenošanas partneris reizi sešos mēnešos iesniedz Komisijai ziņojumu par finansēšanas un investīciju darbībām, uz kurām attiecas šī regula, attiecīgi sagrupējot tās pa ES un dalībvalsts nodalījumiem. Katrs īstenošanas partneris informāciju par dalībvalsts nodalījumu iesniedz arī dalībvalstij, kuras nodalījumu tas īsteno. Ziņojums ietver izvērtējumu par atbilstību ES garantijas izmantošanas prasībām un šīs regulas III pielikumā minētajiem galvenajiem darbības rādītājiem. Ziņojumā iekļauj arī darbības, statistikas, finanšu un grāmatvedības datus par katru finansēšanas vai investīciju darbību un paredzēto naudas plūsmu aplēses nodalījumu, politikas sadaļu un fonda *InvestEU* līmeni. Reizi gadā EIB grupas un attiecīgā gadījumā citu īstenošanas partneru ziņojumā iekļauj arī informāciju par šķēršļiem investīcijām, ar kuriem nācies saskarties, veicot finansēšanas un investīciju darbības, uz kurām attiecas šī regula. Ziņojumos iekļauj informāciju, kas īstenošanas partneriem jāsniedz saskaņā ar Finanšu regulas 155. panta 1. punkta a) apakšpunktu.
5. Lai nodrošinātu efektīvu izvērtējumu par programmas *InvestEU* panākumiem virzībā uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai vajadzības gadījumā grozītu III pielikumu attiecībā uz rādītājiem, kā arī lai papildinātu šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi.

29. pants

Novērtēšana

1. Programmas *InvestEU* novērtēšanu veic tā, lai to savlaicīgi ņemtu vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Komisija līdz 2024. gada 30. septembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei neatkarīgu starpposma novērtējuma ziņojumu par programmu *InvestEU*, jo īpaši par ES garantijas izmantojumu, par EIB grupas pienākumu izpildi saskaņā ar 11. panta 1. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktu, par ES garantijas piešķiršanu, kas paredzēta 12. panta 4. un 5. punktā, par *InvestEU* konsultāciju centra īstenošanu, par budžeta piešķirumu, kurš paredzēts 11. panta 1. punkta pirmās daļas d) apakšpunkta i) punktā, un par 8. panta 8. punktu. Novērtējumā jo īpaši tiek parādīts, kā īstenošanas partneru un konsultāciju partneru iesaistīšana programmas *InvestEU* īstenošanā ir sekmējusi programmas *InvestEU* un ES politikas mērķu sasniegšanu, jo īpaši attiecībā uz atbalstīto finansēšanas un investīciju darbību radīto pievienoto vērtību un līdzsvarotu ģeogrāfisko tvērumu un sadalījumu pa nozarēm. Novērtējumā arī izvērtē to, kā ir piemērota drošināšana ilgtspējas aspektā saskaņā ar 8. panta 5. punktu, un to, ciktāl MVU politikas logā, kas minēts 8. panta 1. punkta c) apakšpunktā, galvenā uzmanība ir pievērsta MVU.

3. Programmas *InvestEU* īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā 2031. gada 31. decembrī, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei neatkarīgu programmas *InvestEU* galīgo novērtējumu, jo īpaši attiecībā uz ES garantijas izmantojumu.
4. Novērtējumu secinājumus Komisija dara zināmus Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai, secinājumiem pievienojot savus apsvērumus.
5. Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri palīdz Komisijai un sniedz tai informāciju, kas vajadzīga, lai Komisija veiktu 2. un 3. punktā minētās novērtēšanas.
6. Saskaņā ar Finanšu regulas 211. panta 1. punktu Komisija reizi trijos gados Finanšu regulas 250. pantā minētajā gada ziņojumā iekļauj pārskatu par šīs regulas 4. panta 1. punktā noteiktās uzkrājumu likmes atbilstību ar ES garantiju segto finansēšanas un investīciju darbību faktiskajam riska profilam. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai grozītu šo regulu, uz minētā pārskata pamata pielāgojot šīs regulas 4. panta 1. punktā noteikto uzkrājumu likmi ne vairāk kā par 15 %.

30. pants

Revīzijas

Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir Savienības finansējuma izmantošanas revīzijas, ko veikušas personas vai subjekti, tostarp tādi, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti.

31. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts programmā *InvestEU* piedalās ar lēmumu, kas pieņemts ievērojot starptautisku nolīgumu vai pamatojoties uz kādu citu juridisku instrumentu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītirgotājs, OLAF un Eiropas Revīzijas palāta varētu visaptveroši īstenot savu attiecīgo kompetenci. OLAF gadījumā šādas tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013.

IX NODAĻA

Pārredzamība un pamanāmība

32. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Īstenošanas partneri un konsultāciju partneri atzīst Savienības līdzekļu izcelsmi un nodrošina to pamanāmību, – (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā –, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, saskaņotu, efektīvu un mērķorientētu informāciju.

Pirmajā daļā minētās prasības kiberdrošības, aizsardzības un kosmosa nozares projektiem piemēro, ievērojot konfidencialitātes vai slepenības pienākumus.

2. Lai palielinātu sabiedrības informētību un uzlabotu Savienības līdzekļu pamanāmību īstenošanas partneri un konsultāciju partneri informē galasaņēmējus, tostarp MVU, par programmas *InvestEU* atbalstu vai uzliek par pienākumu citiem finanšu starpniekiem informēt šādus galasaņēmējus par minēto atbalstu, padarot minēto informāciju skaidri pamanāmu attiecīgajā nolīgumā, ar ko sniedz programmas *InvestEU* atbalstu, jo īpaši MVU gadījumā.

3. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar programmu *InvestEU*, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar programmu *InvestEU*, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem. Programmai *InvestEU* piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politikas prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

X NODAĻA

Eiropas Savienības dalība Eiropas Investīciju fonda kapitāla palielināšanā

33. pants

Dalība EIF kapitāla palielināšanā

Papildus līdzdalībai EIF, kāda tā ir uz 2020. gada 3. decembri, Savienība parakstās ne vairāk kā uz 853 EIF kapitāla daļām, kur katras daļas nominālvērtība ir 1 000 000 EUR, lai tās relatīvā kapitāla daļa saglabātos līmenī, kas līdzvērtīgs līmenim 2020. gada 3. decembrī. Parakstīšanos uz daļām un apmaksu ne vairāk kā 375 000 000 EUR apmērā par samaksāto daļu un daļas uzcenojumu veic saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, ko apstiprina EIF pilnsapulce, un līdz 2021. gada 31. decembrim. Rezultātā parakstītās, bet neapmaksātās daļas, kas iegūtas saskaņā ar šo pantu, nepārsniedz 682 400 000 EUR.

XI NODAĻA

Pārejas un nobeiguma noteikumi

34. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus. Ja deleģētie akti attiecas uz darbībām, kas jāveic EIB grupai un citiem īstenošanas partneriem vai kas jāveic, tos iesaistot, Komisija pirms šo deleģēto aktu sagatavošanas apspriežas ar EIB grupu un citiem potenciālajiem īstenošanas partneriem.

2. Pilnvaras pieņemt 8. panta 9. punktā, 22. panta 4. punktā, 28. panta 5. punktā un 29. panta 6. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms minētās dienas. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 8. panta 9. punktā, 22. panta 4. punktā, 28. panta 5. punktā un 29. panta 6. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 8. panta 9. punktu, 22. panta 4. punktu, 28. panta 5. punktu un 29. panta 6. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

35. pants

Pārejas noteikumi

1. Atkāpjoties no Finanšu regulas 209. panta 3. punkta pirmās un ceturtais daļas, visus ieņēmumus, atmaksājumus un atgūtos līdzekļus no finanšu instrumentiem, kas izveidoti ar šīs regulas IV pielikumā minētajām programmām, var izmantot ES garantijas uzkrājumam saskaņā ar šo regulu, ņemot vērā attiecīgos noteikumus par budžetu, kas noteikti Publiskā sektora aizdevuma mehānisma regulā 2021. līdz 2027. gadam.
2. Atkāpjoties no Finanšu regulas 213. panta 4. punkta a) apakšpunkta, jebkādu ar Regulu (ES) 2015/1017 izveidotas ES garantijas uzkrājuma pārpalikumu var izmantot ES garantijas nodrošināšanai saskaņā ar šo regulu, ņemot vērā attiecīgos noteikumus par budžetu, kas noteikti Publiskā sektora aizdevuma mehānisma regulā 2021. līdz 2027. gadam.
3. Regulas (ES) 2020/2094 2. panta 2. punkta c) apakšpunkta minēto summu 6 074 000 000 EUR apmērā faktiskajās cenās izmanto:
- ES garantijas uzkrājumam saskaņā ar šo regulu 5 930 000 000 EUR apmērā faktiskajās cenās papildus resursiem, kas minēti Finanšu regulas 211. panta 4. punkta pirmajā daļā;
 - šīs regulas VI un VII nodaļā paredzēto pasākumu un Regulas (ES) 2020/2094 1. panta 3. punkta otrajā teikumā minēto pasākumu īstenošanai, ievērojot minētās regulas 3. panta 4. un 8. punktu, 142 500 000 EUR apmērā faktiskajās cenās.

Minētā summa ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Finanšu regulas 21. panta 5. punktu.

4. Atkāpjoties no šīs regulas 16. panta 1. punkta otrās daļas, ES garantija var attiekties uz tām finansēšanas un investīciju darbībām, kuras īstenošanas partneris ir parakstījis vai noslēdzis laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz attiecīgo garantijas nolīgumu noslēgšanai, ar noteikumu, ka minētās darbības ir norādītas garantijas nolīgumā, ir izturējušas šīs regulas 23. panta 1. punktā minēto politikas pārbaudi vai saņēmušas labvēlīgu atzinumu saskaņā ar EIB statūtu 19. pantā paredzēto procedūru un tās abos gadījumos saskaņā ar šīs regulas 24. pantu ir apstiprinājusi Investīciju komiteja.

36. pants

Grozījums Regulā (ES) 2015/1017

Regulā (ES) 2015/1017 iekļauj šādu pantu:

“11.a pants

ESIF portfeļa apvienošana ar citiem portfeļiem

Atkāpjoties no šīs regulas 11. panta 6. punkta un šīs regulas 10. panta 1. punkta otrās daļas, ES garantija var segt arī šīs regulas 11. panta 6. punktā minētos zaudējumus saistībā ar visu to finansēšanas vai investīciju darbību portfeļi, kuras minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/523 (*) 7. panta 1. punktā.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30 lpp.).”

37. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 24. martā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
D. M. SASSOLI

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
A. P. ZACARIAS

*I PIELIKUMS***ES GARANTIJAS SUMMAS KATRAM KONKRĒTAJAM MĒRĶIM**

Indikatīvs sadalījums, kas minēts 4. panta 2. punkta ceturtajā daļā, finansēšanas un investīciju darbībām:

- a) līdz 9 887 682 891 EUR mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā;
 - b) līdz 6 575 653 460 EUR mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
 - c) līdz 6 906 732 440 EUR mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
 - d) līdz 2 782 241 282 EUR mērķiem, kas minēti 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā.
-

II PIELIKUMS

FINANSĒŠANAS UN INVESTĪCIJU DARBĪBĀM ATBILSTĪGAS NOZARES

Finansēšanas un investīciju darbības var ietvert stratēģiskas investīcijas tādu galasaņēmēju atbalstam, kuru darbības ir stratēģiski svarīgas Savienībai, jo īpaši no zaļās un digitālās pārkārtošanās, uzlabotas noturības un stratēģisku vērtības ķēžu stiprināšanas viedokļa. Tās var ietvert svarīgus projektus visas Eiropas interesēs. Finansēšanas un investīciju darbības var attiekties uz vienu vai vairākām šādām nozarēm:

- 1) enerģētikas nozares attīstība saskaņā ar Enerģētikas savienības prioritātēm, tostarp energoapgādes drošību, pārkārtošanos uz tīru enerģiju un saistībām saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu, jo īpaši veicot šādus pasākumus:
 - a) paplašinot tīru un ilgtspējīgu atjaunojamu enerģijas avotu un risinājumu, kā arī drošu un ilgtspējīgu citu bezemisiju un mazemisiju enerģijas avotu un risinājumu ražošanu, piegādi vai izmantošanu;
 - b) nodrošinot energoefektivitāti un energotaupību (īpašu uzmanību pievēršot energoieprasījuma samazināšanai ar pieprasījuma pārvaldības un ēku renovācijas pasākumiem);
 - c) attīstot, viedinot un modernizējot ilgtspējīgu enerģijas infrastruktūru, jo īpaši uzglabāšanas tehnoloģijas, elektrotīklu starpsavienojumus starp dalībvalstīm un viedtīklus gan pārvades, gan sadales līmenī;
 - d) izstrādājot inovatīvas bezemisiju un mazemisiju siltumapgādes sistēmas un nodrošinot kombinētu elektroenerģijas un siltuma ražošanu;
 - e) izstrādājot un piegādājot ilgtspējīgas sintētiskas degvielas, kas iegūtas no atjaunojamiem/ oglekļa ziņā neitrāliem avotiem un citiem drošiem un ilgtspējīgiem bezemisiju un mazemisiju enerģijas avotiem, kā arī izstrādājot un piegādājot biodegvielas, biomasas un alternatīvās degvielas, tostarp degvielas visiem transporta veidiem, saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 mērķiem;
 - f) veidojot infrastruktūru oglekļa uztveršanai un oglekļa uzglabāšanai rūpnieciskajos procesos, bioenerģijas iekārtās un ražošanas iekārtās, lai nodrošinātu enerģētikas pārkārtošanu; un
 - g) veidojot kritisko infrastruktūru, neatkarīgi no tā, vai tā ir fiziska vai virtuāla, tostarp infrastruktūras elementus, kuri atzīti par kritiski svarīgiem, un tas attiecas arī uz zemi un nekustamo īpašumu, kas ir būtiski svarīgi, lai šādu kritisko infrastruktūru varētu izmantot un lai varētu nodrošināt kritiskās infrastruktūras ekspluatācijai un uzturēšanai svarīgas preces un pakalpojumus;
- 2) ilgtspējīgu un drošu transporta infrastruktūru attīstība, mobilitātes risinājumi, aprīkojums un inovatīvas tehnoloģijas atbilstīgi Savienības transporta prioritātēm un saistībām saskaņā ar Parīzes nolīgumu, jo īpaši izmantojot šādus pasākumus:
 - a) projekti, ar kuriem atbalsta Eiropas transporta tīkla (*TEN-T*) infrastruktūras attīstību, tostarp infrastruktūras uzturēšanu un drošību, *TEN-T* pilsētu mezglus, jūras un iekšzemes ostas, lidostas, multimodālus termināļus un šādu multimodālu termināļu savienojumus ar *TEN-T* tīkliem, kā arī telemātikas lietojumprogrammas, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1315/2013⁽¹⁾;
 - b) *TEN-T* infrastruktūras projekti, kuros paredzēta vismaz divu dažādu transporta veidu izmantošana, jo īpaši multimodālie kravas termināļi un pasažieru pārvadājumu transporta mezgli;
 - c) viedas un ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes projekti, pievēršoties mazemisiju pilsētas transporta veidiem, tostarp iekšzemes ūdensceļu un inovatīvas mobilitātes risinājumiem, nediskriminējošai pieejamībai, gaisa piesārņojuma un trokšņa samazināšanai, enerģijas patēriņam, viedo pilsētu tīkliem, uzturēšanai un drošības līmeņa paaugstināšanai, un negadījumu (tostarp tādu, kuros iesaistīti velosipēdisti un gājēji) skaita samazināšanai;
 - d) atbalsts transporta kustamo aktīvu atjaunošanai un modernizācijai ar mērķi izvērst mazemisiju un bezemisiju mobilitātes risinājumus, tostarp alternatīvas degvielas izmantošanai visiem transporta veidiem;

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013 (2013. gada 11. decembris) par Savienības pamatnostādņem Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.).

- e) dzelzceļa infrastruktūra, citi dzelzceļa projekti, iekšējo ūdensceļu infrastruktūra, sabiedriskā transporta projekti un jūras ostas, un jūras maģistrāles;
 - f) alternatīvo degvielu infrastruktūra visiem transporta veidiem, tostarp elektriskās uzlādes infrastruktūra;
 - g) citi viedas un ilgtspējīgas mobilitātes projekti, kuru mērķis ir:
 - i) ceļu satiksmes drošība;
 - ii) pieejamība;
 - iii) emisiju samazināšana; vai
 - iv) jaunu transporta tehnoloģiju un pakalpojumu izstrāde un ieviešana, piemēram, saistībā ar savienotiem un autonomiem transporta veidiem vai integrētu biļešu sistēmu;
 - h) projekti, kuru mērķis ir saglabāt vai uzlabot esošo transporta infrastruktūru, tostarp TEN-T automaģistrāles, kur tas nepieciešams ceļu satiksmes drošības uzlabošanai, uzturēšanai vai modernizēšanai, intelektīvu transporta sistēmu (ITS) pakalpojumu izstrādei vai infrastruktūras integritātes un standartu nodrošināšanai, drošu autostāvvietu un to aprīkojuma, alternatīvo degvielu uzpildes staciju un elektrouzlādes sistēmu uzturēšanai; un
 - i) kritiskā infrastruktūra, tostarp infrastruktūras elementi, kas atzīti par kritiski svarīgiem, un tas attiecas arī uz zemi un nekustamo īpašumu, kas ir būtiski svarīgi, lai šādu kritisko infrastruktūru varētu izmantot un lai varētu nodrošināt kritiskās infrastruktūras ekspluatācijai un uzturēšanai svarīgas preces un pakalpojumus;
- 3) vide un resursi, jo īpaši attiecībā uz šādiem aspektiem:
- a) ūdens, tostarp dzeramā ūdens, piegāde un sanitārija, ūdens tīkla efektivitāte, noplūžu samazināšana, infrastruktūra notekūdeņu savākšanai un attīrīšanai, piekrastes infrastruktūra un cita ar ūdeni saistīta zaļā infrastruktūra;
 - b) atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra;
 - c) projekti un uzņēmumi vides resursu pārvaldības un ilgtspējīgu tehnoloģiju jomā;
 - d) ekosistēmu un to pakalpojumu uzlabošana un atjaunošana, tostarp ar dabas un bioloģiskās daudzveidības uzlabošanu, izmantojot zaļās un zilās infrastruktūras projektus;
 - e) ilgtspējīga pilsētu, lauku un piekrastes attīstība;
 - f) darbības saistībā ar klimata pārmaiņām, pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu, tostarp dabas katastrofu riska mazināšanu;
 - g) projekti un uzņēmumi, kas īsteno aprites ekonomiku, integrējot resursu efektivitātes aspektus ražošanā un produktu aprites ciklā, tostarp ilgtspējīgu primāro un otrreizējo izejvielu piegāde;
 - h) energoietilpīgu nozaru dekarbonizācija un būtiska emisiju samazināšana šādās nozarēs, tostarp inovatīvu mazemisiju tehnoloģiju demonstrējumi un to izmantošana;
 - i) enerģijas ražošanas un izplatīšanas ķēdes dekarbonizācija, pakāpeniski atsakoties no ogļu un naftas izmantošanas; un
 - j) projekti ilgtspējīga kultūras mantojuma atbalstam;
- 4) digitālās savienojamības infrastruktūras attīstība, neatkarīgi no tā, vai infrastruktūra ir fiziska vai virtuāla, jo īpaši, izmantojot projektus, kas atbalsta ļoti veiktspējīgu digitālo tīklu izveidi vai 5G savienojamības izvēršanu vai kas uzlabo digitālo savienojamību un piekļuvi, jo īpaši lauku apvidos un perifēros reģionos;

- 5) pētniecība, izstrāde un inovācija, jo īpaši veicot šādus pasākumus:
 - a) pētniecības un inovācijas projekti, kas veicina pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" mērķu sasniegšanu, tostarp pētniecības infrastruktūras nodrošināšana un atbalsts akadēmiskajām aprindām;
 - b) korporatīvi projekti, tostarp apmācība un klasteru un uzņēmējdarbības tīklu izveides veicināšana;
 - c) demonstrāciju projekti un programmas un ar tiem saistītās infrastruktūras, tehnoloģiju un procesu ieviešana;
 - d) uz sadarbību vērsti pētniecības un inovācijas projekti, kuros iesaistītas akadēmiskās aprindas, pētniecības un inovācijas organizācijas un nozares pārstāvji, publiskās un privātās partnerības un pilsoniskās sabiedrības organizācijas;
 - e) zināšanu un tehnoloģiju pārnese;
 - f) pētniecība svarīgu pamattehnoloģiju (KET) jomā un saistībā ar to rūpniecisko pielietojumu, tostarp par jauniem un progresīviem materiāliem; un
 - g) jauni efektīvi veselības aprūpes produkti, tostarp pētniecība, izstrāde, inovācija un ražošana saistībā ar zālēm, medicīniskām ierīcēm, diagnostiku un uzlabotas terapijas zālēm un jauniem pretmikrobu līdzekļiem, kā arī inovatīvi izstrādes procesi, kam nav vajadzīgi izmēģinājumi ar dzīvniekiem;
- 6) digitālo tehnoloģiju un pakalpojumu – jo īpaši tādu, kas veicina Digitālās Eiropas programmas mērķu sasniegšanu, tostarp plašsaziņas līdzekļu, tiešsaistes pakalpojumu platformu un drošas digitālas komunikācijas, – izstrāde, ieviešana un paplašināšana, jo sevišķi izmantojot šādus elementus:
 - a) mākslīgais intelekts;
 - b) kvantu tehnoloģijas;
 - c) kiberdrošība un tīkla aizsardzības infrastruktūras;
 - d) lietu internets;
 - e) blokķēdes un citas sadalītās virsrāmātas tehnoloģijas;
 - f) padziļinātas digitālās prasmes;
 - g) robotika un automatizācija;
 - h) fotonika;
 - i) citas progresīvas digitālās tehnoloģijas un pakalpojumi, kas sekmē Savienības ražošanas nozares digitizāciju, un digitālo tehnoloģiju, pakalpojumu un prasmju integrēšana Savienības transporta nozarē; un
 - j) reciklēšanas un ražošanas iekārtas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju komponentu un ierīču ražošanai Savienībā;
- 7) finansiāls atbalsts subjektiem, kuri nodarbina ne vairāk kā 499 darbiniekus, īpaši pievēršoties MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām un jo sevišķi izmantojot šādus pasākumus:
 - a) apgrozāmā kapitāla nodrošināšana un investīcijas;
 - b) riska finansējuma nodrošināšana, sākot ar sēklas posmu līdz pat darbības paplašināšanas posmam, lai nodrošinātu to tehnoloģiju līdera pozīciju inovatīvās un ilgtspējīgās nozarēs, tostarp uzlabojot to digitizācijas un inovācijas spējas, un to vispārējo konkurētspēju;
 - c) finansējuma nodrošināšana uzņēmuma iegādei, ko veic darbinieki, vai darbinieku līdzdalībai uzņēmuma īpašumtiesībās;
- 8) kultūras un radošās nozares, kultūras mantojums, plašsaziņas līdzekļi, audiovizuālā nozare, žurnālistika un prese, jo īpaši attīstot jaunas tehnoloģijas, izmantojot digitālās tehnoloģijas un intelektuālā īpašuma tiesību tehnoloģisko pārvaldību;

- 9) tūrisms;
- 10) rūpniecisku objektu (tostarp piesārņotu vietu) sanācija un šādu vietu atjaunošana ilgtspējīgai izmantošanai;
- 11) ilgtspējīga lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, akvakultūra un citi plašākas ilgtspējīgas bioekonomikas elementi;
- 12) sociālie ieguldījumi, tostarp tādi, kas palīdz īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, jo īpaši šādās jomās:
 - a) mikrofinansēšana, ētisko, sociālo uzņēmumu finansēšana un sociālā ekonomika;
 - b) prasmju pieprasījums un piedāvājums;
 - c) izglītība, apmācība un saistītie pakalpojumi, tostarp pieaugušajiem;
 - d) sociālā infrastruktūra, jo īpaši:
 - i) visiem pieejama iekļaujoša izglītība un apmācība, tostarp agrīnā pirmsskolas izglītība un aprūpe, un ar to saistītā izglītības infrastruktūra un objekti, un visiem pieejama alternatīva bērnu aprūpe, studentu mājokļi un digitālais aprīkojums;
 - ii) cenas ziņā pieejami sociālie mājokļi ⁽²⁾;
 - iii) veselības un ilgtermiņa aprūpe, tostarp klīnikas, slimnīcas, primārā veselības aprūpe, aprūpe mājās un kopienā balstīta aprūpe;
 - e) sociālā inovācija, tostarp inovatīvi sociālie risinājumi un shēmas, kuru mērķis ir sekmēt sociālo ietekmi un rezultātus a) līdz d) apakšpunktā un f) līdz j) apakšpunktā norādītajās jomās;
 - f) kultūras darbības ar sociālu mērķi;
 - g) pasākumi dzimumu līdztiesības veicināšanai;
 - h) neaizsargātu cilvēku, tostarp trešo valstu valstspiederīgo, integrācija;
 - i) inovatīvi veselības aprūpes risinājumi, tostarp e-veselības, veselības aprūpes pakalpojumi un jauni aprūpes modeļi;
 - j) personu ar invaliditāti iekļaušana un pieejamības nodrošināšana šīm personām;
- 13) aizsardzības rūpniecības attīstība, lai stiprinātu Savienības stratēģisko autonomiju, jo īpaši ar atbalstu:
 - a) Savienības aizsardzības nozares piegādes ķēdei, jo īpaši ar finansiālu atbalstu MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām;
 - b) uzņēmumiem, kas piedalās revolucionāros inovāciju projektos aizsardzības nozarē, un ar to cieši saistītām divējāda lietojuma tehnoloģijām;
 - c) aizsardzības nozares piegādes ķēdei, piedaloties kopīgos pētniecības un izstrādes projektos aizsardzības jomā, tostarp tādos, kas saņem Eiropas Aizsardzības fonda atbalstu;
 - d) aizsardzības nozares pētniecības un apmācības infrastruktūrai;
- 14) kosmos, jo īpaši saistībā ar kosmosa nozares attīstību saskaņā ar Kosmosa stratēģijas Eiropai mērķiem:
 - a) maksimāli palielināt ieguvumus Savienības sabiedrībai un ekonomikai;
 - b) sekmēt kosmosa sistēmu un tehnoloģiju konkurētspēju, jo īpaši pievēršoties piegādes ķēžu vājajiem punktiem;
 - c) atbalstīt kosmosa uzņēmējdarbību, tostarp lejupējās nozares attīstību;
 - d) sekmēt Savienības patstāvību attiecībā uz drošu piekļuvi kosmosam, tostarp uz divējāda lietojuma aspektiem;

⁽²⁾ Cenas ziņā pieejami sociālie mājokļi ir jāsaprot kā tādi, kas paredzēti nelabvēlīgā situācijā esošām personām vai sociāli mazāk aizsargātām grupām, kurām maksātpējas ierobežojumu dēļ ir ļoti slikti sadzīves apstākļi vai kuras nespēj iegūt mājokli atbilstīgi tirgus nosacījumiem.

- 15) jūras un okeāni – attīstot projektus un uzņēmumus zilās ekonomikas jomā un izstrādājot ilgtspējīgas zilās ekonomikas finansēšanas principus, tādēļ jo īpaši attīstot jūras uzņēmējdarbību un rūpniecību, atjaunojamo jūras enerģiju un aprites ekonomiku.
-

III PIELIKUMS

GALVENIE DARBĪBAS UN UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

1. Fonda *InvestEU* finansējuma apjoms (dalījums pa politikas logiem)
 - 1.1. Parakstīto darījumu apjoms
 - 1.2. Piesaistītās investīcijas
 - 1.3. Piesaistītā privātā finansējuma apmērs
 - 1.4. Panāktais sviras un pastiprinošais efekts
2. Fonda *InvestEU* finansējuma ģeogrāfiskais aptvērums (sadalījumā pa politikas logiem, valstīm un reģioniem kopējās statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) 2. līmenī)
 - 2.1. Darbības ietvertu valstu (dalībvalstu un trešo valstu) skaits
 - 2.2. Darbības ietvertu reģionu skaits
 - 2.3. Darbību apjoms sadalījumā pa valstīm (dalībvalstīm un trešām valstīm) un pa reģioniem
3. Fonda *InvestEU* finansējuma ietekme
 - 3.1. Izveidoto vai atbalstīto darbvietu skaits
 - 3.2. Investīcijas klimata mērķu atbalstam, attiecīgā gadījumā sadalījumā pa politikas logiem
 - 3.3. Investīcijas digitizācijas atbalstam
 - 3.4. Investīcijas rūpniecības pārkārtošanās atbalstam
 - 3.5. Investīcijas tainīgās pārkārtošanās atbalstam
 - 3.6. Stratēģiskās investīcijas
 - To darbību skaits un apjoms, kuras veicina kritiskās infrastruktūras nodrošināšanu
 - To darbību skaits un apjoms, kuras veicina investīcijas kibernetikas, kosmosa un aizsardzības jomā
4. Ilgtspējīga infrastruktūra
 - 4.1. Enerģija: atjaunojamo energoresursu un citas drošas un ilgtspējīgas bezemisiju un mazemisiju enerģijas ražošanas uzstādītā papildu jauda (megavatos (MW))
 - 4.2. Enerģija: mājsaimniecību skaits, publiska un komerciāla izmantojuma telpu skaits ar uzlabotu energopatēriņa klasifikāciju
 - 4.3. Enerģija: lēstais projektu rezultātā radītais enerģijas ietaupījums (kilovatstundās (kWh))
 - 4.4. Enerģija: ikgadējās samazinātās vai nepieļautās siltumnīcefekta gāzu emisijas, CO₂ ekvivalenta tonnās
 - 4.5. Enerģija: investīciju apjoms ilgtspējīgas enerģētikas infrastruktūras attīstībā, viedināšanā un modernizācijā
 - 4.6. Digitizācija: papildu skaits mājsaimniecību, uzņēmumu vai sabiedrisko ēku ar platjoslas pieslēgumu vismaz 100 Mb/s, ko var uzlabot līdz gigabita ātrumam, vai izveidoto Wi-Fi tīklāju skaits
 - 4.7. Transports: mobilizētās investīcijas, jo īpaši *TEN-T*
 - Pārrobežu un trūkstošo savienojumu projektu skaits (tostarp projekti, kas saistīti ar pilsētu mezgliem, reģionāliem pārrobežu dzelzceļa savienojumiem, multimodālām platformām, jūras ostām, iekšzemes ostām, savienojumiem ar lidostām un *TEN-T* pamattīkla un visaptverošā tīkla dzelzceļa termināļiem)
 - Tādu projektu skaits, kuri veicina transporta digitizāciju, jo īpaši, ieviešot Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmu (*ERTMS*), upju informācijas sistēmu (*RIS*), intelektuāla transporta sistēmu (*ITS*), kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas sistēmu (*VTMIS*) / e-jūrniecības pakalpojumus un Eiropas vienotās gaisa telpas gaisa satiksmes pārvaldības sistēmu (*SESAR*).

- Izbūvēto vai modernizēto alternatīvas degvielas piegādes punktu skaits
 - Tādu projektu skaits, kuri veicina transporta drošību
- 4.8. Vide: investīcijas to plānu un programmu īstenošanai, kas noteikti saskaņā Savienības vides *acquis* saistībā ar gaisa kvalitāti, ūdens resursiem, atkritumu apsaimniekošanu un dabu
5. Pētniecība, inovācija un digitizācija
- 5.1. Atbalsts mērķim 3 % no Savienības iekšzemes kopprodukta (IKP) ieguldīt pētniecībā, izstrādē un inovācijā
 - 5.2. To uzņēmumu skaits, tos klasificējot pēc lieluma, kam sniegts atbalsts pētniecības un inovācijas projektu īstenošanā
6. MVU
- 6.1. Atbalstīto uzņēmumu skaits, tos klasificējot pēc lieluma (mikrouzņēmumi, mazie, vidējie uzņēmumi un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu)
 - 6.2. Atbalstīto uzņēmumu skaits, tos klasificējot pēc posmiem (agrīns, izaugsmes/ paplašināšanās posms)
 - 6.3. Atbalstīto uzņēmumu skaits pa dalībvalstīm un reģioniem NUTS 2. līmenī
 - 6.4. Atbalstīto uzņēmumu skaits nozaru dalījumā pēc saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas Eiropas Savienībā (NACE)
 - 6.5. MVU paredzēto investīciju apjoma procentuālā daļa MVU politikas logā
7. Sociālās investīcijas un prasmes
- 7.1. Sociālā infrastruktūra: atbalstītās sociālās infrastruktūras kapacitāte un pieejamība, klasificējot pēc nozarēm: mājokļi, izglītība, veselības aprūpe, cita
 - 7.2. Mikrofinansēšana un sociālo uzņēmumu finansēšana: atbalstīto mikrofinansējuma saņēmēju un sociālo uzņēmumu skaits
 - 7.3. Prasmes: to personu skaits, kuri apgūst jaunas prasmes vai kuru prasmes ir atzītas vai sertificētas: formālās izglītības un apmācību kvalifikācija
8. Konsultāciju centrs *InvestEU*
- 8.1. Konsultāciju centra *InvestEU* iesaistīšanās gadījumu skaits, lai sniegtu konsultatīvu atbalstu, pa nozarēm un dalībvalstīm
-

IV PIELIKUMS

PROGRAMMA INVESTEU – IEPRIEKŠĒJIE INSTRUMENTI

A. Kapitāla vērtspapīru instrumenti:

- Eiropas Tehnoloģiju mehānisms (ETM98): Padomes Lēmums 98/347/EK (1998. gada 19. maijs) par pasākumiem saistībā ar finansiālo palīdzību maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas ir novatoriski un rada darba vietas – izaugsmes un nodarbinātības iniciatīva (OV L 155, 29.5.1998., 43. lpp.).
- Tehnoloģiju nodošanas izmēģinājumu projekti: Komisijas lēmums, ar kuru pieņem Uzņēmējdarbības un rūpniecības ģenerāldirektorāta lēmumu par papildu finansējumu 2007. gadam attiecībā uz pasākumu virzienu “Iekšējais preču tirgus un nozaru politika” un Uzņēmējdarbības un rūpniecības ģenerāldirektorāta pamatlēmumu par finansējumu sagatavošanās darbībai “Eiropas Savienības nozīme globalizētajā pasaulē” un četriem pilotprojektiem “Erasmus jaunajiem uzņēmējiem”, “Pasākumi sadarbības un partnerības veicināšanai starp mikrouzņēmumiem un MVU”, “Tehnoloģiju pārnesē” un “Eiropas izcilie galamērķi”.
- Eiropas Tehnoloģiju mehānisms (ETM01): Padomes Lēmums 2000/819/EK (2000. gada 20. decembris) par uzņēmumu un uzņēmējdarbības daudzgadu programmu, īpaši attiecībā uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) (2001–2005) (OV L 333, 29.12.2000., 84. lpp.).
- Konkurētspējas un inovāciju programma – Straujas izaugsmes un inovatīvu MVU mehānisms (CIP GIF): Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).
- Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. jūnija Regulu (ES) 2015/1017 par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 – Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.).
- COSME kapitāla instruments izaugsmei (COSME EFG): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1287/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (COSME) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 33. lpp.).
- *InnovFin* kapitāla mehānisms:
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 81. lpp.).
 - Padomes Lēmums 2013/743/ES (2013. gada 3. decembris), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads), un atceļ Lēmumus 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK un 2006/975/EK (OV L 347, 20.12.2013., 965. lpp.).
- *EaSI* spēju veidošanas investīciju logs: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1296/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu (“*EaSI*”) un ar kuru groza Lēmumu Nr. 283/2010/ES, ar ko izveido Eiropas progresa mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (OV L 347, 20.12.2013., 238. lpp.).

B. Garantiju instrumenti:

- MVU garantiju mehānisms '98 (MVUG98): Padomes Lēmums 98/347/EK (1998. gada 19. maijs) par pasākumiem saistībā ar finansiālo palīdzību maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas ir novatoriski un rada darba vietas – izaugsmes un nodarbinātības iniciatīva (OV L 155, 29.5.1998., 43. lpp.).
- MVU garantiju mehānisms '01 (MVUG01): Padomes Lēmums 2000/819/EK (2000. gada 20. decembris) par uzņēmumu un uzņēmējdarbības daudzgadu programmu, īpaši attiecībā uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) (2001–2005) (OV L 333, 29.12.2000., 84. lpp.).
- Konkurētspējas un inovāciju programma – MVU garantiju mehānisms '07 (CIP MVUG07): Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1639/2006/EK (2006. gada 24. oktobris), ar ko izveido konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammu (2007. līdz 2013. gads) (OV L 310, 9.11.2006., 15. lpp.).
- Eiropas Progresā mikrofinansēšanas instruments – garantija (EPMI-G): Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 283/2010/ES (2010. gada 25. marts), ar ko izveido Eiropas progresā mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (OV L 87, 7.4.2010., 1. lpp.).
- Riska dalīšanas finanšu mehānisma Riska dalīšanas instruments (RSI):
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) (OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.).
 - Padomes Lēmums 2006/971/EK (2006. gada 19. decembris) par Īpašo programmu Sadarbība, ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 86. lpp.).
 - Padomes Lēmums 2006/974/EK (2006. gada 19. decembris) par Īpašo programmu, Spējas, ar ko īsteno Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju izstrādei un demonstrāciju pasākumiem (2007.–2013.) (OV L 400, 30.12.2006., 299. lpp.).
- *EaSI* garantiju instruments: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1296/2013 (2013. gada 11. decembris) par Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu ("*EaSI*") un ar kuru groza Lēmumu Nr. 283/2010/ES, ar ko izveido Eiropas progresā mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (OV L 347, 20.12.2013., 238. lpp.).
- *COSME* aizdevumu garantiju mehānisms (*COSME* AGM): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1287/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*) (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1639/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 33. lpp.).
- *InnovFin* parāda instrumenti:
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) daļības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 81. lpp.).
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).
 - Padomes Lēmums 2013/743/ES (2013. gada 3. decembris), ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads), un atceļ Lēmumus 2006/971/EK, 2006/972/EK, 2006/973/EK, 2006/974/EK un 2006/975/EK (OV L 347, 20.12.2013., 965. lpp.).
- Kultūras un radošo nozaru garantiju mehānisms (*CCS-GF*): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1295/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK (OV L 347, 20.12.2013., 221. lpp.).

- Studentu aizdevumu garantijas instruments (SLGF): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “Erasmus+” un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK (OV L 347, 20.12.2013., 50. lpp.).
- Energoefektivitātes privātais finansējums (PF4EE): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1293/2013 (2013. gada 11. decembris) par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 185. lpp.).

C. Riska dalīšanas instrumenti:

- Riska dalīšanas finanšu mehānisms (RDFM): Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1982/2006/EK (2006. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un demonstrējumu pasākumiem (2007. līdz 2013. gads) (OV L 412, 30.12.2006., 1. lpp.).
- *InnovFin*:
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 81. lpp.).
- Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta parāda instruments (EISI PI): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).
- Dabas kapitāla finansēšanas mehānisms (NCFE): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1293/2013 (2013. gada 11. decembris) par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 185. lpp.).

D. Specializēti ieguldījumu instrumenti:

- Eiropas Progresā mikrofinansēšanas instruments – kopieguldījumu fondi – specializēti ieguldījumu fondi (EPMI FCP-FIS): Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 283/2010/ES (2010. gada 25. marts), ar ko izveido Eiropas progresā mikrofinansēšanas instrumentu nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai (OV L 87, 7.4.2010., 1. lpp.).
- Fonds *Marguerite*:
 - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 680/2007 (2007. gada 20. jūnijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus Kopienas finansiālā atbalsta piešķiršanai Eiropas transporta un enerģētikas tīklu jomā (OV L 162, 22.6.2007., 1. lpp.).
 - Komisijas Lēmums C(2010)0941 (2010. gada 25. februāris) par Eiropas Savienības līdzdalību ES 2020. gada Eiropas Fondā enerģētikai, klimata pārmaiņām un infrastruktūrai (fonds *Marguerite*).
- Eiropas Energoefektivitātes fonds (EEF): Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1233/2010 (2010. gada 15. decembris), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 663/2009, ar ko izveido programmu ekonomikas atveseļošanas atbalstam, piešķirot Kopienas finansiālo palīdzību projektiem enerģētikas jomā (OV L 346, 30.12.2010., 5. lpp.).

V PIELIKUMS

TIRGUS NEPILNĪBAS, NEOPTIMĀLAS INVESTĪCIJU SITUĀCIJAS, PAPILDINĀMĪBA UN IZSLĒGTĀS DARBĪBAS

A. Tirgus nepilnības, neoptimālas investīciju situācijas un papildināmība

Saskaņā ar Finanšu regulas 209. pantu ES garantija novērš tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas (Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) apakšpunkts) un panāk papildināmību, novēršot to, ka tiek aizstāts iespējamais atbalsts un investīcijas no citiem publiskiem vai privātiem avotiem (Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunkts).

Lai izpildītu Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta prasības, finansēšanas un investīciju darbības, kurām piešķirta ES garantija, atbilst šādām prasībām, kas noteiktas 1. un 2. punktā:

1. Tirgus nepilnības un neoptimālas investīciju situācijas

Lai novērstu tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas, kā minēts Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) apakšpunktā, finansēšanas un investīciju darbību mērķa investīcijas ietver vienu no šādiem elementiem:

- a) tām piemīt sabiedriskā labuma raksturs (piemēram, izglītība un prasmes, veselības aprūpe un pieejamība, drošība un aizsardzība un infrastruktūra, kas pieejama bez maksas vai par nelielu maksu), no kā operators vai uzņēmums nevar gūt pietiekamu finanšu labumu;
- b) ārējie faktori, kurus operators vai uzņēmums kopumā nevar internalizēt, piemēram, investīcijas pētniecībā un izstrādē, energoefektivitāte, klimata vai vides aizsardzība;
- c) informācijas asimetrija, jo īpaši attiecībā uz MVU un mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, tostarp augstāka riska pakāpe saistībā ar agrīnā posma uzņēmumiem, sabiedrībām ar galvenokārt nemateriāliem aktīviem vai nepietiekamu nodrošinājumu, vai sabiedrībām, kuru darbība ir vērsta uz augstāka riska darbībām;
- d) pārrobežu infrastruktūras projekti un saistītie pakalpojumi vai fondi, kas veic investīcijas pārrobežu mērogā, lai novērstu iekšējā tirgus sadrumstalotību un uzlabotu koordināciju tajā;
- e) riska darījumi ar tādu augstāku riska līmeni konkrētās nozarēs, valstīs vai reģionos, kas pārsniedz to, kuru privātie finanšu dalībnieki ir spējīgi vai vēlas pieņemt, tostarp, ja investīcijas netiktu veiktas vispār vai ne tādā pašā apmērā inovāciju vai nepārbaudītu tehnoloģiju novatoriskuma vai ar to saistīto risku dēļ;
- f) jaunas vai kompleksas tirgus nepilnības vai neoptimālas investīciju situācijas saskaņā ar šīs regulas 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta iii) punktu.

2. Papildināmība

Finansēšanas un investīciju darbības atbilst abiem papildināmības aspektiem, kā minēts Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunktā. Tas nozīmē, ka bez fonda *InvestEU* atbalsta darbības no citiem publiskiem vai privātiem avotiem nebūtu tikušas veiktas vispār vai ne tādā apmērā. Šajā regulā minētās darbības ir finansēšanas un investīciju darbības, kurām jāatbilst diviem turpmāk norādītajiem kritērijiem:

- 1) lai to varētu uzskatīt par papildu finansējumu privātajiem avotiem, kas minēti Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunktā, fonds *InvestEU* atbalsta tādas īstenošanas partneru finansēšanas un investīciju darbības, kuru mērķis ir investīcijas, kas savas specifikas dēļ (sabiedriskā labuma rakstura, ārējās ietekmes, informācijas asimetrijas, sociālās un ekonomiskās kohēzijas apsvērumu vai citu apsvērumu dēļ) nespēj nodrošināt pietiekamu finanšu atdevi tirgus līmenī vai tiek uzskatītas par pārāk riskantām (salīdzinājumā ar riska līmeņiem, kurus attiecīgie privātie subjekti ir gatavi pieņemt). Minētās specifikas dēļ šādām finansēšanas un investīciju darbībām nav pieejams tirgus finansējums ar saprātīgiem nosacījumiem cenu noteikšanas, nodrošinājuma prasību, finansējuma veidu, paredzētā finansējuma termiņa vai citu nosacījumu ziņā, un bez publiskā atbalsta tās netiktu veiktas vispār vai ne tādā pašā apmērā;

- 2) lai to varētu uzskatīt par papildu finansējumu publiskajiem avotiem, kas minēti Finanšu regulas 209. panta 2. punkta b) apakšpunktā, fonds *InvestEU* atbalsta tikai tādas finansēšanas un investīciju darbības, kurām ir spēkā šādi nosacījumi:
- bez fonda *InvestEU* atbalsta īstenošanas partneris finansēšanas un investīciju darbības nebūtu veicis vispār vai ne tādā apmērā; un
 - ar citiem esošiem publiskiem instrumentiem, piemēram, dalītas pārvaldības finanšu instrumentiem, kas darbojas reģionālā un valsts līmenī, finansēšanas un investīciju darbības Savienībā nebūtu tikušas veiktas vispār vai ne tādā apmērā, – lai gan ir jābūt iespējai papildus izmantot fondu *InvestEU* un citus publiskos avotus, jo īpaši tad, ja iespējams panākt Savienības pievienoto vērtību un optimizēt publisko avotu izmantošanu politikas mērķu efektīvai sasniegšanai.

Lai pierādītu, ka finansēšanas un investīciju darbības, kurām piešķirta ES garantija, papildina esošo tirgus un esošo citu publisko atbalstu, īstenošanas partneri sniedz informāciju, kas apliecina vismaz vienu no šādiem elementiem klātbūtni:

- atbalsts, ko sniedz, izmantojot pakārtotas pozīcijas attiecībā uz citiem publiskiem vai privātiem aizdevējiem vai finansēšanas struktūrā;
- atbalsts, ko sniedz, izmantojot pašu kapitālu un kvazikapitālu vai ilgtermiņa parādus, cenu noteikšanu, nodrošinājuma prasības vai citus nosacījumus, kas nav pietiekami pieejami tirgū vai no citiem publiskiem avotiem;
- atbalsts darbībām, kurām ir augstāks riska profils nekā riskam, ko parasti uzņemas īstenošanas partnera paša standarta darbībās, vai īstenošanas partneriem sniegts atbalsts, kas pārsniedz to spējas atbalstīt šādas darbības;
- dalība riska dalīšanas mehānismos, kas vērsti uz politikas jomām, kurās īstenošanas partneris ir pakļauts augstākam riska līmenim, salīdzinot ar līmeni, ko īstenošanas partneris parasti atzīst par pieņemamu vai ko privātie finanšu dalībnieki ir spējīgi vai vēlas pieņemt;
- atbalsts, kas stimulē vai piesaista papildu privāto vai publisko finansējumu un papildina citus privātos un komerciālos finansējuma avotus, jo īpaši no ieguldītājiem, kuri tradicionāli izvairās no riska, vai no institucionālajiem ieguldītājiem, un ko sekmē fonda *InvestEU* atbalsta radītais signāls;
- atbalsts, ko sniedz, izmantojot finanšu produktus, kuri nav pieejami vai netiek piedāvāti pietiekamā līmenī mērķa valstīs vai reģionos, jo tajos nav tirgu, tie nav pietiekami attīstīti vai ir nepilnīgi.

Attiecībā uz finansēšanas starpniecības darījumiem un investīciju darbībām, jo īpaši attiecībā uz atbalstu MVU, papildināmību pārbauda starpnieka, nevis galasaņēmēja līmeni. Tiek uzskatīts, ka papildināmība pastāv, ja fonds *InvestEU* atbalsta finanšu starpnieku jauna portfeļa izveidē ar augstāku riska līmeni vai tādu darbību apjoma palielināšanā, kam jau tā ir augsts risks, salīdzinot ar riska līmeni, kuru privātā un publiskā sektora finanšu dalībnieki attiecīgajā brīdī spēj vai vēlas pieņemt mērķa dalībvalstīs vai reģionos.

ES garantiju nepiešķir tam, lai atbalstītu refinansēšanas darbības (piemēram, lai aizstātu esošos aizdevuma līgumus vai cita veida finansiālo atbalstu projektiem, kuri jau ir daļēji vai pilnībā īstenoti), izņemot īpašos ārkārtējos un pienācīgi pamatotos gadījumos, kad tiek pierādīts, ka darbība ar ES garantiju – papildus ierastajam īstenošanas partnera vai finanšu starpnieka darbības apjomam – ļaus veikt jaunas investīcijas atbalsttiesīgā jomā finansēšanas un investīciju darbībām saskaņā ar II pielikumu tādā apjomā, kas ir vismaz līdzvērtīgs šajā regulā noteiktajiem atbalsttiesīguma kritērijiem atbilstošam darbības apjomam. Šādas refinansēšanas darbības atbilst šā pielikuma A iedaļā izklāstītajiem kritērijiem attiecībā uz tirgus nepilnībām, neoptimālām investīciju situācijām un papildināmību.

B. Izslēgtās darbības

Fonds *InvestEU* nesniedz atbalstu:

- darbībām, ar kurām tiek ierobežotas personas tiesības un brīvības vai tiek pārkāptas cilvēktiesības;

- 2) aizsardzības darbību jomā – tādu produktu un tehnoloģiju izmantošanai, izstrādei vai ražošanai, kas ir aizliegti ar piemērojamiem starptautiskajiem tiesību aktiem;
- 3) ar tabaku saistītiem produktiem un darbībām (ražošanai, izplatīšanai, apstrādei un tirdzniecībai);
- 4) darbībām, kas izslēgtas no finansēšanas saskaņā ar “Apvārtnis Eiropa” regulas attiecīgajiem noteikumiem: pētījumiem par cilvēku klonēšanu reproduktīvos nolūkos; darbībām, kuru mērķis ir pārveidot cilvēku ģenētisko mantojumu un kuras varētu šādas izmaiņas padarīt pārmantojamas; darbībām, kuras paredzētas cilvēka embriju radīšanai vienīgi pētniecības nolūkā vai cilmes šūnu ieguvei, tostarp, veicot somatisko šūnu kodola pārstādīšanu;
- 5) azartspēlēm (ar to ražošanas, izstrādes, izplatīšanas, sagatavošanas, tirdzniecības vai ar programmatūru saistītām darbībām);
- 6) tirdzniecībai seksuālās ekspluatācijas nolūkā un saistītajām infrastruktūrām, pakalpojumiem un medijiem;
- 7) darbībām, kas saistītas ar dzīvniekiem dzīvniekiem eksperimentālos un zinātniskos nolūkos, ciktāl nav iespējams nodrošināt atbilstību Eiropas Konvencijai par izmēģinājumos un citos zinātniskos nolūkos izmantojamo mugurkaulnieku aizsardzību⁽¹⁾;
- 8) nekustamā īpašuma attīstīšanas darbībām, piemēram, darbībām, kuru vienīgais mērķis ir atjaunot un atkārtoti iznomāt vai atkārtoti pārdot esošās ēkas, kā arī realizēt jaunus būvniecības projektus. Tomēr atbalsttiesīgas ir darbības nekustamā īpašuma sektorā, kuras saistītas ar *InvestEU* konkrētajiem mērķiem, kā norādīts 3. panta 2. punktā, un ar atbalsttiesīgajām nozarēm finansēšanas un investīciju darbību kontekstā saskaņā ar II pielikumu, piemēram, investīcijas energoefektivitātes projektos vai sociālajos mājokļos;
- 9) finanšu darbībām, piemēram, finanšu instrumentu pirksānai vai tirdzniecībai. Izslēgtas tiek jo īpaši intervences, kuru mērķis ir vai nu veikt izpirksānu, lai uzņēmu un izpārdotu pa daļām, vai nodrošināt aizstājējkapitālu, ko izmanto izpārdošanai pa daļām;
- 10) darbībām, kas ir aizliegtas ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem;
- 11) kodolelektrostaciju dezekspluatācijai, darbināšanai, pielāgošanai vai būvniecībai;
- 12) investīcijām, kas saistītas ar cietā fosilā kurināmā un naftas ieguvei, pārstrādi, izplatīšanu, uzglabāšanu vai sadedzināšanu, kā arī investīcijām saistībā ar gāzes ieguvei. Šo izslēgšanu nepiemēro:
 - a) projektiem, kuriem nav dzīvotspējīgu alternatīvo tehnoloģiju;
 - b) projektiem, kas saistīti ar piesārņojuma novēršanu un kontroli;
 - c) projektiem, kas saistīti ar oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas vai oglekļa uztveršanas un izmantošanas iekārtām; rūpniecības vai pētniecības projektiem, kas ļauj būtiski samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar robežvērtībām, kuras piemērojamas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā;
- 13) investīcijām atkritumu apglabāšanai poligonos. Šo izslēgšanu nepiemēro:
 - a) investīcijām ražotnē uz vietas ierīkotos atkritumu poligonos, kas ir rūpniecības vai ieguvies investīciju projekta palīgelements, ja ir pierādīts, ka apglabāšana poligonā ir vienīgais dzīvotspējīgais risinājums tādu rūpniecisko vai kalnrūpniecības atkritumu apstrādei, ko rada pati attiecīgā darbība;
 - b) investīcijām esošos atkritumu poligonos, lai nodrošinātu poligonu gāzes izmantošanu un veicinātu izejvielu ieguvei atkritumu poligonos un ieguves rūpniecības atkritumu pārstrādi;
- 14) investīcijām mehāniski bioloģiskās apstrādes (MBA) iekārtās. Šī izslēgšana neattiecas uz investīcijām, kas paredzētas esošo MBA iekārtu modernizācijai, lai atkritumus izmantotu enerģijas iegūšanai vai veiktu šķīrotu atkritumu reciklēšanas darbības, piemēram, kompostēšanu un anaerobo noārdīšanu;
- 15) investīcijām incineratoros atkritumu apstrādei. Šo izslēgšanu nepiemēro:
 - a) investīcijām iekārtās, kas paredzētas tikai nerekiclējamu bīstamo atkritumu apstrādei;

(1) OV L 222, 24.8.1999., 31. lpp.

- b) investīcijām esošās iekārtās, ja investīcijas paredzētas energoefektivitātes palielināšanai, izplūdes gāzu uztveršanai, glabāšanas vai izmantošanas nolūkā vai materiālu reģenerēšanai no incinerācijas pelniem, – ar nosacījumu, ka šādas investīcijas nepalielina iekārtu atkritumu apstrādes jaudu.

Īstenošanas partneri joprojām ir atbildīgi par finansēšanas un investīciju darbību atbilstību šajā pielikumā izklāstītajiem izslēgšanas kritērijiem attiecīgā nolīguma parakstīšanas brīdī, par šādas atbilstības uzraudzīšanu projekta īstenošanas laikā un par atbilstīgu korektīvu pasākumu veikšanu vajadzības gadījumā.

ISSN 1977-0715 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5112 (papīra izdevums)

■ Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV